

Darko Repenšek

NADZOR ŠPORTA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Postopki, pristojnosti, pooblastila
in ukrepi inšpektorjev za šport

mag. Darko Repenšek

NADZOR ŠPORTA V REPUBLIKI SLOVENIJI

Postopki, pristojnosti, pooblastila in ukrepi inšpektorjev za šport

Strokovni pregled: red. prof. dr. Janez Stare

red. prof. dr. Polonca Kovač

Jezikovni pregled: Peter Peterka, prof. slavistike

Oblikovanje in grafična priprava: Davor Grgičević

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Za izdajatelja: dr. Vinko Logaj

Urednica: Zvonka Kos

Spletna izdaja

Ljubljana, 2021

Publikacija je brezplačna.

Publikacija je dosegljiva na:

www.zrss.si/pdf/Nadzor_sporta_v_RS.pdf.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 78359299](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:zbd-CN-78359299)

ISBN 978-961-03-0581-1 (PDF)

Kazalo

Seznam kratic	5
Seznam preglednic	7
Seznam slik	7
Seznam prilog	7
Beseda recenzentov	8
Uvodna misel	11
Predgovor avtorja	13
1 Uvod	16
2 Inšpektorat pristojen za šport in inšpektorji za šport	20
2.1 Inšpektorji za šport	21
2.2 Načela delovanja inšpektorjev	24
3 Inšpekcijski nadzor	31
3.1 Raba predpisov v inšpekcijskem postopku	32
3.2 Inšpekcijski upravni (nadzorni) postopek z ukrepi inšpektorjev	34
3.3 Inšpekcijski prekrškovni postopek in ukrepi inšpektorjev	42
3.4 Začetek (uvredba) inšpekcijskega postopka (na prvi stopnji)	48
3.5 Ugotovitveni in dokazni postopek	50
3.6 Zaključek postopka in ukrepi	51
3.7 Pravna sredstva in sodno varstvo na področju inšpekcijskega nadzora	53
3.7.1 Redna in izredna pravna sredstva	54
3.7.2 Upravni spor	58
3.7.3 Sodno varstvo v prekrškovnih postopkih	60
3.8 Izvršilni postopek	61
3.9 Pristojnosti in pooblastila inšpektorjev	63
3.9.1 Pooblastila inšpektorjev po ZSpo-1	63
3.9.2 Pooblastila inšpektorjev po ZIN in ZUP	65
3.10 Policijska asistenca	68
4 Inšpekcijski nadzori na področju športa	70
4.1 Nadzor nad uresničevanjem javnega interesa v športu	71
4.2 Nadzor nad izvajanjem športnih programov	74
4.2.1 Športna društva in športne zveze, registrirani v Republiki Sloveniji	76
4.2.2 Športna društva in športne zveze Slovencev v zamejstvu v Italiji, Avstriji in na Madžarskem	79
4.2.3 Zavodi za šport po ZSpo-1	80

4.2.4 Pravne osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji	81
4.2.5 Ustanova, ki je ustanovljena za splošno koristen namen na področju športa, v skladu z zakonom, ki ureja ustanove	82
4.2.6 Zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, ki izvajajo javnoveljavne programe	83
4.2.7 Lokalna skupnost	84
4.2.8 Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji	88
4.2.9 Samostojni podjetnik posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji	89
4.3 Nadzor namenske porabe javnih sredstev	91
4.4 Nadzor nad izvajanjem strokovnega dela v športu	92
4.4.1 Izvajalci strokovnega dela v športu	93
4.4.2 Nosilci in izvajalci usposabljanja	97
4.5 Nadzor nad uresničevanjem pravic športnikov	101
4.5.1 Kategorizacija športnikov	102
4.5.2 Pravice športnikov	103
4.5.3 Pravica do dodatka k pokojnini na področju športa	104
4.6 Nadzor nad uporabo športnih objektov in površin za šport v naravi	105
4.6.1 Pravice, pristojnosti in ukrepi IŠŠ glede športnih objektov in površin za šport v naravi	106
4.6.2 Kopaljšča	107
4.7 Nadzor na športnih prireditvah	112
4.7.1 Prijava športne prireditve in pridobitev dovoljenja	113
4.7.2 Ukrepi za zagotovitev reda, varnosti in premoženja na športnih prireditvah	114
4.7.3 Vsebina nadzora inšpektorjev na športni prireditvi	116
4.7.4 Pojavne oblike kršitev na športnih prireditvah po ZJZ, ukrepi in sankcije	117
4.7.5 Prodaja oziroma ponudba alkoholnih pijač na športnih prireditvah	119
4.8 Preprečevanje nasilja v športu in na športnih prireditvah	121
4.9 Delo na črno	124
4.9.1 Delo na črno, omogočanje dela na črno in zaposlovanje na črno (tudi v športu)	124
4.9.2 Pojavne oblike kršitev dela na črno v športu, ukrepi in sankcije	125
4.10 Covid-19 in šport	128
5 Zaključek	130
Literatura in viri	132
Priloga	136

Seznam kratic

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
CŠOD	Center šolskih in obšolskih dejavnosti
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Evropski socialni sklad
FŠO	Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
IN NPŠ	Izvedbeni načrt Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2014-2023
IRSSŠ	Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
IŠŠ	Inšpektorat za šolstvo in šport
IUP	Inšpekcijski upravni postopek
IPP	Inšpekcijski prekrškovni postopek
LPD	Letni program dela
LPŠ	Letni program športa
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NO	Nadzorni odbor
NPŠ	Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji 2024 - 2023
NPŠZ	Nacionalna panožna športna zveza
OKS – ZŠZ	Olimpijski komite Slovenije - Združenje športnih zvez
PZS	Plavalna zveza Slovenije
RS	Republika Slovenija
RS RS	Računsko sodišče Republike Slovenije
SSKJ	Slovar slovenskega knjižnega jezika
SSRSŠ	Strokovni svet Republike Slovenije za šport
s.p.	Samostojni podjetnik
ŠIS-SPK	Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite
UradS RS	Uradniški svet Republike Slovenije
UE	Upravna enota
UPRS	Upravno sodišče Republike Slovenije
US	Ustavno sodišče Republike Slovenije

VSRS	Vrhovno sodišče Republike Slovenije
ZBloP	Zakon o Bloudkovih priznanjih
ZDIJZ	Zakon o dostopu do informacij javnega značaja
ZDru-1	Zakon o družtvih
ZDU-1	Zakon o državni upravi
ZIN	Zakon o inšpekcijskem nadzoru
ZIS	Zakon o igrah na srečo
ZJA	Zakon o javnih agencijah
ZJRS	Zakon o javni rabi slovenščine
ZJRM-1	Zakonu o varstvu javnega reda in miru
ZJZ	Zakona o javnih zbiranjih
ZJU	Zakon o javnih uslužbencih
ZKL-1	Zakon o kobilarni Lipica
ZKP	Zakon o kazenskem postopku
ZLS	Zakon o lokalni samoupravi
ZLPLS	Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije
ZNOrg-1	Zakon o nevladnih organizacijah
ZNPPol	Zakon o nalogah in pooblastilih policije
ZNCP	Zakon o Nordijskem centru Planica
ZOFVI	Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
ZObr-F	Zakon o obrambi
ZODZC-1	Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno
ZOPA	Zakon o omejevanju porabe alkohola
ZPIZS	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZOro-1	Zakon o orožju
ZPol	Zakon o policiji
ZP-1	Zakon o prekrških
ZSoll	Zakon o šolski inšpekciji
ZSpo	Zakon o športu 1998
ZSpo-1	Zakon o športu 2017
ZU	Zakon o ustanovah
ZUP	Zakon o splošnem upravnem postopku
ZUS-1	Zakon o upravnem sporu
ZVOP-1	Zakon o varstvu osebnih podatkov
ZVU	ZVU Zakon o varstvu pred utopitvami

Seznam preglednic

Pregl. 1: Strateški cilj, kazalnik in ukrep nadzora v športu po NPŠ 2014	17
Pregl. 2: Izvedbeni načrt za povečanje obsega delovanja inšpekcije v športu	18
Pregl. 3: Vrste ukrepov po ZIN glede na podlago, vsebino in obličnost	40
Pregl. 4: Denarne kazni (globe) za kršitve določb 38. člena ZIN	41
Pregl. 5: Razlike med inšpekcijskim in izvršilnim upravnim postopkom	62
Pregl. 6: Prekršek športne organizacije in sankcija	79
Pregl. 7: Pojavne oblike kršitev ZSpo-1 v lokalni skupnosti in ukrepi	87
Pregl. 8: Prekrški izvajalcev športnega programa in sankcije	90
Pregl. 9: Kršitve strokovnega dela v športu in sankcije po ZSpo-1	96
Pregl. 10: Prekrški nosilca oziroma izvajalca usposabljanja in sankcije	100
Pregl. 11: Kršitve določb ZSpo-1 glede športnih objektov in ukrepi inšpektorjev	107
Pregl. 12: Kršitve ZVU in sankcije v pristojnosti inšpektorjev	111
Pregl. 13: Kršitve na športnih prireditvah, ukrepi in sankcije	117-118
Pregl. 14: Kršitve ZOPA na športnih prireditvah in sankcije v pristojnosti inšpektorjev	120
Pregl. 15: Kršitve v športu po ZPDZC-1, ukrepi in sankcije	126-127

Seznam slik

Slika 1: Aktualni predpisi v inšpekcijskem nadzoru na področju športa	23
Slika 2: Raba predpisov v inšpekcijskih postopkih	33
Slika 3: Postopek inšpekcijskega upravnega nadzora	39
Slika 4: Ukrepi inšpektorjev v hitrem inšpekcijskem prekrškovnem postopku	47
Slika 5: Strokovno delo v športu v procesu športne vadbe	93
Slika 6: Strokovno usposobljeni kadri v športu in njihove kompetence	94
Slika 7: Kompetence vrhunškega športnika kot strokovnega delavca v športu s strokovno usposobljenostjo prve stopnje	95

Seznam prilog

Priloga 1: Predpisi, ki v Republiki Sloveniji urejajo šport ali posegajo na področje športa	136
--	-----

Besede recenzentov

Šport prispeva h kakovosti življenja ljudi. Poleg tega, morda v slovenskem okolju še bolj kot v nekaterih drugih okoljih, predstavlja pomembno družbeno-ekonomsko kategorijo. Vključuje različne posameznike, skupine in skupnosti ter povezuje različne interese, poslovne strukture in modele. Posega na področje zdravja, kulture in vzgoje, promocije posameznikov, skupin ali okolja ter se navezuje na poslovno uspešnost udeležениh. Njegov vpliv je velik in raznovrsten, razmerja med sodelujočimi pa kompleksna. Področje športa zato urejajo različni predpisi, politike in programski dokumenti, ki v prvi vrsti usmerjajo v zakonitosti delovanja tako na področju izvajanja športa kot delovanja športnih organizacij in izvajanja športnih prireditev. V njihovih okvirih lokalne skupnosti in država skrbijo za uresničevanje javnega interesa. Širina vpliva športa prinaša odgovornost in obveznost do vseh vključenih.

Zagotavljanje zakonitosti delovanja v športu je neločljivo povezano z nadzorno funkcijo, ki zaradi kompleksnosti predpisov in razvejanega področja nadzora predstavlja poseben izziv. Prav zato je priročnik za inšpektorja za šport, ki obravnava pristojnosti, postopke, ukrepe in pooblastila inšpektorja za šport, koristen pripomoček vsem, ki se profesionalno ukvarjajo z nadzorom v športu. Priročnik zapolnjuje praznino v strokovni literaturi. Na enem mestu združuje vse tiste vsebine, ki so z vidika izvajanja nalog v zakonski domeni inšpektorja za šport. Poleg tega pojasnjuje nekatere situacije in dileme, ki bodo inšpektorjem v pomoč pri sprejemanju ustrezne odločitve oziroma pri izbiri ali stopnjevanju kazni in ukrepov. S tem bo inšpektorjem omogočeno uspešnejše in učinkovitejše soočanje konkretnih zaznanih situacij, primerov, rešitev z zakonsko določenimi normami.

Preglednost zbranega gradiva in informacij ter način predstavitve vsebin nudita dovolj potenciala za delovanje oziroma urejanje poslovanja vsem sodelujočim v športu, še posebej tistim, ki jih povezuje skrb za zagotavljanje zakonitosti, uspešnosti, preglednosti – skratka korektnosti poslovanja na področju športa. Čeprav priročnik v prvi vrsti naslavlja »represivne« postopke in ukrepe inšpektorja za šport, avtor na več mestih izpostavlja tudi njegovo preventivno vlogo. Ne na škodo zakonitosti, ampak kot potencial za izboljšanje stanja na področju športa.

Priročnik bo prav gotovo prispeval tudi k razumevanju celovitosti dela inšpektorjev za šport in služil kot opomnik pri iskanju virov ter določil, pomembnih za

odločitev inšpektorja. Nekatere bistvene razlage predpisov ter uporabni in konkretni napotki za delo inšpektorjev za šport, ki jih je avtor zasnoval tudi na osnovi dolgoletnega strokovnega ter praktičnega delovanja na področju športa, pa lahko pomembno pripomorejo k uspešnemu delu inšpektorjev. Vse to z namenom razvoja področja in v dobro slovenskega športa.

Ljubljana, marec 2021

Red. prof. dr. Janez Stare

Priročnik za inšpektorje na področju športa je strokovna publikacija, ki sistemsko povezuje različna načela, pravila in predpise v celoto in uporabnikom pomaga pri izvajanju področnega inšpekcijskega nadzora. Treba se je zavedati, da priročnik ne more nadomestiti neposredne rabe predpisov, je pa lahko v veliko pomoč zlasti tistim nosilcem inšpekcijskega nadzora, ki se bodo s tematiko srečali prvič ali bodo morali prehajati z enega na drugo področje. Njegova dodana vrednost je stremljenje k poenotenju delovanja inšpektorjev v razmerju do povezanih subjektov, kar je temelj vladavine prava in zaupanja v oblast.

Priročnik je namenjen inšpektorjem kot uradnim osebam, ki vodijo upravne in prekrškovne postopke, pri čemer se soočajo s kopico področnih specifik. Izvorno pa morajo vsi inšpektorji, ne glede na področje delovanja, slediti temeljnemu standardom demokratičnega in učinkovitega upravnega nadzora v Republiki Sloveniji. Zato je pomembno, da priročnik poudarja pomen skupnih vodil, kot se izražajo zlasti skozi ustavne garancije varstva pravic strank in obenem učinkovitega javnega upravljanja, v skladu z določbami Zakona o inšpekcijskem nadzoru in Zakona o splošnem upravnem postopku, pa tudi Zakona o prekrških. Te zakone je treba razumeti po ciljih urejanja, tj. v izgradnji nadzornega sistema, ki bo uravnoteženo vzpostavljalo spoštovanje in izboljšave veljavne (področne) zakonodaje in s tem zaščito javnega interesa ter varoval pravice in pravne koristi nosilcev športne dejavnosti.

Inšpektorji s področja športa delujejo resorno v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo in šport, pri čemer pa se njihovo delo zaradi vsebine dela nadzorovanih subjektov v več pomembnih razsežnostih povezuje, a tudi razlikuje od dela inšpektorjev v šolstvu, kaj šele na drugih področjih. Priročnik, ki je pred nami, zato skuša holistično, čeprav brez pretiranega poglobljanja v posamezne dileme (za kar kaže vzeti v roke recimo komentarje prej izpostavljenih zakonov), povzeti krovne elemente inšpekcijskega nadzora s posebnostmi na področju športa. To je izvedeno strukturirano in pregledno, odraža pa tudi dolgoletne avtorjeve izkušnje.

Uporaba priročnika sicer inšpektorjev nikakor ne odvezuje stalno spremljati aktualnih sprememb predpisov, sodne prakse in teorije, a verjamem, da bo orodje, ki bo s ciljnim in sorazmernim nadzorom prispevalo k razvoju športa v Sloveniji.

Ljubljana, marec 2021

Red. prof. dr. Polonca Kovač

Uvodna misel

»Vsi dnevi, ko se vam ni dalo, ampak ste se prisilili, vsa jutra, ko ste zgodaj vstali, vse noči, ko ste ostali budni. To so resnično vaše sanje. Ni pomemben cilj, temveč pot!« (Kobe Bryant)

Inšpektorat RS za šolstvo in šport skuša s sistematičnimi aktivnostmi določati sistemske okvirje vrednot, doprinesiti k razvoju sistema in razumevanju družbene odgovornosti slehernega posameznika v okviru sistema vzgoje, izobraževanja in športa. Zavedanje vlog in odgovornosti v omenjenem konceptu družbene odgovornosti dejansko predstavlja najširši vidik ravnanja z namenom služenja družbi oziroma izvajanja nalog za dobro vseh – v našem primeru za dobro vseh, ki so vsakodnevno vpeti v športno okolje. Zaradi vsega navedenega in ob zavedanju, da je treba v vsakem trenutku slediti viziji, vrednotam in poslanstvu samega organa, ki zasleduje vse temeljne cilje sodobnega državne uprave, je nastal ta priročnik.

Gre za strokovna gradiva, ki so namenjena inšpektorjem za šport kot pripomoček za pripravo na aktivnosti, ki jih vsakodnevno izvajajo tako na upravnem, prekrškovnem kot inšpekcijskem področju. Seveda pa je sam priročnik namenjen tudi širši strokovni športni javnosti, saj predstavlja tudi zbirnik normativnih okvirjev, ki ga neposredno ali posredno morajo poznati tudi akterji, ki kreirajo in/ali izvajajo športno politiko oziroma dejavnost. Različne analize in raziskave kažejo, da se največ nepravilnosti znotraj dejavnosti dejansko primeri zaradi nepoznavanja normativnih okvirjev oziroma nepoznavanja pravil – kar pa je dolžnost vsakega posameznika, društva, zveze, ..., ki udejanja program športa v Republiki Sloveniji.

Zavedamo se, da priročnik ni dovolj za odlično delo organa oziroma inšpektorjev za šport – enako kot ne pomeni, da sprejem regulacije zagotovi zakonitost dela vseh akterjev na posameznem področju. Seveda pa je z vidika (družbene) odgovornosti Inšpektorata RS za šolstvo in šport v odnosu do športa to še en korak, ki je namenjen temu, da bomo v prihodnje zagotovili še boljše, kakovostnejše in učinkovitejše lastno delovanje; posledično to pomeni tudi pravilnejše, odgovornejše, celovitejše, preglednejše delovanje celotne športne sfere, in to na vseh področjih. Hkrati omogoča, da nadaljujemo z razvojem nadzorne dejavnosti v športu, razvijamo sodobnejše načine delovanja, s strokovnega vidika poenotimo metodologije delovanja, odločitve in ukrepe; da se kot nadzorni mehanizem umestimo kot eden izmed pomembnih stebrov

doprinosa h kakovosti in razvoju športa, prav tako pa tudi, da v prihodnosti lahko razmišljamo o specialnem zakonu o inšpekciji za šport.

Poudarjamo, da se bomo tudi v prihodnje zavzemali, da bomo tako v okviru nadzorne dejavnosti kot tudi z drugimi aktivnostmi izvajali opolnomočenje celotnega sistema, z zavedanjem pomena družbene odgovornosti. Prepričani smo, da lahko le tako, vsak na svojem področju ter vsi skupaj, doprinesemo k razvoju športa v vseh okvirjih ter zasledujemo in realiziramo zastavljene cilje Resolucije o Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023.

Dr. Simon Slokan,

Glavni inšpektor Inšpektorata
Republike Slovenije za šolstvo in šport

Predgovor avtorja

Država svojo prisotnost na nekem področju javne politike formalno utemeljuje skozi različne zvrsti in oblike predpisov, ki jih (so)oblikujejo, sprejemajo ter izvajajo njene institucije z namenom urejanja ravnanja posameznih subjektov na določenem področju bivanja in delovanja in s tem v zvezi zagotavljanja javnega interesa. Način uresničevanja javnega interesa v športu je opredeljen s temeljnim strateškim dokumentom športa v Sloveniji, tj. nacionalnim programom športa, s katerim se je država v imenu družbe obvezala sooblikovati razmere za razvoj športa, kar je tudi njena ustavna odgovornost. V Sloveniji je pravno-formalni interes države utemeljen z Zakonom o športu (ZSpo) iz leta 1998. Zavedajoč se pomena spremljanja in zagotavljanja spoštovanja zakona, je uvedla tudi institut inšpekcije v športu, novi Zakon o športu¹ iz leta 2017 (ZSpo-1) pa je določena ravnanja ocenil kot prepovedana ravnanja in jih opredelil kot prekrške ter določil kazni. Nenazadnje mora država kot suvereni subjekt oblasti poskrbeti tudi za dosledno izvajanje predpisov.

Šport je dejavnost, ki bogati kakovost življenja in je zaradi svojih učinkov zelo širok svetovni družbeni pojav. Združuje ljudi in doseže vsakogar, ne glede na starost ali socialno pripadnost. Priznava se mu pomembna vloga v družbi, kar izhaja iz pomena športa za javno zdravje, socializacijo in gospodarstvo. Je tudi sredstvo za potrjevanje posameznika ali nacije v mednarodnih okvirih. Šport pomembno vpliva na celotno družbo, zato ni le javno dobro, ampak je tudi pomembna ekonomska kategorija. Prav zaradi interdisciplinarnosti dejavnosti športa in njegove vpetosti v številna druga družbeno-ekonomska dogajanja (kot so npr. vzgoja in izobraževanje, turizem, športni profesionalizem, zaposlovanje v športu in prek športa, športne prireditve, športna infrastruktura itd.), pristojnosti², obveznosti in naloge inšpektoratu, pristojnemu za šport, ne daje zgolj zakon o športu, temveč tudi številni drugi predpisi. Namen priročnika ni odstiranje pravnih dilem in procesnih vprašanj, ki so prisotne pri izvajanju nadzorstvene funkcije in se pojavljajo ob uporabi procesnih zakonov ZIN, ZUP in ZP-1 ter materialnih predpisov, ki neposredno ali posredno regulirajo področje športa.

---

¹ Uradni list RS, št. 29/2017, 21/2108 – ZNOrg 82/2020 in 82/2020.

² SSKJ pojem pristojnost razlaga kot »z zakonom dana pravica in dolžnost opravljati kako (pravno) dejanje, odločati o čem«. Pooblastilo pa je »pravica, da kdo uradno veljavno opravi, opravlja kako (pravno) dejanje«, lahko je »listina, s katero se da komu taka pravica«, ali pa je »obseg, mera odločanja, določena navadno z zakonom«. Rakar v povezavi z obravnavano tematiko razlaga, da so pooblastila pristojnosti, ki jih ima inšpektor v fazi ugotavljanja in dokazovanja pravno pomembnih dejstev o kršitvi predpisov (Rakar idr., 2016, str. 258).

Zaradi preglednosti pa tudi učinkovitosti pri izvajanju nalog, ki so v zakonski domeni inšpektorjev za šport, so v priročniku na enem mestu zbrane vse relevantne vsebine, ki se nanašajo na njegovo delo, sicer razpršene po številnih zakonih, uredbah in podzakonskih predpisih. Uvodoma umesti inšpektorat in inšpektorje, pristojne za šport, v prostor slovenske javne uprave in predstavi pravni okvir njihovega delovanja. Sledita jasna razlaga inšpekcijskih postopkov in preplet rabe in uporabe predpisov za njihovo zakonito in učinkovito delovanje z razlago namena in ciljev teh postopkov. Pri tem izhajamo iz dejstva, da gre pri kadrovskega sestavu inšpektorjev za različne izobrazbene profile in je jasnost ter preglednost tega specialnega pravnega dela za priročnik še kako pomembna. Strnjeno so zbrane pristojnosti in pooblastila inšpektorjev, ukrepi, pa tudi sankcije (kazni), ki so jim na voljo za uresničevanje zadanih nalog in ciljev. Vsebina zajema pravne subjekte in fizične osebe s področja športa, ki predstavljajo potencialne kršitelje predpisov iz pristojnosti inšpektorjev, s konkretnimi usmeritvami, na kaj biti pozoren pri nadzoru. Dobršen del prostora v priročniku namenjamo poglobljeni razlagi izluščenih vsebin predpisov, ki sodijo v pristojnost inšpekcijskega nadzora inšpektorata; ZSpo-1 in vseh tistih, ki določena ravnanja opredeljujejo kot kršitve, ki se v skrajnem primeru tudi kaznujejo.

Zavedamo se, da gre pri obravnavani vsebini vendarle za nadzor športa kot specifičnega družbenega področja, za katerega veljajo določene zakonitosti, ki od nadzornikov zahtevajo še posebno »strokovno prefinjenost« v obravnavi, saj osnovna funkcija inšpekcijskega nadzora ni in ne sme biti kaznovanje, temveč preventivno delovanje. Morda se ravno zato kot rdeča nit skozi celotno vsebino vlečejo napotila kot opozorilo inšpektorjem, da naj svoje delovanje usmerjajo bolj k osveščanju in opozarjanju izvajalcev športa, preprečevanju nezakonitih ravnanj zavezancev in spoštovanju predpisov. Dokler je to mogoče, smiselno in za vse udeležence v športu bolje. Predvsem pa, da zakonsko predpisane norme dosežejo svoj namen. Pa tudi pričakovanja, tako zakonodajalca kot družbe v celoti, saj je javni interes njen interes, ne zgolj njenega manjšega, ozko zainteresiranega dela.

Ko boste priročnik prebrali in preučili, se boste zagotovo strinjali s tezo, da je prevladujoče mnenje javnosti, da inšpekcijske službe, inšpektorati in njihovi inšpektorji v sistemu javne uprave predstavljajo zgolj represivni aparat, povsem zgrešeno.

Slovenski prostor razpolaga s kar nekaj strokovne (znanstvene) literature, ki obravnava vprašanja inšpekcijskega nadzora. Za konkretno področje inšpek-

cijskega nadzora v športu pač ne. Zato je Priročnik tudi orodje, ki zainteresirane uporabnike prek sklicev ali opomb napoti k virom, ki bistveno bolj poglobljeno razčlenjujejo in utemeljujejo njegove določene vsebine, usmerjene na uporabo prava in procesna ravnanja v inšpekcijskem nadzoru.

Vsekakor želim, da bi to delo pristojnim inšpektorjem za šport predstavljalo uporaben vsakodnevni priročnik pri njihovem delu, bodočim inšpektorjem pa ob drugem študijskem gradivu koristno in pregledno vsebinsko izhodišče za pripravo na zahtevno in odgovorno delo. Nenazadnje je priročnik lahko tudi primerno informacijsko vodilo pravnim in fizičnim osebam, potencialnim strankam v inšpekcijskem nadzoru, izvajalcem športa kot tudi ostalim deležnikom v športu.

Želim se zahvaliti vsem, ki ste kakorkoli sodelovali pri snovanju priročnika. Posebna zahvala gre recenzentoma prof. dr. Polonci Kovač in prof. dr. Janezu Staretu, ki sta me spretno strokovno usmerjala pri nastajanju dela, predstojniku Inšpektorata RS za šolstvo in šport dr. Simonu Slokanu, glavnemu inšpektorju, ki je »projekt« podprl, mu namenil posebno pozornost in ga vzel za »našega«, inšpektorjem za šport, za kakšen utrip iz prakse in Petru Peterki, profesorju materinščine, ki je na koncu popravil, odpravil ali pa nadomestil marsikatero slovnično vrzel, ki nam je kdaj (tudi) utekla.

Mag. Darko Repenšek

1 Uvod

Inšpekcijski nadzor je področje, ki terja sistemski pristop, saj se prek te funkcije javne uprave stremi k vrhovnemu načelu upravnega delovanja, tj. k zakonitosti. Čeprav sta, pravno gledano, glavni element inšpekcijskega nadzora in primarni objekt varstva javni interes, izražen v zakonih, podzakonskih predpisih in drugih oblastnih splošnih pravnih aktih, inšpekcijski nadzor ni le nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, temveč je takšno zagotavljanje zakonitosti tudi v službi enakosti, tudi v športu. Uresničevanje javnega interesa na področju športa predstavlja temeljni postulat pravnega uokvirjanja športa v Republiki Sloveniji v Zakonu o športu (ZSpo-1)³, inšpekcijski nadzor v športu pa je eden od pomembnih elementov zagotavljanja kakovosti izvajanja strategije športa v Republiki Sloveniji, opredeljeni v Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji 2014–2023⁴ (NPŠ). Nadzor nad izvajanjem vseh izvajalcev vseh programov športa v Republiki Sloveniji v okviru zakonsko danih pooblastil izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport (IŠŠ). Ta deluje kot samostojni in neodvisni organ v sestavi ministrstva, pristojnega za šport (MIZŠ). Pri svojem delu po potrebi sodeluje z različnimi državnimi organi. Kot opredeljuje Izvedbeni načrt Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2014–2023 (IN NPŠ)⁵ sodita inšpekcija v športu (v nadaljevanju inšpekcija) in delo inšpektorjev v sistemu slovenskega športa med podporne mehanizme za šport.

Analiza prvega nacionalnega programa športa⁶ (2010) v državi, ki je bil sprejet leta 2000 za obdobje desetih let (do leta 2010), je opozorila na določene slabosti in pomanjkljivosti izvajanja nadzora v športu ter s tem delovanja inšpekcije v preteklosti. Opozarja na potrebo po bolj jasni opredelitvi, da inšpekcija izvaja nadzor nad vsemi izvajalci programov športa in ne zgolj tistimi, ki so prejemniki javnih sredstev, in da je treba povečati obseg in kakovost njenega delovanja (NPŠ, 2014, str. 56). Tem ugotovitvam sta z določitvijo jasnega strateškega cilja na področju nadzora v športu, kazalnika in ukrepa (preglednica 1) sledila del IN NPŠ 2014 in izvedbeni dokument, to je IN NPŠ.

---

³ Uradni list RS, št. 29/17, 21/18 – ZNOrg.

⁴ Resolucija o Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023. Uradni list RS, št. 26/2014 – NPŠ 2014 – 2023. Uradni list RS, št. 26/2014.

⁵ IN NPŠ je sestavni del NPŠ 2104. Podrobneje ureja ukrepe in usmeritve nacionalnega programa.

⁶ Kolar, E., Jurak, G., Kovač, M. (ur.) (2010). Analiza Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2000–2010. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Preglednica 1: **Strateški cilj, kazalnik in ukrep nadzora v športu po NPŠ 2014**

Strateški cilj	Povečati pregled nad vsebinskim in organizacijskim izvajanjem nacionalnega programa športa za 100 %
Kazalnik	Število inšpekcijskih pregledov ⁷
Ukrep	Povečanje obsega delovanja inšpekcije v športu ⁸

NPŠ 2104, ki določa tudi ukrepe⁹ za doseg zastavljenih ciljev v športu v obdobju 2014 - 2023, za inšpekcijo določa povečanje obsega njenega delovanja, kar posledično predstavlja potrebo po povečanju števila inšpektorjev.

Smisel in cilj inšpekcijskih nadzorov v športu sta zaščita javnega interesa in javne koristi, kot ju opredeljuje ZSpo-1, ter zaščita športa pred zlorabo oblasti.

⁷ Vsekakor gre za sila ohlapno, po našem mnenju preveč ozko opredeljeno merilo oziroma kazalnik, ki je izrazito kvantitativno naravnano. Vendar je tako navedeno v dokumentu in ga po njem povzemamo in navajamo.

⁸ Navedeno gre za razumeti kot »povečanje učinkovitosti«. Učinkovitost se lahko prikazuje zgolj »kvantitativno, represivno oziroma tehnično statistično« (kot Kovač, 2016a, str. 20), primarno pa naj bi se učinkovitost odražala v kvaliteti doseganja namena in ciljev predpisa.

⁹ Skupni namen ukrepov je zagotavljanje možnosti za kakovostno športno udejstvovanje s povečanjem dostopnosti do športa za prebivalce Republike Slovenije, s konkurenčnostjo športnih organizacij in s kakovostjo športnih programov (NPŠ, 2014).

Iz preglednice 2, ki je sestavni del IN NPŠ, izhaja operativni načrt izvedbe NPŠ 2014 v delu, ki se nanaša na nadzor v športu. Določene so dejavnosti za izvedbo ukrepa, roki za izvedbo in določeni so nosilci izvedbe dejavnosti, kjer se IŠŠ navaja kot ključni dejavnik.

Preglednica 2: Izvedbeni načrt za povečanje obsega delovanja inšpekcije v športu

Ukrep	Dejavnost	Rok za izvedbo	Nosilci dejavnosti
Povečanje obsega delovanja inšpekcije v športu	Zaposlitev dveh dodatnih ljudi za izvajanje inšpekcij v športu (prezaposlitve na Inšpektorat znotraj državne uprave)	2014-2015	• IŠŠ
	Zaposlitev treh dodatnih inšpektorjev za izvajanje inšpekcij v športu	2016-2023	• IŠŠ
	Sprememba Zakona o športu, ki bo bolj natančno opredelil pooblastila inšpekcije za šport na področju celotnega športa, ne zgolj izvajalcev letnega programa športa (LPŠ), ter ukrepe pri posameznih kršitvah	2015	• MIZŠ • SS šport • OKS-ZŠZ
	Vodenje inšpekcijskih postopkov nad izvajanjem programov v slovenskem športu	2014-2023	• IŠŠ
	Povečanje svetovalne vloge (npr. na letnih posvetih) in izboljšanje nadzora nad delovanjem športnih organizacij s strani financerjev (npr. nad namensko porabo) in krovnih športnih organizacij (npr. glede usposobljenosti strokovnega kadra)	2014-2023	• OKS-ZŠZ • NPŠZ • lokalne skupnosti • MIZŠ šport • FŠO
	Vzpostavitev spletnega mesta z objavami inšpekcijskih pregledov, dobrih praks ter stališč in mnenj Inšpektorata za šport	2015	• IŠŠ
	Sodelovanje z drugimi institucijami pri preprečevanju zlorab v športu, opozarjanje na pomanjkljivosti v slovenskem športu ter dajanje pobud za ureditev razmer	2014-2023	• IŠŠ • tržni inšpekt. • OKS-ZŠZ • varuh športnikovih pravic • policija • upravne enote • DURS • inšpektorat za delo • zdravstveni inšpektorat

Vir: IN NPŠ (2014)

Šport je družbeni pojav, ki se spreminja glede na družbene potrebe in z njim se spreminja njegov pomen in opredelitev (Repenšek, 2011, str. 10). Zato je organiziran in pravno reguliran. Temeljni materialni predpis, ki ureja področje športa v Republiki Sloveniji je ZSpo-1, številne pa so športne dejavnosti, ki se jih dotikajo tudi drugi predpisi in jih neposredno regulirajo. Večina teh predpisov daje pristojnost za nadzor njihovega izvajanja tudi IŠŠ. Uspešnost in učinkovitost njihovega dela se posredno odraža tudi v uspešnosti športa kot celote v državi. Pri tem pa so zelo pomembni sredstva oziroma način izvajanja temeljne upravne kontrole. Inšpekcijski postopki morajo biti proaktivno usmerjeni, v ospredje ne sme biti postavljeno sankcioniranje, temveč podpora nosilcem dejavnosti športa¹⁰ in preventivno delovanje.

Inšpekcije (tudi v športu) »naj delujejo tako, da bo velika večina zavezancev z njihovo pomočjo skozi leta delovala bolj zakonito in pravilno, zato bodo inšpekcije potrebne v represivnem smislu le za majhen delež kršiteljev, v preostalem delu pa kot preventivna in partnerska sila družbenega razvoja« (Kovač, 2016, str. v).

---

¹⁰ Če je bil prvotni cilj delovanja inšpekcij pri nas zgolj pregon zavezancev, ki kršijo veljavno zakonodajo, se danes represivna narava delovanja inšpekcij preveša v bolj preventivno in partnersko. Pozornost pri delovanju inšpekcij se preusmerja od prvotnega zagotavljanja (le) zakonitosti njihovega dela pri poseganju v pravni položaj zavezancev v danes vse bolj primaren cilj učinkovitosti upravnega sistema (Kovač, 2016a, str. 17). Inšpekcija naj bo usmerjena k strankam, apolitična, racionalna in učinkovita.

2 Inšpektorat pristojen za šport in inšpektorji za šport

Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport je inšpekcijski organ v sestavi MIZŠ in opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov in splošnih aktov iz delovnega področja resorja, zato sodi pod izvršilno vejo oblasti¹¹. Po Zakonu o prekrških¹² (ZP-1) nastopa tudi kot prekrškovni organ¹³, če in ko mu to pooblastilo določi materialni predpis.

Glede na predpise oziroma vsebino inšpekcijskega nadzora se IŠŠ deli v dve neformalni organizacijski enoti, in sicer del, ki je pristojen za izobraževanje, in del, ki je pristojen za šport.

Predstojnik IŠŠ je **glavni inšpektor** kot uradnik na položaju skladno z Zakonom o javnih uslužbencih¹⁴ (ZJU). Ta vodi in predstavlja IŠŠ, organizira in koordinira delo inšpekcije ter v okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost, kakovost in učinkovitost dela inšpekcije. Za svoje delo in delo inšpekcije, ki jo vodi, je neposredno odgovoren resornemu ministru. Glavni inšpektor z letnim programom dela (LPD) IŠŠ za vsako leto določi načrt rednih inšpekcijskih nadzorov in oceno pričakovanih izrednih inšpekcijskih nadzorov ter prekrškovnih postopkov, s katerim določi vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora (10. člena ZIN). Pri določitvi LPD izhaja tudi iz ugotovitev v že izvedenih inšpekcijskih nadzorih in ocene, da na posameznem področju obstaja večja verjetnost nespoštovanja oziroma kršitve zakonov in drugih predpisov (11.a člen ZIN). Ne glede na to je IŠŠ relativno avtonomen organ v sestavi MIZŠ. To se kaže prek strokovne samostojnosti - inšpektor samostojno izdaja odločbe na prvi stopnji in mora biti za vodenje ter odločanje v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih posledično ustrezno strokovno usposobljen; kadrovske samostojnosti - glavnega inšpektorja imenuje minister po predhodno izvedenem javnem natečaju; finančne samostojnosti - IŠŠ ima samostojen proračun. Delo IŠŠ je javno.

---

¹¹ Organi, ki nadzor izvajajo, so večinoma organizirani kot organi v sestavi ministrstev, zato sodijo pod izvršilno vejo izvajanja oblasti (Kovač, 2016a, str. 15, 16).

¹² Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US.

¹³ Skoraj vsak zakon, uredba vlade ali odlok občine vsebuje tudi kazenske določbe, s katerimi se za kršitve tega predpisa določijo sankcije za prekršek. V zakonu, uredbi oziroma odloku je tudi določeno, kateri organ je pristojen za izrekanje sankcij (pooblastilo) zaradi kršitev tega predpisa (prekrškovni organ). Prekrškovni organi so po ZP-1 lahko policija, inšpekcijske službe in drugi organi.

¹⁴ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C in 203/20 – ZIUPOP DVE.

2.1 Inšpektorji za šport

Kot za vsako organizacijo tudi za inšpekcijsko službo velja, da je učinkovita in kakovostna toliko, kolikor so učinkoviti in kakovostni v njej zaposleni, to je **inšpektorice in inšpektorji**¹⁵ IŠŠ, pristojni za šport (81. člen ZSpo-1) kot uradne osebe s posebnimi pooblastili¹⁶ in odgovornostmi. So javni uslužbenci. Svoje delo morajo opravljati neodvisno in nepristransko. Inšpektor mora imeti (83. člen ZSpo-1) izobrazbo, pridobljeno po javnoveljavnem študijskem programu za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma izobrazbo, katere raven, v skladu z zakonom, ustreza izobrazbi, pridobljeni po javnoveljavnem študijskem programu druge stopnje, in pet let delovnih izkušenj na pedagoškem, razvojno-raziskovalnem ali upravnem področju športa ter opravljen strokovni izpit za inšpektorja. Ne glede na njegovo samostojnost je inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora dolžan upoštevati navodila in usmeritve predstojnika, tj. glavnega inšpektorja¹⁷ (18. člen ZIN). Inšpektor se ne more sam odločati, katero zadevo bo sprejel v reševanje in katero bo odklonil. Organizacija dela in dodeljevanje zadev sta v pristojnosti glavnega inšpektorja (glej 10. člen ZIN), ki ima možnost inšpektorju tudi odvzeti zadeve, če nalog ne opravlja v skladu s predpisi, pravočasno in strokovno (Pečarič, 2016, str. 70 - 71). Položaj inšpektorjev je posebej varovan. Zaradi delovnih potreb se ga brez njegovega soglasja ne sme premestiti na drugo delovno mesto, za katero ni določeno izvrševanje inšpektorskih pooblastil. Zato pa zanj veljajo tudi nekatere omejitve. Inšpektor ne sme opravljati dejavnosti oziroma ne sme opravljati dela za drugega delodajalca na področju, na katerem opravlja naloge inšpekcijskega nadzora, razen če gre za znanstveno ali pedagoško delo¹⁸. Inšpektor mora varovati tajnost, s katero se seznanja pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora, in to tudi po prenehanju delovnega razmerja. Dolžan je varovati tajnost vira prijave in vira drugih informacij, na podlagi katerih opravlja inšpekcijski nadzor (14. do 16. člen ZIN).

---

¹⁵ V priročniku uporabljeni izraz inšpektor, zapisan v moški spolni slovnični obliki, je uporabljen kot nevtralni za ženske in moške, v ednini ali množini.

¹⁶ Javno pooblastilo za vodenje postopka in odločanje v upravnih zadevah se deli z zakonom (drugi odstavek 1. člena ZUP). Inšpektor ima že po zakonu pooblastilo za odločanje v upravnih zadevah (28. člen ZUP).

¹⁷ Inšpektor je samostojen le v okviru svojih pooblastil pri vodenju in odločanju v (posamičnem) postopku, nikakor pa ga to kot javnega uslužbenca ne odvezuje spoštovanja drugih navodil in odredb, ki bi mu jih dal njegov delodajalec (predstojnik inšpekcijskega organa) (Pečarič, 2016, str. 70).

¹⁸ V praksi se lahko zgodi, da je inšpektor povabljen k izvajanju dodatne dejavnosti sodnega izvedenca, kar predstavlja pridobitno dejavnost, saj je tovrstno delo plačano. Postavlja se vprašanje, če je to dovoljeno iz vidika omejitve po ZIN in konflikta interesov. Stališče pristojnega ministrstva za javni sektor (MNZ) iz leta 2014 (dokument št. 100-752/2014-2) je, da mora inšpektor kot javni uslužbenec predstojnika obvestiti o postavitvi za sodnega izvedenca za vsak primer posebej. Predstojnik mora pred izdajo dovoljenja za vsak primer posebej, upošteva okolščine primera, za katerega je inšpektor postavljen za sodnega izvedenca, presoditi, ali bi lahko njegova vloga izvedenca pomenila konflikt interesov oziroma vplivala na interese delodajalca in ali obstaja negativen vpliv na poslovni interes delodajalca, pri čemer je ta interes lahko tako materialni, moralni kot tudi kakršenkoli drug pravno varovani interes.

Inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem določb ZSpo-1 in na njegovi podlagi izdanih predpisov (81. člen ZSpo-1)¹⁹ kot tudi nekaterih drugih področnih predpisov, ki jim dajejo neposredne pristojnosti za nadzor njihovih vsebin, ki se dotikajo športa in s športom povezanih dejavnosti. Trenutno aktualni predpisi²⁰ s tega področja so (slika 1):

- Zakonu o javnih zbiranjih²¹ (ZJZ) z Uredbo o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah²² (Uredba o prireditvah),
- Zakon o omejevanju porabe alkohola²³ (ZOPA),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno²⁴ (ZPDZC-1),
- Zakon o varstvu pred utopitvami²⁵ (ZVU) z Uredbo o merilih za potapljanje²⁶ (Uredba o potapljanju) in Pravilnikom o ukrepih za varstvo pred utopitvami pri organiziranih športnih dejavnostih²⁷,
- odloki Vlade RS za zajezitev in obvladovanje epidemije COVID-19 v Republiki Sloveniji, izdani po marcu 2020:
  - Odlok o začasnih omejitvah pri izvajanju športnih programov,
  - Odlok o omejitvah in načinu izvajanja javnega prevoza potnikov na ozemlju Republike Slovenije (opredeljuje obratovanje žičniških naprav ter prevoz potnikov),
  - Odlok o določitvi pogojev vstopa v Republiko Slovenijo zaradi zajezitve in obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19,
  - Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2.

Inšpektorji opravljajo nadzor na podlagi z zakonom danih pristojnosti²⁸ in na način, kot to določajo ZIN in navedeni področni predpisi, ob subsidiarni rabi ZUP²⁹ glede postopkovnih vprašanj, ki z ZIN ali posebnim zakonom niso urejena

---

¹⁹ Pravilnik o usposabljanju strokovnih delavcev v športu (Uradni list RS, št. 49/2018), Pravilnik o sofinanciranju izvajanja letnega programa športa na državni ravni (Uradni list RS, št. 11/2018), Pravilnik o povračilu stroškov izobraževanja in usposabljanja vrhunskih športnikov (Uradni list RS, št. 46/2018), Pravilnik o vodenju razvidov na področju športa (Uradni list RS, št. 24/2018), Pravilnik o delovanju in financiranju varuha športnikovih pravic (Uradni list RS, št. 69/2017), Pravilnik o merilih za določitev javnoveljavnih študijskih programov, ki dajejo kompetence za strokovno izobraženega delavca v športu (Uradni list RS, 56/2017), Sklep o postopku za kandidiranje in organiziranje velikih športnih prireditev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 64/1993, 22/1998 – ZSpo in 29/2017 – ZŠpo-1).

²⁰ Normativno urejanje obravnavanega področja je »živa« stvar. Predstavlja odzive na dogajanje v družbi, tako oblasti kot družbe. Našteti pravni akti so v trenutni veljavi in so predmet nenehnega razvijanja, spreminjanja in dopolnjevanja. Zato je smiselno sledenje tem spremembam, čemur priročnik na koncu (prostor namenjen zaznamkom in beležkam) namenja tudi nekaj praznega prostora.

²¹ Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo.

²² Uradni list RS, št. št. 70/03 in 96/05.

²³ Uradni list RS, št. 15/03 in 27/17.

²⁴ Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19.

²⁵ Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo in 9/11.

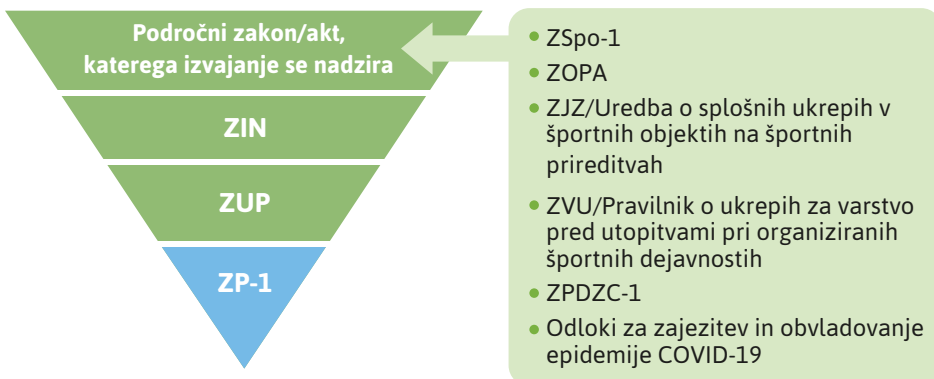
²⁶ Uradni list RS, št. 81/03 in 26/07.

²⁷ Uradni list RS, št. 17/11.

²⁸ Pristojnost obsega tako pravico kot tudi dolžnost točno določenega organa, da v določeni zadevi vodi postopek in v njem tudi odloča (Orel, Čas, 2020, str. 15).

drugače³⁰, in ZP-1 (temeljni procesni predpisi). Navedeni predpisi inšpektorju dajejo izrecno pristojnost tudi prekrškovnega organa.

Slika 1: Aktualni predpisi v inšpekcijskem nadzoru na področju športa

Naslednji predpisi pa IŠŠ ne predpisujejo dolžnih ravnanj v smislu izvajanja inšpekcijskega nadzora, vsekakor pa je njihovo poznavanje pomembno za uspešnost in učinkovitost dela inšpektorjev:

- Zakon o društvih (ZDru),
- Zakon o nevladnih organizacijah (ZNOrg),
- Zakon o Nordijskem centru Planica (ZNCP),
- Zakon o ustanovah (ZU),
- Zakon o zavodih (ZZ),
- Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa (ZDPIDŠ),
- Zakon o Bloudkovih priznanjih (ZBlOp),
- Zakon o orožju (ZOro-1),
- Zakon o Kobilarni Lipica (ZKL-1),
- Zakon o obrambi (ZObr),
- Zakon o policiji³¹ (ZPol),
- Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1),
- Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS),
- Zakon o igrah na srečo (ZIS).

²⁹ Na splošno velja, da je upravni postopek sistem procesnih pravil, po katerih ravnaajo upravni in drugi organi (tudi inšpektorji kot izvajalci javnih služb), kadar odločajo v upravnih zadevah o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih strank. Splošna pravila upravnega postopka na vseh upravnih področjih v vseh upravnih zadevah ureja ZUP. Če splošna pravila ZUP zaradi posebnosti nekega upravnega področja ne ustrezajo ali niso zadostna, se lahko posamezno postopkovno vprašanje ali več posebnih pravil upravnega postopka uredijo drugače ali na novo s posebnim zakonom, ZUP pa se uporablja podrejeno oziroma dopolnilno. ZUP se uporablja tudi v drugih javnopravnih, torej »neupravnih« zadevah, a v teh primerih le smiselno. Sem sodijo postopki v zvezi z uveljavljanjem večine pravic in dolžnosti izvajalcev športa, športnikov, strokovnih delavcev v športu in izvajalcev usposabljanja, kot jih opredeljuje ZSpo-1.

³⁰ Šolstvo ima z Zakonom o šolski inšpekciji (ZSoll, Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo) specialni predpis za nadzor področja.

³¹ Uradni list RS, št. 66/09 – uradno prečiščeno besedilo, 22/10, 26/11 – odl. US, 58/11 – ZDT-1, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 15/13 – ZNPPol in 15/13 – ZODPol.

Inšpektor pri svojem delu lahko zazna kršitve določb katerega od naštetih predpisov, kjer sam sicer nima pristojnosti in je izvajanje nadzora v pristojnosti drugih inšpekcij; v tem primeru ugotovi dejansko stanje in o svojih ugotovitvah sestavi zapisnik, ki ga posreduje pristojni inšpekciji³², kot to določa 3. odstavek 32. člena ZIN.

Naloge inšpektorji opravljajo z namenom varovanja javnega interesa v športu pa tudi varstva pravic in pravnih koristi posameznikov, ki so jim bile priznane z zakoni in drugimi predpisi. Svoje naloge morajo opravljati tako, da pri izvrševanju pooblastil posegajo v njihovo delovanje le v obsegu, ki je nujen za zagotovitev učinkovitega inšpekcijskega nadzora. Inšpektorji so tisti, ki ocenijo, ali so izpolnjeni pogoji za uvedbo inšpekcijskega nadzora, pri čemer je temeljno merilo ogroženost javne koristi, in če so, so dolžni zagotoviti, da bodo v postopku inšpekcijskega nadzora varovani pravice in interesi pravnih in fizičnih oseb, zoper katere teče postopek. Nihče jim ne more dati navodil, s katerimi bi bila v naprej določena katera koli njihova konkretna odločitev ali ugotovitev v postopku. Za zakonitost izvajanja nadzora oziroma odprave in preprečevanja prejudiciranih odločitev v postopku izvajanja nadzora je to pomembno.

2.2 Načela delovanja inšpektorjev

Z določitvijo splošnih pravil in temeljnih načel delovanja oblasti so postavljene meje njenega dopustnega delovanja in posegov njenih organov oziroma nujne procesne obveznosti organov do strank. Predstavljajo temelj pravnega in demokratičnega delovanja oblasti, saj jamčijo, da je vsakdo obravnavan kot subjekt, ne le kot objekt odločanja. Inšpektorji morajo pri svojem delu, ki je prisilne narave, upoštevati ključna oziroma temeljna načela delovanja, ki izhajajo iz:

- Ustave Republike Slovenije³³ (ustava),
- ZIN³⁴,
- ZUP, kadar z uporabo predpisov odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih posameznikov, pravnih oseb in drugih strank in
- Zakona o državni upravi³⁵ (ZDU-1), saj je javni uslužbenec njen sestavni del.

---

³² Primer: Inšpektor izvaja inšpekcijski nadzor na športni prireditvi, državnem prvenstvu v streljanju z MK orožjem, ki ga organizira Strelsko društvo xy. Inšpektor na športni prireditvi, kjer izvaja nadzor po ZJZ, Uredbi o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah in ZOPA, ugotovi kršenje določb ZOR, npr. pravil nošenja orožja. Ta določajo (23. člen ZOR), da se sme športno orožje nositi in uporabljati samo na strelišču, zunaj strelišča pa se sme prenašati, če ima oseba pri sebi ustrezno drugo orožno listino in listino o istovetnosti, ki jo je izdal državni organ in je opremljena s fotografijo. Zračno orožje in orožje s tetivo se lahko nosi in uporablja na strelišču ali tako zavarovanem kraju, da niso ogroženi ljudje ali premoženje. Tudi mladoletniki lahko uporabljajo zračno orožje in orožje s tetivo pod nadzorstvom polnoletne osebe. Inšpektor zazna, da je tekmovalec orožje pustil na nenadzorovanem mestu zunaj strelišča.... Za izvajanje določb ZOR je pristojen Inšpektorat za notranje zadeve.

³³ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a.

Inšpekcijskega nadzora ne usmerjajo samo načela po ZIN, ampak vzporedno ali celo nadrejeno (temeljna) načela po ustavi, ZUP, ZDU-1 in drugi sistemsko-procesni zakonodaji. Raba, spoštovanje in upoštevanje načel delovanja predstavljajo minimalne procesne standarde varstva pravic strank v postopkih.

Temeljno načelo, ki je skupno vsem, je **načelo pravne države**, iz katerega izhajata **ustavnost** in **zakonitost**, ki tvorita temelje vsake sodobne demokratične države. **Ustavnost** v ožjem pomenu besede pomeni skladnost zakonov, podzakonskih predpisov in drugih splošnih aktov z ustavo. Pomeni tudi obveznost organov, da sprejemajo splošne pravne akte skladno z ustavo. Pomembno je še načelo supremacije (nadvlada, vrhovnost, prioriteta) ustave, ki pomeni, da je ustava pravni akt z najvišjo močjo ter da so ji vsi drugi akti podrejeni. Z ustavo morajo biti skladne tudi mednarodne pogodbe, ki jih ratificira državni zbor, saj te postanejo del notranjega pravnega reda. Poleg tega načelo ustavnosti pomeni tudi, da morajo vsi organi oblasti delovati v skladu z ustavo (funkcionalna ustavnost).

Načelo zakonitosti dopolnjuje načelo ustavnosti, saj je zakonitost ena od temeljnih oblik uresničevanja ustavnosti. Njena kršitev, z vidika materialnosti ali z vidika formalnosti, pomeni izpodbojnost akta s pravnimi sredstvi oziroma se s pravnimi sredstvi akt odpravi. Načelo pomeni obveznost, da pri sprejemanju pravnih aktov in njihovem izvrševanju izhajajo iz zakona in da jih dosledno izvajajo. Zakonitost v ožjem pomenu pomeni skladnost podzakonskih predpisov, drugih splošnih aktov ali posamičnih aktov z zakoni pa tudi dolžnost delovanja v skladu z zakoni (Kaučič, Grad, 2003, str. 83). Vsaka odločitev in vsak upravní akt, ki ga izda IŠŠ, mora temeljiti na zakonu in podzakonskem predpisu ter na splošnih aktih, ki jih izdajajo nosilci javnih pooblastil. Nihče ne sme biti kaznovan za dejanje, za katero ni zakon določil, da je kaznivo, in ni zanj predpisal kazni, še preden je bilo dejanje storjeno (1. odstavek 28. člena ustave). V najsplošnejšem opredelimo zakonitost kot skladnost ravnanja vseh in vsakogar z ustavnimi in zakonskim normami, ki to ravnanje urejajo. Skladno z ustavo mora biti ravnanje vseh pravnih subjektov, torej tudi inšpektorata kot organa in inšpektorja kot uradne pooblaščené osebe. Znotraj načela ustavnosti gre na tem mestu izpostaviti **načelo funkcionalne ustavnosti**, ki zahteva podrejanje delovanja vseh organov državne oblasti ustavi. Vsaka, tudi najvišja oblast je

³⁴ ZIN je v razmerju do ZDU-1 »lex specialis«. Treba pa ga je brati, tako Kovač (2016b, str. 47), skupaj z ZDU-1, ZLS, ZJA, ZJU ali določbami o pristojnosti po ZUP in ZP-1 itd. ZIN je po prvem odstavku 3. člena nedvomno podrejen področni zakonodaji, kar pomeni skladnost s splošnim pravilom, da lex specialis derogat legi generali, saj v razmerju med področno zakonodajo in ZIN ni dvoma, kateri zakon je specialnejši (Kovač, 2016b, str. 51). Neredko ni jasno, ali se nadrejeno ZIN uporabljajo le zakoni ali tudi izvedbeni specialni predpisi. Kovačeva (2016) meni, da gre tedaj načeloma zasledovati nadrejenost posebnega, čeprav nižjega predpisa nad splošnim zakonom. Torej gre za prevlado pravila lex specialis derogat legi generali nad lex superior derogat legi inferiori.

³⁵ Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14 in 51/16 - ZDU-1.

omejena z ustavo. Znotraj načela zakonitosti pa gre opozoriti na **formalno (postopkovno) zakonitost**, kar pomeni, da mora inšpektor postopek voditi po zakonsko predpisanem postopku.

Izjema od načela zakonitosti je odločanje po prostem preudarku (t. i. diskrecijska pravica, diskrecijsko odločanje), kjer organ ni strogo vezan na predpis, ampak ima na voljo več odločitev. Uporabiti mora tisto, ki je, upošteva javno korist, najprimernejša. Diskrecijska pravica je lahko podeljena le z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti, kar se kaže z uporabo izrazov »organ lahko« ali »organ sme«. Pravica je lahko uporabljena le z določenim, predpisanim namenom, ne sme biti presežena, njena uporaba pa v aktu organa temeljito utemeljena.

Temeljna načela delovanja inšpektorjev (tudi za šport), ki izhajajo iz ZIN, so (II. poglavje ZIN):

- **načelo samostojnosti**³⁶, ki velja na ravni posamične uradne osebe, po ZIN inšpektorja, ter na ravni organa, tj. IŠŠ. Načelo samostojnosti inšpektorjev ni le temeljno načelo v zakonu, ampak je dejansko temeljnega pomena za delovanje inšpektorata. Inšpektorji so pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora v okviru svojih pooblastil samostojni in neodvisni, zato morajo izpolnjevati določene pogoje po ZIN. Samostojno ugotavljajo kršitve pravnih predpisov, prek katerih opravljajo inšpekcijski nadzor in v okviru pooblastil smejo in morajo odločati, torej samostojno odrejati ustrezne inšpekcijske ukrepe. Samostojnost IŠŠ se kaže skozi finančno, strokovno in kadrovsko avtonomijo. Ima svoj proračun in deluje po svojem programu dela;
- **načelo varstva javnega interesa in varstva zasebnih interesov** - inšpektorji opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora z namenom varovanja javnega interesa ter interesov pravnih in fizičnih oseb (zavezancev), ki načeloma imajo in uveljavljajo zasebni interes. Omogočiti jim morajo uveljavljanje svojih pravic in jih nanje opozarjati (pomoč neuki stranki);
- **načelo sorazmernosti** – inšpektorji morajo svoje naloge opravljati tako, da pri izvrševanju svojih pooblastil posegajo v delovanje pravnih in fizičnih oseb le v obsegu, ki je nujen za zagotovitev učinkovitega inšpekcijskega nadzora. Pri izbiri ukrepov inšpektor ob upoštevanju teže kršitve izreče

---

³⁶ Načelo samostojnosti temelji na ustavni določbi, da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru in na podlagi ustave in zakonov (2. odstavek 120. člena ustave), kar določa tudi ZDU-1, ko pravi (2. člen), da uprava opravlja svoje delo samostojno, v okviru in na podlagi ustave, zakonov in drugih predpisov. Primer iz prakse: Minister, pristojen za šport, ali glavni inšpektor ne moreta naročiti ali odrediti inšpektorju, kako naj odloči v konkretni zadevi, lahko pa glavni inšpektor daje usmeritve oziroma splošna navodila, saj gre za njegovo pristojnost. Ko ali če se inšpekcijski zavezanci ali prijavitelji obrnejo neposredno na ministra ali predsednika inšpekcijskega sveta, ki nato v konkretni zadevi prosi IŠŠ za pojasnilo o reševanju zadeve oziroma na kak drug način poskuša razreševati konkretne pritožbe strank, še ne gre za poseganje v načelo samostojnosti, če pa dajeta konkretna navodila za ravnanje, pa vsekakor.

ukrep, ki je za zavezanca ugodnejši, če je s tem dosežen namen predpisa. Pri določitvi roka za odpravo nepravilnosti mora inšpektor upoštevati težo kršitve, njene posledice za javni interes in okoliščine, od katerih je odvisno, v kolikšnem času lahko pravna ali fizična oseba, pri kateri inšpektor opravlja nadzor (zavezanec³⁷), ob dolžni skrbnosti odpravi nepravilnosti;

- **načelo javnosti** - inšpektorji na podlagi in v mejah pooblastila predstojnika obveščajo javnost o svojih ugotovitvah ter ukrepih, če je treba, da se zavarujejo pravice pravnih ali fizičnih oseb, ter v primerih, če je treba zagotoviti spoštovanje pravnega reda oziroma njihovih odločb. IŠŠ ima svojo spletno stran, prek katere objavlja poročila o opravljenem delu, objavlja povzetke odločb³⁸, v smislu preventivnega delovanja proaktivno objavlja opozorila inšpekcij naslovnikom, odgovarja na vprašanja, redno obvešča javnost in nudi informacije za uvedbo inšpekcijskega upravnega ali prekrškovnega postopka ipd.

Ker inšpektor z uporabo predpisov odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih posameznikov, pravnih oseb in drugih strank mora ravnati tudi skladno s temeljnimi načeli v upravnem postopku. Ta zagotavljajo poštenost postopka, nepristranskost in pravočasnost upravnega odločanja kot gradnikov tako imenovane dobre uprave (angl. good administration). Z uresničevanjem pravice biti slišan omogočajo aktivno sodelovanje in obrambo pravnega položaja, kar se povezuje s pravico do zastopanja, obrazložene odločitve, pritožbe in možnosti vpogleda v dokumentacijo. Poleg že navedenih načel zakonitosti in samostojnosti pri odločanju je treba upoštevati še (po Jerovšek in Kovač, 2010):

- **načelo varstva pravic strank in varstva javnih koristi**, ki je tudi eno od temeljnih načel ZIN. Inšpektor mora med postopkom varovati zakonite pravice in interes stranke ter omogočiti njihovo uveljavljanje in jo opozarjati na pravice, ki ji gredo po procesnih in materialnih predpisih;
- **načelo materialne resnice** - inšpektor mora ugotoviti resnično dejansko stanje in v skladu s tem načelom ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna, da lahko zakonito in pravilno odloči o zadevi. Načelo pomeni skladnost med ugotovljenimi in dejanskimi dejstvi oziroma pomeni, da dejstva ustrezajo

---

³⁷ V inšpekcijskem upravnem postopku se stranka, proti kateri teče postopek, imenuje **zavezanec**. Pri tem ni bistveno, ali je inšpekcijski postopek v teku in se šele ugotavlja, ali je zavezančevno ravnanje skladno s predpisi, ali je postopek ustavljen oziroma mu je naložen ukrep. Izraz zavezanec generično označuje stranko v vsaki fazi inšpekcijskega postopka ne glede na to, ali obstaja le možnost, da se mu obveznost naloži, ali se mu dejansko naloži. Zavezanec je fizična ali pravna oseba, kot nosilec normativne obveznosti, katere spoštovanje se nadzira (Remić, 2016, str. 128-129).

³⁸ Informacijska pooblaščenka v stališču (dokument MJU št. 013-97/2014/25, z dne 29. 1. 2015), ki se nanaša na objavljanje dokončnih in pravnomočnih inšpekcijskih odločb meni, da je proaktivno (tj. brez zahteve prosilca) objavljanje odločb, na katerih so izloženi oziroma izbrisani osebni podatki udeležencev inšpekcijskega postopka, dovoljeno.

resničnemu stanju. Zato mora uradna oseba v postopku zbrati dokazila (listine, izjave strank, prič, izvedenska mnenja, druga dokazna sredstva) in na podlagi teh dokazil ugotoviti materialno resnico. Na stopnji verjetnosti lahko organ odloči le, če zakon tako določa (zadeve manjšega pomena ali nujni ukrepi v javnem interesu);

- **načelo zaslišanja stranke** predstavlja eno najpomembnejših procesnih pravic, ki daje zavezancu oziroma odgovorni osebi zavezanca tri temeljne pravice: udeleževati se ugotovitvenega postopka, izjasniti se o vseh dejstvih in okoliščinah ter izpodbijati ugotovitve in navedbe organa in nasprotnih strank ter drugih udeležencev postopka. Te možnosti morajo biti stranki dane še preden se izda odločba. Gre torej za pravico izjaviti se in biti slišan;
- **načelo proste presoje dokazov**, ki zajema proces zbiranja dokazov in vrednotenja teh dokazov glede na njihovo dokazno moč. O tem, katere dokaze bo organ štel kot dokazana dejstva, presodi uradna oseba, ki vodi upravni postopek, sama in po svojem lastnem prepričanju, na podlagi vestne in skrbne presoje vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi uspeha celotnega postopka;
- **načelo dolžnosti govoriti resnico in pošteno uporabljati pravice** terja od stranke, da resnično prikazuje dejstva na katera opira svoj zahtevek, da govori resnico o vseh okoliščinah, ter da pravico po predpisih uporablja na pošten način oziroma da jih ne zlorablja. Kršitev tega načela predstavlja ničnostni razlog, ki velja za najhujšo kršitev. Stranko zavezuje, da pred organom govori resnico in pošteno uporablja pravice, ki so ji priznane s splošnim in posebnim upravnim postopkom;
- **načelo samostojnosti pri odločanju** - inšpektor, ki vodi postopek in odloča, je pri odločanju samostojen in neodvisen. Nihče ga ne sme usmerjati oziroma mu sugerirati vrednostnih opredelitev ali kriterijev, kako naj v posamezni konkretni stvari odloči;
- **načelo pravice do pritožbe**, ki opredeljuje, da mora imeti stranka pravico pritožiti se na odločitev organa oziroma stranki mora biti dana pravica do pritožbe, ki se zapiše v pouku o pravnem sredstvu na odločbi ali sklepu. V nekaterih redkih primerih, ko tako določa zakon, je lahko pravica do pritožbe izključena;
- **načelo ekonomičnosti postopka** - treba ga je voditi hitro, s čim manjšimi stroški in čim manjšo zamudo za stranke in druge udeležence v postopku, vendar tako, da se priskrbi vse, kar je treba, da se lahko pravilno ugotovi dejansko stanje, zavarujejo pravice in pravne koristi stranke ter izda zakonita in pravilna odločba.

Inšpektorji morajo pri svojem delu upoštevati tudi načela, ki jih določa ZDU-1, saj sodi IŠŠ med upravne organe, ki v Republiki Sloveniji opravljajo upravne naloge. Ob že navedenem načelu zakonitosti navajamo še (I. poglavje ZDU-1):

- **načelo pravne varnosti**³⁹ - pravna varnost posameznika je temeljni postulat pravne države. Oblast lahko pravno deluje oziroma odloča o pravicah in dolžnostih pravnih subjektov samo v okviru in na podlagi zakona, ki so ga sprejeli od ljudstva neposredno izvoljeni poslanci. Pravna izhodišča morajo biti za vedenje in ravnanje pravnih subjektov vnaprej določena ali vsaj določljiva;
- **načelo strokovnosti in strokovne samostojnosti** - inšpektor izvršuje naloge strokovno, vestno in pravočasno. Pri svojem delu ravna po pravilih stroke in se tako stalno usposablja ter izpopolnjuje, pri čemer pogoje za strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje zagotavlja delodajalec;
- **načelo politične nevtralnosti** - morebitna pripadnost kateri koli politični stranki oziroma inšpektorjevo morebitno simpatiziranje z njo nikakor ne sme vplivati na njegovo odločanje na delovnem mestu, prav tako je prepovedano vmešavanje politike v status in delo inšpektorjev kot javnih uslužbencev, torej v delo uprave na splošno;
- **načelo javne etike in javne odgovornosti** - inšpektor ravna skladno s Kodeksom etike javnih uslužbencev v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti;
- **načelo rabe uradnega jezika** - slovenski jezik (slovenščina) je uradni jezik Republike Slovenije. V njem poteka govorno in pisno sporazumevanje na vseh področjih javnega življenja v Republiki Sloveniji, razen kadar je v skladu z Ustavo Republike Slovenije poleg slovenščine uradni jezik tudi italijanščina in madžarščina in kadar določbe mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, posebej dopuščajo tudi rabo drugih jezikov⁴⁰.

Ko inšpektor nastopi kot prekrškovni organ je dolžan ravnati tudi skladno načelom, ki izhaja iz 2. člena ZP-1, ki govori o mejah sankcioniranja prekrškov in pravi, da nikomur ne sme biti izrečena sankcija za prekršek, če dejanje ni bilo z zakonom, uredbo ali odlokom samoupravne lokalne skupnosti določeno kot prekršek, preden je bilo storjeno, in če za tako dejanje ni bila predpisana sankcija za prekršek (tako prekršek definira tudi 6. člen ZP-1)⁴¹.

---

³⁹ Pravna določenost, gotovost.

⁴⁰ 1. člen Zakona o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10).

⁴¹ Prekrški so lahko določeni v posebnem poglavju posameznega predpisa, praviloma pod naslovom „Kazenske določbe“ ali v zadnjih odstavkih na koncu posamezne materialne določbe (cestnoprometni prekrški), lahko tudi v posebnih določbah pred prehodnimi in končnimi določbami (Orel, Čas, 2020, str. 32).

Velja izpostaviti, da vsa naštetna načela in pravila lahko delujejo le skupaj in medsebojno vzajemno, ne vzporedno ali kontrarno. Vsa so ob materialnih predpisih in številnih podzakonskih predpisih temelj inšpektorjevega dela in po svoje tudi kažejo na zahtevnost, interdisciplinarnost in kompleksnost delovnih procesov, njegovega delovnega poslanstva in njegove izpostavljenosti.

Inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora samostojno vodi postopek ter izdaja odločbe in sklepe v upravnem in prekrškovnem postopku (18. člen ZIN), pri čemer mora ves čas slediti vsebinsko povezanima ustavnima načeloma »zakonitosti in samostojnosti«. Zakonitost vendarle omejuje njegovo popolno samostojnost.

3 Inšpekcijski nadzor

Čeprav si inšpekcijski nadzor v funkcionalnem pomenu besede največkrat predstavljamo kot tisti del delovanja uprave, katerega značilnosti so v prvi vrsti avtoritarnost, oblastnost in enostranskost ter nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, ne smemo zanemariti dejstva, da je inšpekcijski nadzor namenjen tudi zagotavljanju enakosti pred zakonom. Je pomembna družbena funkcija, saj se (tudi) s to obliko dejavnosti kažejo slika družbene realnosti ter razmerja med oblastjo in člani družbe, ter je sistemska funkcija pri oblikovanju in izvajanju oblasti. Inšpekcijski nadzor bi morali praviloma razumeti kot orodje za srednje in dolgoročno doseganje skoraj popolne skladnosti z zakonom. Namenjen je predvsem, če že ne izključno, tistim, ki učinkovito in kakovostno upravo pričakujejo kot partnerja in ne kot biriča. V tem pogledu sta družbeni nadzor na splošno in posebej inšpekcijski nadzor ključni dejavnosti urejene družbe. ZIN omogoča tako inšpektorjevo ravnanje, ki bo zavezancu pomagalo in ga tudi procesnoppravno spodbujalo k spoštovanju predpisov.

Inšpekcijski nadzor sodi med oblike temeljne upravne kontrole, notranje v smislu upravnega sistema in zunanje v razmerju do zavezancev. Učinkovit je, če se na podlagi preteklega ukrepanja kršitve ne ponavljajo oziroma jih je tako področno kot generalno manj. Ključna je inšpektorjeva odločitev, ali naj bo inšpekcijski nadzor prednostno preventivno ali represivno naravnani. Zato inšpekcijski nadzor naj ne bi bil v temelju (le) policijsko usmerjen, temveč preventiven in tudi pri izjemnih skrajnih oblastnih ukrepih sorazmeren. Procesno in sicer naj bo urejen tako, da obenem in uravnoteženo (1) zagotavlja avtoritarnost za uveljavitev nadzorovanih javnih koristi in (2) preprečuje arbitrarnost oblasti z varstvom pravic nadzorovanih oseb. Represija pa naj bo zadnji in rezervni korektiv. Ali drugače: cilj inšpekcijskega nadzora naj bo vzpostaviti državo, kjer bo izpolnjevanje obveznosti samoumeven ali vsaj povprečen standard, inšpekcijski nadzor pa le rezervna mreža, ki bo sčasoma z zrelostjo družbe postala obrobni mehanizem in ne paradni konj ideala pravne države. Vsekakor pa ni namenjen reševanju sporov med več strankami in drugimi udeleženci postopka, temveč primarno varstvu javnega interesa⁴².

Inšpektorjeva naloga je torej nadzirati izvajanje predpisov, ki so mu zaupani v nadzor, in ob ugotovljenih pomanjkljivostih in nepravilnostih z zakonitimi ukrepi zavezanca spodbuditi k ravnanju, ki zagotavlja spoštovanje predpisov.

---

⁴² Povzeto po Kovač idr., 2016, strani od 12 - 51.

Načeloma je inšpektor dolžan to nalogo zagotoviti z ukrepi⁴³, ki so zavezanca najmilejši, seveda ob pogoju, da so vse pomanjkljivosti in nepravilnosti v določenem roku odpravljene. V nasprotnem primeru je inšpektor dolžan ukrepanje zoper zavezanca stopnjevati z vsemi zakonsko predpisanimi sredstvi dokler ne izpolni njegovih zahtev⁴⁴.

3.1 Raba predpisov v inšpekcijskem postopku

Inšpekcijski nadzor je torej pravno urejeno delovanje, predpisano z materialnim predpisom (zakonom, uredbo ali odlokom lokalne skupnosti), ZIN in ZUP. Področni predpis za šport, katerega izvajanje se v pretežni meri nadzira, je **ZSpo-1**. Ta v XIII. poglavju nadzor v športu postavlja v pravni okvir, kjer določa vsebine iz zakona, ki so predmet nadzora inšpektorjev ter ukrepe v primeru njegovih kršitev. Inšpekcijskega postopka se ZSpo-1 ne dotika, zato se inšpektorji ravnaajo po **ZIN**, ki je temeljni predpis za urejanje področja inšpekcijskega nadzora in je hkrati (Pirnat idr., 2004, str. 883) organizacijski, materialni in postopkovni predpis. ZIN (1. člen) ureja splošna načela inšpekcijskega nadzora, organizacijo inšpekcij, položaj, pravice in dolžnosti inšpektorjev, pooblastila inšpektorjev, postopek inšpekcijskega nadzora, inšpekcijske ukrepe in druga vprašanja, povezana z inšpekcijskim nadzorom. V 3. členu ZIN inšpekcijski postopek na formalen način opredeli kot upravni postopek, ko določa subsidiarno rabo ZUP glede postopkovnih vprašanj, ki z ZIN ali posebnim zakonom niso urejena drugače. To pomeni, da se glede vseh postopkovnih vprašanj, ki niso urejena z ZIN ali s posebnim zakonom, uporabljajo določila **ZUP**⁴⁵ in da ob stvarni pristojnosti inšpektorja za nadzor izvrševanja materialnih predpisov ta vsakokrat uvede upravni nadzor, če izjemoma področni predpis (npr. ZSpo-1) ne določi drugače. Se pa podrejeno kot *leges generales* področnim zakonom ne uporablja samo ZUP oziroma **ZP-1**, ampak tudi drugi sistemski zakoni. Tako pridejo v poštev na primer v postopkih glede rabe jezika ZDU-1 ali ZIMI, glede javnosti oziroma zaupnosti ZDU-1, ZDIJZ in ZVOP-1, glede organizacije in vodenja inšpekcij ZJU, ZDU-1, ZLS in ZJA.

---

⁴³ Ukrepi so pristojnosti inšpektorja, ko ugotovi, da so bili predpisi kršeni - z ukrepi naj bi se vzpostavilo zakonito stanje (Rakar idr., 2016, str.258).

⁴⁴ Velja poudariti, da izvršilni postopek ne pomeni kaznovanja stranke, ampak (le) prisilitev zavezanca, da izpolni upravni ukrep. Prekrškovni postopek tako ni nadomestilo upravne izvršbe niti obratno, saj so tako cilji kot pravni temelji obeh postopkov različni (Kovač, 2016a, str. 32).

⁴⁵ Treba je upoštevati, da so pravila upravnega postopka lahko drugače določena z drugimi, področnimi zakoni. V tem primeru govorimo o posebnem upravnem postopku. Tako vzpostavljena pravila, drugače kot splošna, veljajo le pri odločanju v tistih zadevah, na katere se nanašajo (na primer samo v inšpekcijskih zadevah). Tudi ta pravila morajo slediti temeljnim načelom upravnega postopka in upoštevati, da je odstopanje od splošnih pravil dopustno le izjemoma in v obsegu, ki je nujen, da se tako upoštevajo procesne posebnosti nekega področja. Med ZUP in področnimi zakoni je vzpostavljeno razmerje subsidiarnosti oziroma podrejenosti pravil splošnega upravnega postopka, kar pomeni, da se splošna pravila podrejajo pravilom posebnega upravnega postopka, kadar ta isto procesno razmerje urejajo drugače kot splošna pravila.

Slika 2: Raba predpisov v inšpekcijskih postopkih

Inšpektorji po uradni dolžnosti izvršujejo nadzor nad zakonitostjo dela oziroma spoštovanjem predpisov v:

- inšpekcijskem upravnem (nadzornem) postopku,
- inšpekcijskem prekrškovnem postopku.

Oba postopka, upravni in prekrškovni, sta inšpekcijska, saj se v obeh primerih uporabljata ZIN in ZUP. V inšpekcijskem upravnem postopku se uporabljata **področni zakon, ZIN in ZUP**, medtem ko se v prekrškovni postopku uporabljata **ali področni zakon ali neposredno ZIN kot materialnopravna podlaga in ZP-1**⁴⁶, kot to prikazuje slika 2. Nekatera najbolj temeljna pravila tega postopka določa ZP-1 (45. do 57. c-člen ZP-1), sicer se smiselno uporablja ZUP. Pri nadzornih postopkih je delovanje IŠŠ praviloma preventivno; nadzor je namenjen ugotavljanju izvajanja in upoštevanja določb področnega zakona in drugih izrecno navedenih predpisov ter s tem doseganju ciljev zakonodajalca na določenem družbenem področju, medtem ko je postopek o prekršku, ki ga vodi inšpekcijski organ v funkciji prekrškovnega upravnega organa, usmerjen v odkrivanje in kaznovanje storilcev prekrškov za zagotovitev varstva širših družbenih vrednot oziroma interesov (Kerševan, 2006, str. 9).

Prva temeljna razlika med inšpekcijskim upravnim (nadzornim) postopkom in inšpekcijskim prekrškovnim postopkom je v tem, da je upravni usmerjen v ureditev stanja, prekrškovni pa v kazen (sankcioniranje).

⁴⁶ ZIN, ZUP, ZP-1, ZDU-1, ZJU... - so sistemski predpisi.

Za realizacijo systemske vloge inšpekcijskega nadzora je primarni inšpekcijski upravni postopek pred prekrškovnim, ker je usmerjen v prihodnje zagotavljanje zakonitosti, ne (le) v sankcioniranje. Prekrškovni postane, ko je neko protipravno ravnanje opredeljeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija, ter je seveda določena pristojnost inšpektorja, da preganja storilca prekrška in ga skuša na tak način disciplinirati. Čeprav sta inšpekcijski nadzorni oziroma upravni in prekrškovni postopek formalnopravno ločena, sta vsebinsko tesno povezana. Poznavanje teh dveh postopkov inšpekcijskega nadzora je za inšpektorje ključno, velja pa opozoriti, da ne poznamo samo navedenih dveh postopkov inšpekcijskega nadzora (povzeto po Kovač, 2016a, str. 20), temveč še druge, posebne neinšpekcijske postopke, ki včasih tudi lahko preidejo v upravne ali prekrškovne postopke, z vsemi pravnimi posledicami za zavezanca. Za vse inšpekcijske in druge posebne upravne postopke velja uporaba skupnega izraza **nadzorni postopek** (Orel in Čas, 2016, str. 199).

3.2 Inšpekcijski upravni (nadzorni) postopek z ukrepi inšpektorjev

Inšpekcijski upravni postopek je nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov. Pri tovrstnem nadzoru gre za merjenje in vrednotenje, za primerjanje ugotovljenega dejanskega stanja v postopku z normiranim oziroma s predpisom zapovedanim.

Inšpekcijski nadzor je lahko **redni** (načrtovan na podlagi programa dela), **izredni** (nenačrtovan, ki se opravi v nujnih primerih na podlagi konkretne prijave, sklepa predstojnika organa, policije ali drugega upravičenega predlagatelja) ali **ponovni (kontrolni)**. Opravi se po preteku roka, določenega za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, da se ugotovi, ali so odpravljene pomanjkljivosti ter izvršeni ukrepi in naloge, ki so bile naložene oziroma predlagane ob rednem ali izrednem nadzoru. Nadzor se lahko zavezancu predhodno pisno napove⁴⁷ (predhodno **najavljen nadzor**)⁴⁸ ali ne (**nenajavljen nadzor**). S slednjim se hkrati opravi tudi preventivna funkcija.

---

⁴⁷ Uradna dejanja se najavljajo na način, ki ustreza formalni komunikaciji med državnim organom in zavezancem ter ne pušča dvomov o pristnosti najave. V tem pomenu se inšpekcijski nadzori najavljajo s pisnim dokumentom v obliki dopisa, ki se zavezancu posreduje v fizični ali elektronski obliki.

⁴⁸ Zavezanec, njegov zakoniti ali statutarni zastopnik, pooblaščenec in odgovorna oseba zavezanca lahko prisostvujejo opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora, razen v primeru, ko inšpektor oceni, da bi njihova prisotnost ovirala učinkovitost inšpekcijskega nadzora. Če se tako odloči, izda **poseben sklep**. Če ti niso navzoči, lahko inšpektor ravno tako opravi vsa dejanja v postopku in izvede vse dokaze. Odgovorna oseba zavezanca mora dati na zahtevo inšpektorja in v roku, ki ga določi inšpektor, pisno pojasnilo in izjavo v zvezi s predmetom nadzora. Če ne gre za nujne in neodložljive ukrepe, inšpektor pred izdajo odločbe pošlje zavezancu zapisnik in ga pozove, da se v določenem roku, ki ne sme biti krajši od 48 ur, pisno ali ustno izjavi o ugotovljenih dejstvih in okoliščinah (poziv se zavezancu vroči tako, da se izroči kateremu od zaposlenih oziroma, če to ni mogoče, pusti v objektu). Po preteku roka inšpektor izda odločbo, ne da bi bilo potrebno dodatno zaslišanje stranke. Če je inšpektor odredil odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ter zavezancu določil rok za njihovo odpravo, mora zavezanec o odpravljenih nepravilnostih takoj obvestiti inšpektorja.

Inšpektorjevo delovanje je lahko **preventivno**⁴⁹, usmerjeno v preprečevanje kršitve predpisov, da doseže njihovo prostovoljno odpravo, prepreči uvedbo inšpekcijskega nadzora ali potrebo po izrekanju ukrepov, ki neposredno vplivajo na zavezančev pravni položaj. Tako posledično prispeva k dvigu ugleda inšpekcije, uprave in države nasploh, saj kaže na zavedanje oblastnih institucij, da njihova vloga ni le represivno preganjanje zavezancev, potencialnih kršiteljev. Načine preventivnega delovanja inšpekcij kot institucij ZIN primeroma navaja v 33. členu. Preventivno delovanje inšpektorat oziroma inšpektor uresničuje z:

- odgovarjanjem na pisna vprašanja posameznikov, pravnih oseb in institucij, ki se nanašajo na delovanje inšpekcije. Inšpektorji bodo zainteresiranemu subjektom dali splošna pojasnila o normativnih obveznostih, katerih spoštovanje nadzirajo, o načinu izvajanja nadzorov, delovanju inšpekcije ipd., ne razčiščujejo pa se vprašanja zavezancev v zvezi s konkretnim inšpekcijskim nadzorom, njihovi ugovori, nasprotovanja zaradi nadzora ipd.; ta se obravnavajo med postopkom. Inšpektor tudi ni dolžan pojasnjevati posameznih uradnih dejanj;
- obveščanjem in osveščanjem javnosti prek medijev o ugotovljenih nepravilnostih ter o posledicah kršitev zakonov in drugih predpisov. Gre za tiskovne konference, tiskovna sporočila, javni nastopi inšpektorjev, organizirani posveti o normativnih rešitvah in izvajanju nadzora ipd. Tako se lahko javnost obvešča tudi o ugotovitvah posameznih nadzorov, čeprav pri tem ne gre za preventivno delovanje z vidika vnaprejšnjega preprečevanja morebitnih kršitev, ampak z vidika varovanja in zaščite subjektov, ki bi bili zaradi nezakonitega ravnanja zavezanca lahko prizadeti. V takšnih primerih se sicer lahko objavi ali odredi objava inšpekcijske odločbe v javnih glasilih (drugi odstavek 36. člena ZIN);
- ustnim ali pisnim opozarjanjem zavezancev na nepravilnosti (**opozorilo**) ter posledice. Opozorilo je ukrep, ki ob že ugotovljeni kršitvi predpisov vzpostavlja (ali vsaj skuša vzpostaviti) zakonito stanje v inšpekcijski upravni zadevi in po inšpektorjevi subjektivni presoji predstavlja zadostni ukrep glede na pomen oziroma težo dejanja, ob predpostavki, da se zavezanec zaveda protipravnosti svojega ravnanja in nujnosti odprave nepravilnosti, zaradi česar bo ravnanje v postavljenem roku verjetno uskladil z normativno zahtevanim. Svoje ugotovitve, izrečeno opozorilo ter rok za odpravo

---

⁴⁹ Preventivno delovanje je usmerjeno v prihodnje. Pri tovrstnem nadzoru gre za usmerjevalne in omejevalne dejavnosti, ki skušajo vnaprej odpraviti potrebo po popravljanju izvajanja predpisov. V ta nadzor spada tudi t. i. sprotno nadzorovanje, ki se izvaja takrat, ko se predpisi izvajajo, kar zavezancu omogoča sprotno usklajevanje dela s predpisi. Takšno obliko nadzora imenujemo »nadzor kot strokovna pomoč«, ki je zajeta tudi v 33. členu ZIN.

pomanjkljivosti inšpektor navede v zapisniku⁵⁰. Če nepravilnosti niso odpravljene v določenem roku, izreče inšpektor druge ukrepe, skladno z zakonom.

Z izrekom opozorila inšpekcijski nadzor ni končan. Ta se načeloma nadaljuje po poteku roka, ko inšpektor opravi ponovni (kontrolni) pregled, da ugotovi, ali je opozorilo doseglo namen in je zavezanec odpravil nepravilnost/i.

Če v postopku inšpekcijskega nadzora inšpektor ugotovi, da zavezanec ni kršil zakona ali drugega predpisa, **ustavi postopek s sklepom**, kjer v obrazložitvi navede obseg opravljenega nadzora in razloge za ustavitev postopka, **ali v obliki zapisa o ustavitvi postopka na koncu zapisnika** o inšpekcijskem pregledu oziroma nadzoru. V obrazložitvi sklepa oziroma v zapisniku navede obseg opravljenega nadzora in razloge za ustavitev postopka. (28. člen ZIN). V vsakem primeru je treba jasno in nedvoumno zapisati odločitev o tem, da je bil postopek ustavljen, kateri postopek je bil ustavljen oziroma v kolikšnem obsegu, če se v določenem delu postopek še nadaljuje.

Če inšpektor po končanem ugotovitvenem in dokaznem postopku inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je zavezanec kršil zakon ali drug predpis oziroma drug akt, katerega izvajanje nadzoruje, odredi preventivne ukrepe. V zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi (kršitvami) izreče **ustno opozorilo**, s katerim zavezanca seznanj z ugotovitvami, mu določi rok za odpravo ugotovljenih nepravilnosti (pomanjkljivosti) ter ga napoti, da mu v osmih dneh sporoči, da je naloženo odpravil, vse to pa navede v zapisniku o nadzoru. Po preteku določenega roka lahko inšpektor pri zavezancu izvede kontrolni pregled, da se prepriča, ali je zavezanec opozorilo upošteval, in če ga je, izda sklep, s katerim postopek ustavi. Če zavezanec opozorila ni izvršil, inšpektor nadaljuje postopek in odredi **redne** (ali splošne ali kurativne) **ukrepe** za vzpostavitev zakonitega stanja. Inšpektor po 32. členu ZIN izvede enega ali kumulativno več **rednih** ukrepov, tako da:

---

⁵⁰ Izrek opozorila je prepuščen inšpektorjevi odločitvi. Zavezanca se ustno na ugotovljene nepravilnosti opozori pri procesnem dejanju, pri katerem je osebno navzoč. Morebitna pisna opozorila, ker zavezanec ni navzoč pri nadzoru, niso skladna z namenom zakona. Opozorilo se zato zapiše v zapisnik skupaj z ugotovitvami nadzora, obveznostjo, da zavezanec nepravilnosti odpravi, rokom za odpravo in morebitno obveznostjo obveščanja inšpektorja. Zapisnik podpiše tudi zavezanec, inšpektor pa mu izroči kopijo. Opozorilo zavezuje zavezanca, da izpolni z opozorilom naloženo obveznost, sicer sledijo strožji ukrepi. Kljub temu glede na veljavno ureditev ne moremo govoriti, da imata zapisnik ali opozorilo zavezovalni (obligatorni) značaj upravnega akta in izvršilnega naslova.

Z izrekom opozorila pa inšpekcijski nadzor ni končan. Ta se načeloma nadaljuje po poteku roka, ko inšpektor opravi **ponovni (kontrolni) pregled**, da ugotovi, ali je opozorilo doseglo namen in je zavezanec odpravil nepravilnost/i. Lahko pa bi inšpektor še pred tem, ne glede na izrečene opozorilo in določitev izpolnitvenega roka pred njegovim iztekom izdal odločbo, če bi se glede na okoliščine, na primer zaradi ravnanja ali opustitve zavezanca, ki je v nasprotju z opozorilom, to izkazalo za potrebno za zavarovanje javnega interesa. V odvisnosti od ugotovitev postopek lahko ustavi ali izda **ureditveno odločbo**, s katero se zavezanec prisili k odpravi pomanjkljivosti (po Remic, 2016, str. 180–182).

- **z upravno (ureditveno) odločbo odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti** oziroma napak ter kršitev predpisov, ki bodo v določenem roku, ki ga sam določi, omogočili zakonito stanje;
- **izvede hitri prekrškovni postopek** za storjen prekršek in v primeru ugotovitve dejanskega stanja prekrška ter prekrškovne odgovornosti *izda plačilni nalog*⁵¹ ali *odločbo o prekršku (izvede postopke v skladu z ZP-1)*;
- **pada kazensko ovadbo** v primeru domnevne storitve kaznivega dejanja, če se to preganja po uradni dolžnosti in je zanj zagrožena zaporna kazen treh ali več let;
- **predlaga pristojnemu organu sprejem drugih ustreznih ukrepov**, če sam zanje ni pristojen, na primer izvajalcu športnih programov prepove opravljanje dejavnosti; če ugotovi, da je zavezanec pridobil s storitvijo prekrška ali kaznivega dejanja premoženjsko korist, predlaga sodišču odvzem pridobljene premoženjske koristi;
- **odredi druge ukrepe in opravi dejanja za varovanje zakonitosti in pravic drugih (fizičnih in pravnih oseb), za katere je pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom.**

Če inšpektor ugotovi, da zavezanec v roku, ki ga je določil za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v zapisniku ali odločbi, kršitev ni odpravil oziroma z njimi nadaljuje, lahko z upravno odločbo odredi, skladno z ZIN, določene **posebne ukrepe**, ko ima pravico in dolžnost:

- (začasno) prepovedati opravljanje dejavnosti za čas do odločitve pristojnega organa (zelo pomemben ukrep inšpektorjev), kjer imajo inšpektorji pravico, odrediti zapečatenje poslovnih ali proizvodnih prostorov, objektov ali drugih prostorov, v katerih se opravlja dejavnost, oziroma delovnih sredstev, naprav in opreme, s katerimi se opravlja dejavnost. Če zavezanec ne spoštuje odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti, lahko inšpektor z odločbo naloži podjetjem, ki so pristojna za distribucijo električne energije, vode, plina ter za telekomunikacijske zveze, da zavezancu v roku treh dni ustavijo njihovo dobavo oziroma prekinajo telekomunikacijske zveze (35. člen ZIN);
- predlagati odvzem s kaznivim dejanjem ali prekrškom pridobljene premoženjske koristi (2. odstavek 32. člena ZIN);
- predlagati ukrepanje drugim inšpekcijam, če ugotovi kršitev predpisa, ki ga nadzoruje druga inšpekcija. Inšpektor ugotovi dejansko stanje ter o svojih ugotovitvah sestavi zapisnik, ki ga posreduje pristojni inšpekciji (3. odstavek 32. člena ZIN).

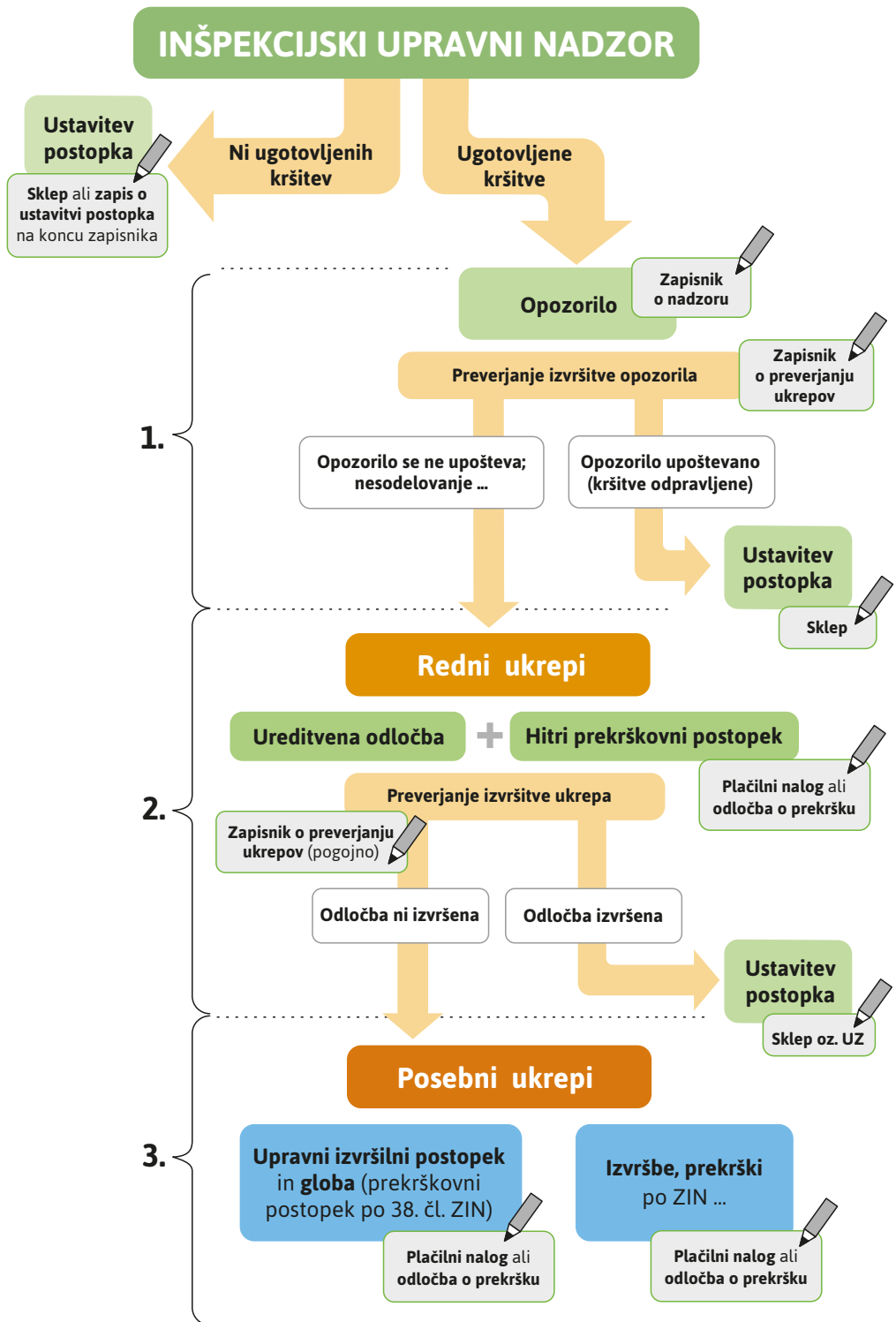
---

⁵¹ Izdani plačilni nalog velja kot pisna odločba o prekršku.

Inšpektor lahko prepove opravljanje dejavnosti oziroma odvzame predmete ali dokumentacijo, ne da bi predhodno določil rok, če bi bili, med drugim, ogroženi življenje, zdravje ali premoženje ljudi (npr. na športni prireditvi, na kateri pride do neredov). Inšpektor lahko odvzame predmet ali predmete ali dokumentacijo oziroma prepove določena ravnanja ne le ob neupoštevanju predhodnih opozoril in rednih ukrepov, če bi s temi predmeti ali dokumentacijo zavezanec ponavljal kršitve, ugotovljene v predhodnem postopku.

Slika 3 nazorno prikazuje postopek zakonitega in učinkovitega inšpekcijskega upravnega postopka, tj. zaporedje ravnanj inšpektorja do zagotovitve spoštovanja oziroma uresničitve predpisanega ukrepa.

Slika 3: Postopek inšpekcijskega upravnega nadzora

Vsak postopek inšpekcijskega nadzora se mora tudi ustaviti s formalnim, pisnim aktom, in sicer z **zapisnikom, upravno odločbo ali sklepom, prekrškovno odločba** ali **dopisom sodišču z obdolžilnim predlogom**, če je inšpekcijski upravni postopek prešel v inšpekcijski prekrškovni postopek, ali s **kazensko ovadbo**, če je inšpektor v postopku ugotovil, da gre v ravnanju zavezanca za znake kaznivega dejanja. V obrazložitvi odločbe (28. člen ZIN), s katero inšpektor naloži zavezancu določene ukrepe, se navede tudi obseg opravljenega nadzora in ugotovitve, v katerih delih nadzora je inšpektor ugotovil, da zavezanec ni kršil predpisov. Čez čas, odvisno od (ne)odzivnosti zavezanca, IŠŠ izvede drugi nadzor, analogno prvemu.

V preglednici 3 so predstavljeni ukrepi po ZIN, kaj predstavljajo po svoji vsebini (in posledicah) ter s kakšnim aktom inšpektor odloči, oziroma komunicira z zavezancem.

Preglednica 3: **Vrste ukrepov po ZIN glede na podlago, vsebino in obličnost**

Tip ukrepa	Vsebina	Oblika akta inšpektorja
Preventivni po 33. členu ZIN	Odgovori na vprašanja	Dopis
	Splošno obveščanje javnosti	Spletne in druge objave
	Opozorilo	Zapisnik o nadzoru (po ZUP)
	Objava odločbe	Upravna odločba ali sklep
Redni ali kurativni po 32. členu ZIN in področnih predpisih, ZP-1 in ZKP	Ureditev stanja	Upravna ureditvena odločba
	Prekrškovne sankcije	Prekrškovna odločba/dopis sodišču z obdolžilnim predlogom (51. člen ZP-1)
	Ovadbna za kaznivo dejanje	Dopis z ovadbo (145. člen ZKP)
	Stranske sankcije (odvzem)	Upravna ali prekrškovna odločba ali dopis sodišču
Posebni po 34. in 35. členu ZIN	(Začasna) prepoved opravljanja dejavnosti	Upravna odločba
	Zaseg predmetov ali dokumentacije	Upravna odločba/sklep (206. člen ZUP)
	Zapečatenje naprav, sredstev, predmetov idr.	Upravna odločba/sklep (206. člen ZUP)
	Prepoved dobave elektrike, vode, plina in komunikacij	Upravna odločba
	Prepoved dela podizvajalcev	Upravna odločba

Vir: Kovač (2016a, str. 27)

Kot je razvidno iz preglednice 4, ZIN predpisuje nekatere denarne kazni, ko zavezanec inšpektorja ovira v postopku, mu onemogoči vstop v prostore, objekte ali k napravam, mu onemogoča nemoteno opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora, ne spoštuje inšpektorjevih odrejenih ukrepov, kot tudi denarno kazen za fizično osebo, ki inšpekciji poda lažno prijavo (38. člen ZIN). Sankcija za storjeni prekršek po ZIN se izterja na kraju samem. V tem primeru gre za prekrškovni postopek.

Preglednica 4: Denarne kazni (globe) za kršitve določb 38. člena ZIN

Prekršek	Sankcija
<ul style="list-style-type: none"> • Prikrivanje dokazov in drugih podatkov • Onemogočanje zaslišanja prič v treh dneh od inšpektorjeve zahteve • Oviranje ali preprečitev vstopa inšpektorja v prostore, objekte ali k napravam • Motenje opravljanja (izvajanja) nalog inšpekcijskega nadzora • Prikrivanje pisnega pojasnila, dokumentacije in izjave v zvezi s predmetom nadzora na inšpektorjevo zahtevo • Nespoštovanje odrejenih inšpektorjevih ukrepov • Neobjava odločbe inšpektorja ali njenega povzetka v nasprotju z inšpektorjevo odredbo • Poškodovanje, odstranitev ali prikritje odločbe inšpektorja ali povzetka, ki je javno objavljen 	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.500 evrov pravni osebi • Globa 500 evrov fizični osebi, s. p. ali posamezniku, ki samostojno opravlja dejavnost • Globa 500 evrov odgovorni osebi pravne osebe, s. p., posamezniku, ki opravlja samostojno dejavnost ali odgovorni osebi državnega organa ali organa lokalne skupnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Lažna prijava 	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 500 evrov storilcu prekrška

Inšpektor lahko pride v ugotovitvenem in dokaznem postopku inšpekcijskega upravnega nadzora, v katerem primarno ugotavlja dejstva in zbira dokaze, pomembne za sprejem odločitve o predmetu inšpekcijskega nadzora, do dokazov in ugotovitev, da je bilo storjeno kaznivo dejanje ali prekršek. V prvem primeru inšpektor poda kazensko ovadbo na pristojno državno tožilstvo ali policijo, v drugem pa, ker je v teh zadevah nadzorni organ po prvem odstavku 45. člena ZP-1 tudi prekrškovni upravni organ, zbere dodatna obvestila in dokaze o prekršku (50. člen ZP-1) ter nato odloči o prekršku v hitrem postopku ali vložiti obdolžilni predlog pri pristojnem sodišču (Orel in Čas, 2016, str. 199).

Inšpektorji prek z zakoni določenih pooblastil odkrivajo neskladnosti in v primeru zaznanih napak ali pomanjkljivosti glede na predpisano odredajo različne ukrepe za vzpostavitev zakonitega stanja. Izvršilni ukrepi naj bodo usmerjeni na zmanjšanje dejanskega tveganja, ki ga predstavlja kršitev. Te je treba oblikovati glede na profil, vedenje in odzivanje posameznih zavezancev. Ukrepi brez podlage v predpisu ali čezmerni ukrepi so nezakoniti.

3.3 Inšpekcijski prekrškovni postopek in ukrepi inšpektorjev

Skoraj vsak zakon, uredba vlade ali odlok občine vsebuje tudi kazenske določbe, s katerimi se za kršitve tega predpisa določijo sankcije za prekršek. V takšnem primeru je v vsakem od njih tudi določeno, kateri organ je pristojen za izrekanje sankcij zaradi kršitev tega predpisa (prekrškovni upravni organ). Predpis, ki določa prekrške, mora določiti tudi organ, ki bo izvajal nadzor nad njegovim izvajanjem, s tem pa ga hkrati določiti tudi kot prekrškovni organ. Ti so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzor nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški (policija, carina, inšpekcijske službe, nadzorniki na smučiščih idr.), organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblašeni za odločanje o prekrških, in sodišča⁵² (45. člen ZP-1). Ta določba ZP-1 torej inšpektorju daje status prekrškovnega upravnega organa in pooblastilo, da zaznava prekrške, jih obravnava in vodi (ali izvede) inšpekcijski prekrškovni postopek, ko zazna kršitev zakona, tj. prekršek, za katerega je predpisana globa. Obravnavanje prekrškov sodi v tisti del pravnega sistema, ki uporablja in izreka represivne ukrepe, in sicer na področje kaznovalnega prava.

Pristojnost inšpektorju, pristojnemu za šport, da odloča (tudi) kot pristojni prekrškovni upravni organ, je torej dana z materialnim predpisom, s katerim so določena ravnanja določena kot prekršek, torej z ZSpo-1 in ostalimi v poglavju 2.1 naštetimi predpisi, ki se nanašajo na šport ali s športom povezanimi dejavnostmi, v skladu z ZP-1.

ZP-1 deli prekrškovne postopke na:

- postopke o prekršku prekrškovnega upravnega organa (**hitri postopki**), ki so na prvi stopnji zamišljeni kot upravni postopki, ki jih izvajajo tudi inšpektorji IŠŠ, po pooblastilu, določenem v materialnem predpisu⁵³,
- **redne postopke**, ki jih vodijo sodišča za prekrške prve in druge stopnje⁵⁴.

⁵² Odločanje o prekrških v rednem sodnem postopku je pravzaprav izjema (Orel in Čas, 2016, str. 198).

⁵³ Inšpekcijski organ lahko odloča le o tistih kršitvah predpisov, za katere je pooblaščen z zakonom (gre za stvarno pristojnost).

⁵⁴ Kadar v prekrškovnem postopku na prvi stopnji odloča sodišče, se postopek začne na podlagi obdobjnega predloga prekrškovnega organa.

Inšpektor odloča po poenostavljenem, hitrem postopku. Po uradni dolžnosti hitro in enostavno ugotovi vsa potrebna dejstva in dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku.

Ravnanja se kot prekrški lahko določijo samo z zakonom, z vladno uredbo ali odlokom samoupravne lokalne skupnosti.

Inšpektor začne postopek o prekršku po uradni dolžnosti, ko v inšpekcijskem upravnem postopku ugotovi kršitve, opredeljene kot prekršek, ali na podlagi pisnega predloga oškodovanca (pravnih in fizičnih oseb, npr. športnika ali športne organizacije), državnega tožilca ali državnega organa, nosilca javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti (predlagatelj po 50. členu ZP-1). Pristojen je za vodenje postopka o prekršku na prvi stopnji odločanja. Tako inšpektor pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov opravlja tudi naloge pooblaščenih oseb prekrškovnega organa. Ustavitev postopka v inšpekcijskem upravnem postopku ne izključuje uvedbe inšpekcijskega prekrškovnega postopka. Če je inšpektor ugotovil nepravilnosti, ki jih je zavezanec po izreku opozorila odpravil, se inšpekcijski upravni postopek ustavi, a če so nepravilnosti opredeljene kot prekršek, mora ukrepati v skladu z ZP-1.

Izpostavljamo in opozarjamo na bistvene vsebine, pomembne za inšpektorje, ki izhajajo iz ZP-1, ko mu zakon daje pristojnost prekrškovnega organa⁵⁵. ZP-1 določa vrste sankcij za prekrške in splošne okvire, v katerih se morajo te sankcije predpisovati v področnih zakonih in drugih predpisih. Zato mora biti sankcija za vsak posamezen prekršek predpisana v posameznem predpisu, ki določa prekršek (Orel in Čas, 2020, str. 32). V hitrem postopku ima inšpektor naslednje možnosti odločanja (4. člen ZP-1):

- da odločbe o prekršku ne izda,
- da storilca prekrška neznatnega pomena ustno opozori,
- da ob zakonsko določenih pogojih izda plačilni nalog takoj na kraju prekrška,
- da izda odločbo o prekršku, s katero izreče sankcijo.

Če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če inšpektor oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep, lahko inšpektor zavezancu namesto uvedbe postopka o prekršku oziroma izdaje odločbe o prekršku izreče **opozorilo**⁵⁶. Hkrati z opozorilom mu predstavi storjeni prekršek (53. člen ZP-1). Opozorilo je ukrep, ki ne sodi med sankcije v ožjem pomenu. Lahko ga

⁵⁵ IŠŠ je prekrškovni organ na prvi stopnji od leta 2005 (z uveljavitvijo ZP-1). Inšpektor tako samostojno vodi prekrškovne postopke ter izreka globe.

⁵⁶ Inšpektor je pri izreku sankcije vezan na predpis, ki določa prekršek, saj lahko izreče le tisto sankcijo, ki je za določen prekršek predpisana na dan storitve prekrška in v okvirih predpisane, razen če se v času odločanja sankcija spremeni in je tako spremenjena za storilca ugodnejša (načelo uporabe milejšega predpisa) (Orel in Čas, 2016, str. 192).

označimo kot nadomestni (alternativni) ukrep. Za izrek opozorila ZP-1 ne predvideva izvedbe postopka o prekršku, kar pomeni, da se postopek o prekršku ne uvede oziroma ne začne. Inšpektor se zunaj okvirov postopka o prekršku prepriča, da je oseba izpolnila zakonske znake določenega prekrška ter so podani pogoji za izrek opozorila. Tako se udejanja oportunitetno načelo prekrškovnega organa, katerega namen je preprosto in hitro reševanje zadev, za katere ne veljajo formalni predpisi o sodni kontroli. Opozorilo je torej preventivni ukrep, namenjen storilcem prekrškov neznatnega pomena, s katerim se "prihrani" izdaja odločbe o prekršku.

Za izrek opozorila zakon ne določa posebne obličnosti. Opozorilo se lahko izreče ustno, to je na kraju samem, po telefonu ali pisno, prav tako lahko tudi po elektronski poti. ZP-1 pri izreku opozorila le določa obveznost prekrškovnega organa, da ob izreku opozorila kršitelju predstavi storjeni prekršek (53. člen ZP-1) in njegovo napačno, protipravno ravnanje ter ga opozori, da mora v prihodnje upoštevati oziroma spoštovati veljavni pravni red (Orel in Čas, 2020, str.104).

Opozorilo po ZIN je treba razlikovati od opozorila v prekrškovnem postopku, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep (53. člen ZP-1).

Opozorilo torej ni sankcija, izrek opozorila za kršitelja tudi nima nobenih pravnih posledic, zato po ZP-1 zoper izrek opozorila ni predvideno nobeno pravno sredstvo. Pravni položaj kršitelja pred izrečenim opozorilom je enak njegovemu pravnemu položaju po izreku opozorila. V ta namen ZP-1 prekrškovnemu organu prepoveduje vodenje evidenc o izrečenih opozorilih posameznemu kršitelju.

Globa je glavna sankcija, ki jo zavezancu, storilcu prekrška, lahko izreče inšpektor kot pooblaščen uradna oseba prekrškovnega upravnega organa ali sodnik pristojnega sodišča. Namesto globe se lahko ob določenih izpolnjenih pogojih, ki jih predpisuje ZP-1, storilcu izreče opomin. Globa se predpiše in izreče v razponu ali v določenem znesku (17. člen ZP-1). Če inšpektor prekršek osebno zazna, izda kršitelju, če je navzoč, **plačilni nalog**⁵⁷. Vroči mu ga takoj na kraju prekrška. Ob vročitvi plačilnega naloga se kršitelju hkrati ustno predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar se zaznamuje na plačilnem nalogu. O storitvi

---

⁵⁷ O prekrških se odloča po hitrem postopku, razen v primerih, ko ZP-1 (52. člen) določa drugače. V hitrem postopku se storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače. ZSpo-1 kot specialni predpis dovoljuje, da se sme v hitrem prekrškovnem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v ZSpo-1 (88. člen ZSpo-1).

prekrška, o sankciji in o drugih vprašanih postopka o prekršku inšpektor odloči z **odločbo**, zoper katero so dopustna pravna sredstva, ki jih določa ZP-1 (46. člen). Inšpektor lahko z odločbo o prekršku odloči tudi o prekrških, za katere se sicer izda plačilni nalog (55. a člen ZP-1). Če inšpektor namesto globe izreče opomin ali če izreče globo, ki je višja od najnižje predpisane mere globe, izda **pisno odločbo** o prekršku (56. člen ZP-1). Obvezna sestavina vsake odločbe o prekršku je izrek odločbe, pri plačilnem nalogu pa opis dejanskega stanja kršitve.

Opomin lahko inšpektor izreče namesto globe za prekrške, za katere hitri postopek ni izključen, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega (21. člen ZP-1)⁵⁸. Za razliko od opozorila ga lahko izreče tudi sodišče v rednem sodnem postopku kot tudi oba organa, ki odločata o prekršku v postopku z zahtevo za sodno varstvo⁵⁹. Poleg navedene razlike je pomembno, da se lahko opomin izreče za vsak prekršek, ne le za prekršek neznatnega pomena, če se ugotovi, da je bil prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, kot tudi če je storilec pred izdajo odločbe izpolnil predpisano obveznost ali povrnil oziroma popravil povzročeno škodo (21. člen ZP-1). Tako se pokaže, da ima pri odločitvi za izrek opozorila večjo težo neznatnost pomena prekrška, pri izreku opomina pa ob večji teži okoliščine, v katerih je bil prekršek storjen in ravnanje storilca po storjenem prekršku (Orel in Čas, 2020, str. 106).

Razlika med opozorilom in opominom: opomin se lahko izreče le namesto globe, opozorilo se lahko izreče namesto vseh sankcij za prekrške.

Poleg globe ali opomina sme inšpektor izreči eno ali več **stranskih sankcij**, in sicer:

- odvzem predmetov⁶⁰;
- odvzem premoženjske koristi⁶¹.

Predpišeta in izrečeta se kot stranski sankciji, vendar pri ugotovljenih prekrških iz pristojnosti inšpektorjev načeloma redko prideta v poštev.

⁵⁸ Opomin se sme izreči tudi, če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe oziroma sodbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo (drugi odstavek 21. člena ZP).

⁵⁹ O sodnem varstvu več v podglavju 3.7.3.

⁶⁰ Predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek ali pa so nastali s prekrškom, se smejo odvzeti, če so storilčeva last ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška (prvi odstavek 25. člena ZP). Ti predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon (drugi odstavek 25. člena ZP).

⁶¹ Odvzem premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom ni vrsta sankcije za prekršek, ampak sui generis ukrep oziroma obvezna (obligatorna) posledica, ki temelji na pravilu, da nihče ne more obdržati morebitne premoženjske koristi, ki je bila pridobljena s prekrškom ali zaradi njega. Taka premoženjska korist je vedno protipravna, saj storilec poveča svoje premoženje na račun izvršenega prekrška. Namen tega instituta je odprava morebitne obogatitve

Prekrškovno pravo pozna tudi druge načine odločanja inšpektorjev, ko nastopajo kot prekrškovni organ. Mednje po ZIN sodijo:

- odločitev, da ne bo začel postopka o prekršku,
- prekinitev postopka o prekršku in
- ustavitev postopka.

Inšpektor lahko že v predhodnem postopku, katerega predstavljajo dejanja prekrškovnega organa pred seznanitvijo kršitelja o storjenem prekršku, ki velja za prvo dejanje po trenutku, ko se pojavi sum prekrška, odloči, da **ne bo začel s postopkom**. Tako se lahko odloči tudi po pozivu storilcu, da poda izjavo pred izdajo odločbe o prekršku, ali s seznanitvijo o prekršku in dokazih ob izdaji plačilnega naloga. Postopek o prekršku se zato pred prekrškovnim organom lahko konča brez izdaje odločbe o prekršku (ali plačilnega naloga, ali vložitve obdolžilnega predloga) v primerih, če (četrti odstavek 51. člena ZP-1):

- iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek;
- ni dokazano, da je prekršek storil kršitelj;
- je pregon zastaral ali so podani drugi razlogi, ki izključujejo pregon;
- gre za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizka stopnja odgovornosti ali storilčeve osebne okoliščine pa kažejo, da postopek ne bi bil smiseln.

Odločitev in razlogi se zaznamujejo v spisu z **uradnim zaznamkom**. O odločitvi in o razlogih mora inšpektor v 30 dneh od odločitve pisno obvestiti predlagatelja.

Prekinitev postopka o prekršku pomeni začasno prenehanje opravljanja vseh procesnih dejanj zaradi določenih dejanskih ali pravnih ovir. Objektivni pogoji za prekinitev postopka morajo obstajati samo na strani kršitelja, kar pomeni, da se postopek prekine izključno zaradi kršiteljeve začasne procesne nesposobnosti. Inšpektor mora pred prekinitvijo postopka zbrati vse dokaze o prekršku in o odgovornosti kršitelja, ki so kršitelju dostopni zato, da bi se postopek po prenehanju ovir za opravljanje procesnih dejanj lahko čim prej končal. Pri tem je pomembno upoštevati, ali je kršitelj s svojim ravnanjem vplival na nastanek okoliščin, zaradi katerih mora inšpektor postopek prekiniti (je na

---

► storilca ali drugih subjektov, ki je posledica izvršenega prekrška. Predmet odvzema je premoženjska korist, pridobljena:

- s prekrškom (npr. z neposredno izvršitvijo prekrška);
- zaradi prekrška (npr. nagrada za izvršeni prekršek).

Odvzem premoženjske koristi je obvezen ukrep v vseh primerih in se ugotavlja v postopku o prekršku po uradni dolžnosti. Premoženjsko korist je po uradni dolžnosti (torej mimo predloga in volje strank) dolžan ugotavljati organ, ki vodi postopek o prekršku, se pravi prekrškovni organ oziroma sodišče.

Zapomniti si torej velja, da odvzem premoženjske koristi nima narave sankcije, ampak je namenjen izključno vzpostavitvi premoženjskega stanja, kakršno je obstajalo pred izvršitvijo prekrška (Orel in Čas, 2020, str. 45, 46).

begu), ali na nastanek okoliščine ni mogel vplivati (začasna duševna motnja)⁶². Ko inšpektor odloči, da ne bo izdal odločbe o prekršku ali vložil obdolžilnega predloga, konča postopek z zaznambo v spisu v obliki **uradnega zaznamka**.

Slika 4: Ukrepi inšpektorjev v hitrem inšpekcijskem prekrškovnem postopku

Specialni predpis, ki ureja pristojnosti posamezne inšpekcije (denimo ZSpo-1), lahko kot prekršek določi isto dejanje kot npr. ZIN. V tem primeru se v skladu s temeljnimi načeli kaznovalnega (prekrškovnega) prava izrekajo globe v skladu s predpisom, ki je milejši za storilca.

Iz vsega navedenega izhaja, da imajo inšpektorji pri izvajanju inšpekcijskega nadzora na voljo precej široko pravno podlago, da lahko odločajo na način, ki bi po njihovi strokovni presoji dosegel cilj - odpravo zaznanih, ugotovljenih ali prijavljenih nepravilnosti, vzpostavitev zakonitega ravnanja v športu in zagotovitev pravno korektnega ravnanja zavezancev in izvajanja športa tudi v prihodnje.

⁶² Inšpektor mora obvezno prekiniti postopek, če ugotovi obstoj vsaj enega izmed taksativno določenih pogojev za prekinitev postopka: (1) kadar se ne ve za kršiteljevo prebivališče; (2) če je kršitelj na begu, ali je sicer nedosegljiv državnim organom, je v tujini za nedoločen čas; (3) če je kršitelj začasno duševno zbolel, ali je pri njem nastala začasna duševna motnja.

3.4 Začetek (uvedba) inšpekcijskega postopka (na prvi stopnji)

Uvodoma je potrebno opredeliti, kdo je oziroma **so stranke (zavezanci) v postopku inšpekcijskega nadzora** ter **status prijaviteljev v inšpekcijskem upravnem postopku**. Brez stranke, zavezanca, katerega skladnost ravnanja s predpisi se ugotavlja, se inšpekcijski postopek ne more začeti. 24. člen ZIN položaj stranke v postopku inšpektorja daje le zavezancu in določa, da vlagateljica oziroma vlagatelj⁶³ pobude, prijave, sporočila ali druge vloge nima položaja stranke. Ne glede na to pa je z ZIN določeno, da inšpektor mora obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti in vlagatelje na njihovo zahtevo obvestiti o svojih ukrepih⁶⁴. Bogata sodna praksa priznavanja položaja stranke v postopku od omejitev, kot jih določa ZIN ali področni zakon, odstopa in pravi, da imajo položaj stranke v postopku vse osebe, ki so z ukrepi inšpekcijskega nadzora prizadete⁶⁵. Ker ZIN vprašanja pravnega interesa za stransko udeležbo ni uredil, se zanjo uporabljajo splošna pravila ZUP. Ustaljena sodna praksa poudarja, da vlagatelj pobude oziroma prijave za začetek postopka po uradni dolžnosti samo zaradi tega ni stranka ali stranski udeleženec, lahko pa to postane, če izkaže, da so izpolnjeni zakonski pogoji, da se prav njemu prizna tak procesni položaj (Remic, 2016, str. 159). Tudi pri tem je treba vedeti, da se inšpekcijski postopek vodi v javnem interesu z namenom presoje zakonitosti ravnanja zavezanca. Če javni interes ni prizadet, se inšpekcijski postopek niti ne bo vodil - kot se tudi ne bo zgolj zaradi varstva zasebnih interesov, ki jih načeloma v postopkih uveljavljajo osebe, ki zahtevajo procesni položaj stranskega udeleženca v postopku. Če se inšpekcijski postopek začne in vodi zaradi varstva javnega interesa, je razlaga ZIN, tako Remic (2016, str. 157), privedla do stališča, da je tudi v inšpekcijskih postopkih mogoča stranska udeležba oseb (stranski udeleženci⁶⁶), ki bi v njih varovali svoje pravne koristi. Kakor koli že, stranski udeleženec načeloma že po naravi stvari zagotovo ni legitimiran za varstvo javnega interesa, ki je, ponovno poudarjamo, temelj za to, da se postopek vodi in konča z izdajo odločbe ali drugega meritornega pravnega akta.

V tem delu opozarjamo tudi na drugo temeljno razliko med inšpekcijskim upravnim in prekrškovnim postopkom. Ta je v procesnem položaju zavezanca. V upravnem postopku ga zavezujeta sodelovalna in pojasnilna **dolžnost**, v

⁶³ Velja uporaba zapisa kot za opombo v sklicu 16.

⁶⁴ Glede na to, da je inšpekcijski postopek ex offio in ker prijavitelji nimajo lastnosti stranke v postopku, je primerna praksa, da se prijavitelja vedno obvesti o ukrepih inšpektorja (Bizjak, 2010, str. 25).

⁶⁵ Up-3/97, Up-257/03, Up-2411/06, U-I-153/01.

⁶⁶ Stranski udeleženec po ZUP (43. člen) je oseba, ki ima pravico udeleževati se postopka, in za konkreten postopek izkaže pravni interes. Pravni interes oseba izkaže že s tem, ko zatrjuje, da vstopa v postopek zaradi varstva svojih neposrednih, na zakon ali drug predpis oprtih osebnih pravnih koristi. V svoji vlogi, s katero zahteva udeležbo v postopku (priznanje statusa stranskega udeleženca), mora navesti, v čem je njen pravni interes. Inšpektor mora zelo pazljivo presoditi upravičenost priznanja takšnega statusa, saj ima, ko mu je tak status priznan, v postopku enake pravice in dolžnosti kot stranka, če zakon ne določa drugače.

prekrškovnem postopku pa je lahko njegova vloga, upoštevajoč domnevno nedolžnost in pravico do privilegija zoper samoobtožbo, povsem pasivna oziroma ima zavezanec **možnost** aktivno sodelovati v postopku, ni pa to tudi njegova dolžnost.

Druga temeljna razlika med inšpekcijskim upravnim (nadzornim) postopkom in inšpekcijskim prekrškovnim postopkom je v procesnem položaju stranke (zavezanca) v postopku glede na razmerje dolžnosti sodelovanja v postopku (upravni) in možnosti sodelovanja v postopku (inšpekcijski).

Nadzorni postopek se lahko začne kot **redni nadzor**, ki se izvaja po rednem programu dela IŠŠ, ali kot **dodatni (izredni, naknadni) nadzor**, ki se začne zaradi naznanjenega ali drugače ugotovljenega suma ravnanja ali stanja, ki ni v skladu s predpisi. Postopek po uradni dolžnosti se začne s prvim dejanjem inšpektorja do zavezanca, ko je v ta namen opravljeno kakršnokoli procesno dejanje⁶⁷. Iz tega sledi, da vložitev vloge prijaviteljev, s katero opozarjajo inšpektorja na domnevno nezakonitost ravnanja zavezanca, ne pomeni začetka postopka (Remic, 2016, str. 134). Inšpekcijski postopek se izjemoma lahko začne tudi na zahtevo stranke, če gre za uveljavljanje njenega interesa, kar izrazi s prijavo, pritožbo, sporočilom, pobudo⁶⁸, zahtevo⁶⁹ ali drugo vlogo⁷⁰ v zadevah iz pristojnosti IŠŠ. ZIN (drugi odstavek 24. člena) inšpektorju celo nalaga, da mora obravnavati tudi anonimne prijave⁷¹, razen v primeru suma, da so te lažne in neutemeljene. Ne glede na zapovedi ZUP in ZIN pa to še ne pomeni, da je inšpektor v zvezi z vsako izraženo »pobudo« dolžan začeti inšpekcijski upravni postopek, saj je to odvisno šele od ocene obstoja javnega interesa v konkretnem primeru, iz katerega lahko sledi procesna volja začeti postopek. Obravnava pobud in prijav ter drugih tovrstnih vlog torej še ne

⁶⁷ To je lahko trenutek, ko je zavezancu poslano vabilo, obvestilo o najavi inšpekcijskega nadzora (29. člen ZIN), opravljen ogled (sodba VS, št. X Ips 775/2006, z dne 21. 5. 2008), zaslišanje priče, postavljen izvedenec, podana zahteva drugemu organu za posredovanje podatkov (sodba I U 1609/2013) ali listin ipd. (Remic, 2016, str. 135). Inšpektorjevega vpogleda v uradno evidenco ni mogoče razumeti kot začetek postopka, saj šele ugotavlja, ali bo zoper zavezanca začel postopek, v katerem bo ugotovil skladnost njegovega ravnanja z normativnimi zahtevami.

⁶⁸ Pobuda za inšpekcijski nadzor ne pomeni formalne zahteve za uvedbo inšpekcijskega postopka, ampak je le podlaga za morebitno odločitev organa, da uvede postopek. **Postopek inšpekcijskega nadzora uvedemo vedno le po uradni dolžnosti.** Pri odločitvi o uvedbi inšpekcijskega nadzora je na podlagi okoliščin posameznega primera oziroma vsebine posamezne pobude odločilna inšpektorjeva presoja. Inšpektor je pobudnika dolžan obvestiti, ali bo nadzor uveden oziroma da postopka ne bo uvedel.

⁶⁹ Veljajo tudi za prošnjo ali drugo vlogo, ki je po naravi zadeve izenačena z zahtevo (2. odstavek 125. člena ZUP).

⁷⁰ Ob tem je treba poudariti, da inšpektor o navedenih vlogah oseb ne odloča (saj se inšpekcijski postopek ne vodi na njihovi podlagi) in da se zato za te »vloge«, ki imajo naravo obvestil, ne uporabljajo določbe ZUP o procesnih vlogah, ki jih lahko podajo le stranke. Zato tudi navedene prijave ali pobude niso dolžne imeti z ZUP predpisanih sestavin in jih tudi ni mogoče pošiljati v dopolnitev ter jih seveda tudi ni mogoče zavreči zaradi formalnih pomanjkljivosti (Remic, 2016, str. 159-160).

⁷¹ Po mnenju pravne stroke gre sicer za sila nerazumljivo določbo, ki kaže bolj na to, da je zakonodajalec želel zasledovati druge cilje, npr. prijaznost uprave, transparentnost delovanja itd. Če inšpektor ugotovi, da navedbe v anonimki ne izkazujejo kršitve normativnih zahtev, ki bi jih bilo treba raziskati v postopku, se to dejstvo evidentira v obliki **uradnega zaznamka** (in ne izda sklep o ustavitvi postopka, saj se ta uradno še niti ni začel).

pomeni procesnega ravnanja, na podlagi katerega bi lahko šteli, da se je že začel inšpekcijski postopek po uradni dolžnosti (prvi odstavek 127. člena ZUP). Ta dolžnost je usmerjena v vsebinsko oceno dejstev, ki jih je iz tovrstnih vlog mogoče razbrati, da bi se ocenila možnost oziroma dolžnost varovanja javnega interesa v okviru pristojnosti določenega inšpektorja. Če na podlagi svoje procesne diskrecije inšpektor oceni, da iz sporočenih dejstev obstajajo razlogi (na primer domnevne kršitve ZSpo-1), zaradi katerih bi lahko bil prizadet javni interes, bo inšpektor ugotovil tudi druga dejstva in okoliščine, ki so s tem povezani, in se odločil, ali bo inšpekcijski postopek sploh začel ali ne. Obravnava ne pomeni, da je inšpektor dolžan izdati kakršnokoli formalno odločitev, tako tudi ne pomeni, da bi na podlagi vsake prijave moral izdati sklep o ustavitvi postopka, saj se inšpekcijski postopek brez ustrezne volje in ravnanja inšpektorja še niti ni začel in ga zato niti ni mogoče ustavljati (Remic, 2016, str. 160).

Tretja temeljna razlika med inšpekcijskim upravnim (nadzornim) postopkom in inšpekcijskim prekrškovnim postopkom so pravne posledice enega ali drugega.

3.5 Ugotovitveni in dokazni postopek

V ugotovitvenem in dokaznem postopku inšpektor primarno ugotavlja dejstva in okoliščine ter zbira dokaze, pomembne za sprejem odločitve o predmetu inšpekcijskega nadzora. Pooblastilo za ta ravnanja daje 25. člen ZIN. Na podlagi ZIN in ZUP inšpektor lahko izvede kateri koli dokaz, ki pripomore k razjasnitvi konkretnega dejanskega stanja zadeve. ZUP ugotovitveni in dokazni postopek obravnava kot zaporedna postopka, vendar se v praksi med seboj močno prepletata. Inšpektor v ugotovitvenem postopku ugotavlja dejstva in okoliščine, ki so potrebne za izdajo upravne odločbe, pomembno pa je tudi, da zavezancu omogoči, da uveljavlja in zavaruje svoje pravice po načelu zaslišanja stranke. Po preiskovalnem načelu je inšpektor zavezan k pridobivanju podatkov in listin, kar pomeni, da si jih mora pridobiti iz uradnih evidenc po uradni dolžnosti. ZUP pozna **posebni in skrajšani ugotovitveni postopek**. Praviloma se v inšpekcijskih upravnih postopkih izvaja posebni ugotovitveni postopek z ugotavljanjem dejstev in okoliščin, pomembnih za odločitev. Skrajšani ugotovitveni postopek pa poteka hkrati z odločanjem.

V dokaznem postopku se ugotavlja dejansko stanje s pomočjo dokaznih sredstev po 164. členu ZUP. Dokazna sredstva predstavljajo listine, priče, izjave prič, izvedenci in ogledi. Načeloma ni pravnih ali dejanskih ovir, da se dokazi, zbrani v upravnem postopku po njegovih pravilih, ne bi smeli uporabiti v morebitnem prekrškovnem postopku. Inšpektor zato načeloma za svojo odločitev

uporabi vse ugotovitve, do katerih pride pri odkrivanju prekrška v upravnem postopku, ki ga vodi po posebnem (področnem) ali splošnem upravnem postopku z najširšo možnostjo proste presoje dokazov.

Četrta temeljna razlika med inšpekcijskim upravnim in prekrškovnim postopkom je v **procesnem položaju stranke, ki jo v upravnem postopku zavezujeta sodelovalna in pojasnilna dolžnost, v prekrškovnem postopku pa je lahko, upoštevajoč domnevo nedolžnosti in pravico do privilegija zoper samoobtožbo, povsem pasivna oziroma ima stranka možnost, aktivno sodelovati v postopku, ni pa to njena dolžnost.**

3.6 Zaključek postopka in ukrepi

Vsak postopek inšpekcijskega nadzora, ki se je uradno začel po uradni dolžnosti, ko je pristojni inšpektor opravil v ta namen kakršnokoli dejanje, se mora tudi ustaviti s formalnim, pisnim aktom, in sicer:

- z meritorno **upravno odločbo**, če so v postopku ugotovljene nepravilnosti, s katero se z ugotovitvijo nepravilnosti zavezanca določi obveznost določenega ravnanja (izrečejo se ustrezni ukrepi);
- s **sklepom**⁷² **o ustavitvi** postopka, če kršitve v postopku niso bile ugotovljene (materialni razlogi), oziroma se postopek ustavi iz procesnih razlogov po ZIN ali po ZUP (ker, na primer, postopka ni mogoče nadaljevati, kot to določa 50. člen ZUP), stroške postopka prevzame IŠŠ,
- z **zapisnikom o nadzoru**, če je v opravljenem nadzoru izid za zavezanca ugoden, kjer je treba navesti odločitve o stroških ali rezervacijsko klavzulo, da bo o stroških odločeno s posebnim sklepom, ali ugotovitev, da stroški niso nastali.

Sklep mora vsebovati še pouk o pravnem sredstvu⁷³.

Temelj vsake inšpekcijske odločbe je eden ali več ukrepov za vzpostavitev zakonitega stanja, zavarovanja javnega interesa in morebitna prisilitev zavezanca k izpolnitvi. Inšpektor z odločbo:

- prepove protipravna ravnanja (**prepovedna odločba**),
- odredi izvršitev ukrepov za vzpostavitev zakonitega stanja (**ureditvena odločba**),
- ali naloži denarno obveznost (**odmerna odločba**).

⁷² Sklep nima narave upravne odločbe niti upravnega akta v smislu 2. člena Zakona o upravnem sporu, saj se z njim ne odloči o pravici ali obveznosti stranke postopka, torej zavezanca. Ta sklep je po svoji vsebini le ugotovitev, da za nadaljevanje inšpekcijskega postopka ni (več) podan javni interes in pomeni formalno odločitev o zaključku postopka po ZIN, ne pa meritorne odločitve o inšpekcijski zadevi (Kerševan, 2016, str. 36).

⁷³ Glej poglavje 3.7 - pritožba zoper sklep.

Odločbo se praviloma izda v pisni obliki, samo izjemoma v ustni, a mora inšpektor v zakonitem roku – po 211. členu ZUP v osmih dneh – izdati **pisni odpravek**. Za izdajo ustne odločbe morajo biti sicer izpolnjeni pogoji za njeno izdajo v skrajšanem ugotovitvenem postopku, a mora biti intenziteta ogroženosti pravno zavarovanih dobrin, ki omogočajo izdajo odločbe v skrajšanem postopku, višja, tako da lahko vsak naslednji trenutek na njih nastane neposredna škoda⁷⁴ (Remic, 2016, str. 140). Izdaja ustne odločbe terja odreditev takojšnje izvršitve in izvršbe, če jo zavezanec ne izpolni prostovoljno (tretji odstavek 290. člena ZUP). Ustna odločba učinkuje enako kot pisna, zato se vanjo posega samo s pravnimi sredstvi. Učinkuje od sporočitve stranki in ne od vročitve pisnega odpravka (od takrat teče rok za vložitev pravnega sredstva). Pri tem ni bistveno, ali posebne ukrepe določi ZSpo-1 ali drug področni zakon, katerega izvajanje nadzira, saj inšpektor lahko ukrepa na podlagi ZIN tako, da zavezanca zaveže, da ravnanje uskladi z obveznostmi v področnem zakonu. Kadar področni zakon določa posebne ukrepe, ravna v skladu z njimi.

Ugotovitev, da je zavezanec izpolnil odrejene obveznosti, ne more imeti za posledico izdaje sklepa o ustavitvi postopka. Postopek se je namreč zaključil z izdajo odločbe, zato v isti zadevi ne moreta obstajati akta z nasprotnima rešitvama. V skladu z ZUP zadošča, da inšpektor v zapisniku (če je opravil ogled) ali uradnem zaznamku (če je zavezanec poslal dokaz o izpolnitvi) označi, da je odločba izvršena (Kovač idr., 2012, str. 342–345).

Če zavezanec ne izpolni z odločbo odrejene obveznosti, so po ZIN predvideni **stopnjevalni ukrepi**, s katerimi se zavezanec prisili k izpolnitvi. Ti se izrečejo z novo odločbo, saj gre za začetek novega upravnega postopka, ki temelji na drugačnem konkretnem in zakonskem dejanskem stanju kot predhodni, zato ne gre za ponovno odločanje o isti zadevi. Med stopnjevalne ukrepe sodi *prepoved opravljanja dejavnosti* (zelo pomemben ukrep inšpektorjev), s katerim imajo inšpektorji pravico, določiti zapečatenje poslovnih ali proizvodnih prostorov, objektov ali drugih prostorov, v katerih se opravlja dejavnost, oziroma delovnih sredstev, naprav in opreme, s katerimi se opravlja dejavnost. Če zavezanec ne spoštuje odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti, lahko inšpektor kot skrajni ukrep z odločbo naloži podjetjem, ki so pristojna za distribucijo električne energije, vode, plina ter za telekomunikacijske zveze, da zavezancu v roku treh dni ustavijo njihovo dobavo oziroma prekinijo telekomunikacijske zveze (35. člen ZIN)⁷⁵. Izrek ukrepa je pogojen z nujnim opozorilom zavezanca

---

⁷⁴ Ustno odločbo bi lahko inšpektor izdal na osnovi svojih pristojnosti na športni prireditvi, kjer pride do nenadzorovanih izgrediv, ki bi lahko neposredno ogrožali varnost in zdravje udeležencev ali povzročili škodo na premoženju.

⁷⁵ Primer v športu lahko predstavlja kršitev oziroma nespoštovanje vseh ukrepov lastnika fitnes centra, zavezanca v inšpekcijskem postopku, ki kljub izdani ureditveni odločbi po izvedenem inšpekcijskem nadzoru nadaljuje z izvajanjem dejavnost na dokazano za zdravje in življenje nevarnih napravah; kjer organizirano vadbo še naprej izvajajo strokovno neusposobljeni kadri; kjer se (pre)prodajajo nedovoljena, za zdravje nevarna poživila...

v izreku odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti, zasegu predmetov ali zapečatenju naprav, sredstev, ki se uporabljajo za kršitve ali so s kršitvijo nastali. Ukrep mora biti izveden tako, da ne povzroči neposredne škode na delovnih sredstvih ali izdelkih.

Po zaključku inšpekcijskega postopka je inšpektor vse udeležene v postopku (vložnike prijav, pritožb in drugih vlog) na njihovo zahtevo dolžan obvestiti o ukrepih oziroma o ustavitvi postopka. Ker obvestilo ni upravni akt, s katerim bi bilo poseženo v pravice ali pravne koristi prijavitelja, ga ni dovoljeno izpodbiti s pravnimi sredstvi.

Kot lahko razberemo iz vsebine tega poglavja je torej celoten postopek inšpekcijskega nadzora in inšpekcijskih upravnih postopkov usmerjen v varovanje javnega interesa, opredeljenega tudi v ZSpo-1 in drugih predpisih, ki inšpektorju omogočajo pristojnost nadzora njihovega izvajanja. Najpomembnejše je, da IŠŠ poskrbi in zagotovi, da se za zakonito izvajanje športa strokovno korektno zazna področja v športu, ki odstopajo od s predpisi določenega, in da se temu primerno odzove z načrtovanjem in usmerjanjem dela inšpektorjev. Dolžnost inšpektorjev pa je, da strokovno korektno in zakonito, upošteva vse standarde in načela, izvedejo postopke ter da nadzorno odločbo ne le izdajo, temveč poskrbijo tudi za njeno izvršbo. Le tako izdani ukrep ni le mrtva črka na papirju, javni interes pa je varovan. Namen ni sankcioniranje zavezancev, temveč njihovo zakonito ravnanje.

3.7 Pravna sredstva in sodno varstvo na področju inšpekcijskega nadzora

Zgodi se lahko, da je v inšpekcijskem upravnem postopku izdan pravni akt, pri katerem so bile kršene določene pravice zavezanca, udeleženca v postopku. Ta lahko v takšnem postopku vloži eno izmed pravnih sredstev, ki so na voljo v upravnem postopku, s katerim se preveri zakonitost odločitve v konkretnem postopku. V primeru ugotovljene kršitve, pa se ta pozneje tudi odpravi.

Pravica do pravnega sredstva je temeljna civilizacijska pravica, je nadustavna pravica, s katero se varujejo vse pravice, zagotovljene z ustavo, zakonodajo in mednarodnimi pogodbami, ki državo zavezujejo (po Prodan, 2016, str. 375). Kerševan in Androjna (2018) navajata, da je pravno sredstvo že z ustavo oziroma z zakonom določeno procesno dejanje (pravna institucija), s katerim se pri pristojnem organu začne oziroma sproži postopek za presojo in ugotovitev skladnosti konkretnega upravnega akta (odločbe, sklepa) z abstraktno pravno normo. Po mnenju Kovačeve so pravna sredstva instrument zagotavljanja zakonitosti upravnega odločanja ter uravnoteženja javne koristi in pravice

strank v upravnih postopkih. Predstavljajo instrument boja proti prevladi delnih interesov (strank in uradnih oseb) in arbitrarnosti upravnih organov.

Namen pravnih sredstev je torej zagotoviti delovanje organov v skladu s pravnimi načeli zlasti z zakonitostjo, ne glede na to pa je njihova uporaba omejena na več načinov:

- uporabljajo se lahko le z zakonom določena pravna sredstva,
- pravna sredstva se uporabljajo le zoper določene akte (glede na njihovo "pravo" pravno naravo predvsem odločbe)⁷⁶ pa tudi sklepe,
- vsako pravno sredstvo se lahko uporablja zgolj iz določenih razlogov,
- vsa pravna sredstva, razen ničnosti, imajo določen rok, od kdaj naprej do kdaj najpozneje se lahko uporabljajo,
- zakon določa, kdo lahko pravno sredstvo predlaga, dovoli in odloči o njem,
- pravna sredstva imajo le z zakonom določen učinek, saj bi sicer postala kritje za morebitno nepravilno delo upravnih organov.

3.7.1 Redna in izredna pravna sredstva

V upravnem postopku poznamo **redna** in **izredna pravna sredstva**. Redno pravno sredstvo je pritožba, ki je mogoča zoper prvostopenjske odločbe IŠŠ, ko akt še ni dokončen. V nasprotju z rednimi pravnimi sredstvi pa je več izrednih pravnih sredstev, to so obnova postopka, sprememba ali odprava odločbe v zvezi z upravnim sporom, odprava in razveljavitev odločbe po nadzorstveni pravici, izredna razveljavitev ter ničnost odločbe. Z njimi se izpodbija dokončne oziroma pravnomočne konkretne upravne akte. Vendar pritožba zoper odločbo inšpektorja ne zadrži njene izvršitve, če s posebnim zakonom ni drugače določeno (30. člen ZIN). Za razliko od splošne ureditve upravnih postopkov, kjer pritožba zoper odločbo zadrži izvršitev, razen v izjemnih primerih, se s 30. členom odstopa od ZUP tako, da se za inšpekcijske upravne postopke vzpostavi nesuspendivnost pritožbe, pri čemer se zgolj izjemoma s posebnim zakonom, ki ureja konkretni inšpekcijski nadzor, določi drugače (Remic, 2016, str. 172). ZSpo-1, ali katerikoli drug predpis, katerega del je v pristojnosti nadzora inšpektorja, tega ne ureja drugače, zato v inšpekcijskih upravnih postopkih inšpektorja velja omenjena nesuspendivnost pritožbe⁷⁷, kar je treba določiti v izreku odločbe, saj to predstavlja posebno opozorilo zavezanca. V skladu z navedenim pritožba zoper inšpekcijsko odločbo ne vpliva na njeno izvršljivost, z drugimi besedami, pritožba ne vpliva na obveznost zavezanca, da obveznost izpolni do izteka izpolnitvenega roka.

---

⁷⁶ Pri vseh aktih se lahko izpodbija le izrek.

⁷⁷ Nesuspendivnost pritožbe zoper procesne sklepa določa že peti odstavek 258. člena ZUP.

Pritožbo lahko zavezanec oziroma upravičenec vložijo pisno ali ustno na zapisnik v z zakonom določenem roku 15 dni od dneva vročitve, če rok ni izrecno v konkretnem primeru določen drugače. Rok za pritožbo mora sicer izhajati tudi iz pravnega pouka, ki je naveden na koncu odločbe. O pritožbah zoper odločbe, ki jih izda IŠŠ kot nosilec javnega pooblastila, odloča višji upravni organ, to je MIZŠ. Pritožbo je mogoče vložiti, če so izpolnjeni za to zakonsko določeni pogoji⁷⁸. MIZŠ ob prejemu pritožbe tako preveri, ali je pritožba dovoljena in pravočasna in ali jo je vložila upravičena oseba. Če kateri od teh pogojev ni izpolnjen, jo IŠŠ zavrže s sklepom, če pa so prej naštetih pogoji izpolnjeni in IŠŠ spozna, da je pritožba utemeljena, lahko reši zadevo drugače ter prejšnjo odločbo nadomesti z novo odločbo, postopek pa lahko tudi dopolni, če ugotovi, da bi to bilo potrebno. IŠŠ lahko v primeru, da ne nadomesti odločbe ali dopolni postopka, pritožbo nemudoma pošlje MIZŠ (drugostopenjskemu organu), da o pritožbi odloči. Ta ponovno preveri, ali je pritožba dovoljena, pravočasna in ali jo je vložila upravičena oseba, in če pogoji niso izpolnjeni in je IŠŠ ni zavrzel, to stori MIZŠ. Zadevo v nasprotnem primeru vzame v reševanje, pri čemer jo lahko zavrže, deloma ali v celoti odpravi oziroma jo izreče za nično.

Če MIZŠ odloča o pritožbi, ko odločba na prvi stopnji ni bila izdana, od IŠŠ zahteva pojasnilo, zakaj odločbe ni pravočasno izdal. Če gre za opravičene razloge, MIZŠ IŠŠ podaljša rok za odločbo za največ en mesec, če pa opravičenih razlogov ni, pa MIZŠ zahteva, da mu IŠŠ pošlje vse dokumente, ki se nanašajo na predmetno zadevo. O pritožbi mora MIZŠ odločiti najpozneje v dveh mesecih od prejema popolne pritožbe.

Pritožba zoper sklep je v inšpekcijskem upravnem postopku dovoljena samo takrat, ko je z zakonom tako določeno, pri čemer sklep vsebuje takšen pouk o pritožbi. Pritožba zoper sklep se, takrat ko je dovoljena, vložijo v enakem časovnem roku in na enak način, kot je predstavljeno za pritožbo zoper odločbo.

V nadaljevanju nekaj besed o **izrednih pravnih sredstvih**.

---

⁷⁸ Ti pogoji so: če je bil pri izdaji odločbe materialni predpis napačno uporabljen oziroma sploh ni bil uporabljen, če je bilo dejansko stanje ugotovljeno nepopolno ali napačno; če so podane kršitve pravil postopka. Bistvena kršitev pravil upravnega postopka je v primeru, če je odločbo izdal stvarno nepristojen organ; če osebi, ki bi morala biti udeležena kot stranka ali stranski udeleženec v postopku, ta možnost ni bila dana, ali je nastopal nekdo, ki ne bi mogel biti stranka, če stranki ali stranskemu udeležencu ni bila dana možnost, da se opredeli o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe; če stranke, v skladu z zakonom, ni zastopal zakoniti zastopnik oziroma, če pooblaščenec ni imel ustreznega pooblastila; če so bile kršene določbe tega zakona o uporabi jezika v postopku; če je pri odločanju ali vodenju postopka sodelovala oseba, ki bi po zakonu morala biti izločena; če se odločbe ne da preizkusiti.

Če zoper odločbo ni rednega pravnega sredstva, se lahko postopek obnovi (**obnova postopka**), seveda pa mora biti izpolnjen kateri od spodaj naštetih zakonskih pogojev:

- če se zve za nova dejstva ali se najde ali pridobi možnost, uporabiti nove dokaze, ki bi bili mogli sami zase ali v zvezi z že izvedenimi in uporabljenimi dokazi pripeljati do drugačne odločbe, če bi bila ta dejstva oziroma dokazi navedeni ali uporabljeni v prejšnjem postopku;
- če je bila odločba izdana na podlagi ponarejene listine, krive izpovedi pričče ali izvedenca ali kot posledica kakšnega dejanja, ki je po kazenskem zakonu kaznivo;
- če odločba temelji na sodbi, ki je pravnomočno spremenjena, razveljavljena ali odpravljena;
- če se odločba organa, ki je vodil postopek, opira na kakšno predhodno vprašanje, pa je pristojni organ pozneje to vprašanje v bistvenih točkah rešil drugače;
- če je bila izdana za stranko ugodna odločba na podlagi njenih neresničnih navedb;
- če je pri izdaji odločbe sodelovala uradna oseba, ki bi morala biti po zakonu izločena;
- če je izdala odločbo uradna oseba pristojnega organa, ki te pravice ni imela;
- če kolegijski organ, ki je izdal odločbo, ni odločal v sestavi, kot je predpisana z veljavnimi predpisi, ali če za odločbo ni glasovala predpisana večina;
- če osebi, ki bi morala biti udeležena v postopku kot stranka ali stranski udeleženec, pri čemer ne gre za primer iz drugega odstavka 229. člena, ni bila dana možnost udeležbe v postopku;
- če stranke ni zastopal tisti, ki jo po zakonu lahko zastopa; če stranke ni zastopal zakoniti zastopnik, po zakonu pa bi jo moral; če pooblaščenec stranke ni imel pooblastila, razen če je stranka kasneje odobrila procesna dejanja.

Predlog za obnovo postopka lahko poda zavezanec v roku enega meseca, od dneva določenega pravnega dejstva, kot opredeljuje 236. člen ZUP, za vsak razlog posebej, IŠŠ, ki je izdal odločbo, ki vsebuje obnovitveni razlog, pa lahko to stori po uradni dolžnosti. Predlog za obnovo postopka mora zavezanec izročiti ali poslati organu, ki je odločal o zadevi na prvi stopnji (IŠŠ), ali organu, ki je izdal odločbo, s katero je bil postopek končan. Pristojen organ za odločanje o obnovi preveri, ali je predlog dovoljen, popoln in pravočasen, ga je podala upravičena oseba in je okoliščina, na katero se predlog opira, verjetno

izkazana. Če ti pogoji niso izpolnjeni, organ s sklepom *zavrže predlog ali pa ga zavrne*, če ni izpolnjenih drugih pogojev, v nasprotnem primeru pa izda sklep, da bo postopek obnovljen, in o njem še vsebinsko odloči.

Sprememba ali odprava odločbe v zvezi z upravnim sporom

Če posameznik zoper odločbo sproži upravni spor in organ, *zoper katerega odločbo je bil pravočasno sprožen* upravni spor, ugotovi vsem tožbenim zahtevkom, lahko organ do zaključka upravnega spora odpravi ali spremeni svojo odločbo iz razlogov, zaradi katerih bi jo lahko odpravilo sodišče. Zoper odločbo, ki je tako izdana, je možen ponoven upravni spor.

Odprava in razveljavitev odločbe po nadzorstveni pravici

Po nadzorstveni pravici lahko upravni organ odpravi odločbo po njeni izdaji in vročitvi, če je bil z njo očitno prekršen materialni predpis; če je odločbo izdal stvarno nepristojen organ; če je bila v isti zadevi že prej izdana pravnomočna odločba, s katero je bila ta upravna zadeva ob enakem dejanskem in pravnem stanju drugače rešena; če je izdal odločbo organ brez soglasja, potrditve, dovoljenja ali mnenja drugega organa; če je po zakonu ali po kakšnem drugem na zakonu temelječem predpisu to potrebno; če je odločbo izdal krajevno nepristojen organ.

Do razveljavitve izvršljive odločbe (**izredna razveljavitev**) lahko pride v primeru, če gre za nujne ukrepe v javnem interesu, ki jih ni mogoče odlagati, če nevarnosti ne bi bilo mogoče uspešno odvrniti z drugimi sredstvi, s katerimi bi bile manj prizadete pridobljene pravice. V tem postopku se lahko odločba razveljavi tudi le deloma.

Odločba se lahko izreče za nično (**ničnost odločbe**), če gre za enega izmed naslednjih zakonsko naštetih pogojev:

- odločba je bila izdana v inšpekcijskem upravnem postopku v zadevi iz sodne pristojnosti ali v zadevi, v kateri sploh ni mogoče odločati v upravnem postopku;
- odločba bi s svojo izvršitvijo lahko povzročila kakšno dejanje, ki je kaznivo po kazenskem zakonu;
- odločbe sploh ni mogoče izvršiti;
- odločbo je izdal organ brez zahteve stranke, v to pa stranka pozneje ni izrecno ali molče privolila;
- odločba je bila izdana kot posledica prisiljenja, izsiljevanja, posebnega primera izsiljevanja, pritiska ali drugega nedovoljenega dejanja;
- v odločbi je taka nepravilnost, ki je po kakšni posebni zakonski določbi razlog za ničnost.

Za nično se odločba lahko izreče v celoti ali deloma, po uradni dolžnosti ali pa na predlog stranke, državnega tožilca ali državnega pravobranilca. Če se odločba odpravi ali izreče za nično, se odpravijo tudi pravne posledice, ki so iz nje nastale. V primeru razveljavitve se ne odpravijo pravne posledice, ki so iz nje že nastale, ne morejo pa nastati iz nje nobene nadaljnje pravne posledice. Tisti organ, ki izve, da je bil s konkretno odločbo kršen zakon in bi kršitev lahko bila razlog za vložitev izrednega pravnega sredstva, je dolžan brez odlašanja obvestiti organ, ki je za sprožitev takšnega postopka pristojen.

Peta temeljna razlika med inšpekcijskim upravnim (nadzornim) postopkom in inšpekcijskim prekrškovnim postopkom je v pravnem varstvu.

3.7.2 Upravni spor

Upravni spor je kot poseben sodni postopek urejen v sistemskem Zakonu o upravnem sporu (ZUS-1)⁷⁹, ki se v celoti uporablja za sodni nadzor nad akti inšpektorjev⁸⁰. Vsak upravni akt, ki je izdan skladno z ZIN in drugimi specialnimi predpisi, je mogoče izpodbijati v upravnem sporu pred pristojnim sodiščem. Upravni spor je namenjen varstvu oseb pred morebitnim nezakonitim izvrševanjem oblasti s strani inšpektorjev, hkrati pa je s tem zadoščeno splošni ustavni zahtevi po učinkovitem pravnem sredstvu in sodnem varstvu zoper odločitve uprave (povzeto po Kerševan, 2016, str. 49-58). V upravnem sporu je možno izpodbijati vsak upravni akt, vendar šele po tem, ko je ta v inšpekcijskem postopku dokončen. ZIN posebnih določb o upravnem sporu zoper akte inšpektorjev ne vsebuje. Zato je za vse spore v zvezi z akti inšpektorjev, ki jih je skladno z ZUS-1 mogoče izpodbijati v upravnem sporu, pristojno Upravno sodišče Republike Slovenije (UPRS). O pravnih sredstvih zoper njegovo odločitev pa odloča Vrhovno sodišče Republike Slovenije (VSRS).

V upravnem sporu se varujejo posamezniki in pravne osebe, ki bi lahko bili z oblastveno odločitvijo inšpektorja prizadeti v svojem pravnem položaju. Torej je upravni spor namenjen varstvu oseb pred morebitnim nezakonitim izvrševanjem oblasti s strani inšpektorjev⁸¹. Te nezakonnosti lahko temeljijo tako na kršitvi procesnih norm za odločanje inšpektorjev kot tudi na kršitvi norm materialnega prava, tistih določb torej, ki urejajo vsebinske pogoje za izrek določenega ukrepa oziroma naložitve določene obveznosti. Pri upravnem sporu

⁷⁹ Uradni list RS, št. 105/06, 107/09 – odl. US, 62/10, 98/11 – odl. US, 109/12 in 10/17 – ZPP-E.

⁸⁰ Kdo in kdaj sproži upravni spor? Primer: Zavezanec, strokovni delavec na področju športa XY, se ne strinja z dokončno odločbo IŠŠ, s katero mu je bil zavrnjen vpis v razvid strokovnih delavcev na področju športa. S pritožbo na MIZŠ ni uspel. Zavezanec XY na Upravno sodišče vloži tožbo proti Republikli Sloveniji, ki jo zastopa MIZŠ (to je izdalo odločbo na 2. stopnji).

⁸¹ Tako Vrhovno sodišče v svoji praksi, na primer sklep VS, št. I Up 556/2008, z dne 11. 11. 2009.

gre za spor med posameznikom (zavezancem) in nosilcem oblasti, kar velja tudi za sodni nadzor upravnega sodstva nad delovanjem inšpekcij. Med tožnikom in tožencem velja enakovredno razmerje, čeprav je toženec javnopravni subjekt ali drug nosilec javnega pooblastila, tožnik pa zavezanec⁸². Upravni spor je kot posebna oblika javnopravnega sodnega varstva namenjen naknadnemu in predvsem kasatoričnemu⁸³ sodnemu varstvu, kar je skladno z načelom delitve oblasti med izvršilno in sodno vejo oblasti. Upravni spor ni namenjen reševanju sporov med morebitnimi različnimi strankami inšpekcijskega postopka z nasprotujočimi si interesi, saj je za spore med temi osebami pristojno sodišče splošne pristojnosti. Sodišče v upravnem sporu ne opravlja preventivne funkcije v razmerju do ukrepanja inšpektorja, saj odločitev sodišča vselej šele sledi odločitvi inšpektorja, ki je vsebinsko posegla v pravno varovan položaj določene osebe. Prav tako pa tudi sodišče samo ne odloča namesto inšpektorja o izdaji določenega inšpekcijskega ukrepa (razen v izjemnih, zakonsko določenih primerih), temveč ob ugotovljeni nezakonnosti položaj z izrečenim ukrepom prizadetega tožnika zavaruje predvsem z odpravo akta (po Kerševan, 2016, str. 34 - 35). Kerševan v zvezi z ureditvijo sodnega nadzora nad akti inšpektorjev tudi opozarja, da je upravni spor sistemsko ločen od sodnega varstva v prekrškovnih postopkih, čeprav odločitve praviloma temeljijo na enaki dejanski podlagi⁸⁴. Predmet sodne presoje ni vsak akt, ki ga izda inšpektor v konkretni inšpekcijski upravni zadevi, pa tudi ne vsaka upravna inšpektorjeva odločba. Da inšpekcijska odločba šteje za upravni akt, mora ta vsebovati odločitev, ki posega v pravni položaj tožnika in mora biti dokončna.

Kadar je tožnik v upravnem sporu neuspešen, lahko za varstvo svojih ustavnih pravic vloži tudi **ustavno pritožbo** v postopku pred ustavnim sodiščem. Pri tem je pomembno, da so izpolnjene vse procesne predpostavke za vložitev take ustavne pritožbe, med njimi tudi, da je ustavni pritožnik že v postopku upravnega spora zatrjeval, da je prišlo v inšpekcijskem postopku do kršitve njegovih ustavnih pravic, vendar pri tem ni bil uspešen. Ustavno sodišče bo ustavno pritožbo sprejelo v obravnavo le, če bo presodilo, da gre za kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, ki je imela hujše posledice za pritožnika, ali pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve (Kerševan, 2016, str. 41).

---

⁸² Sodba UPRS I U 1062/2013 (12. 2. 2013).

⁸³ Odprava nezakonitih aktov.

⁸⁴ To pomeni določeno tveganje za pravno varnost posameznikov in pravnih oseb, ki so naslovniki inšpekcijskih ukrepov, saj se lahko presoja v upravnem sporu glede enake dejanske podlage pred upravnim sodiščem zaključijo povsem drugače kot presoja istega dejanskega stanja v prekrškovnem postopku pred sodiščem splošne pristojnosti (vir: isti).

3.7.3 Sodno varstvo v prekrškovnih postopkih

Če se zavezanec z odločbo o prekršku, ki jo je izdal prekrškovni organ, ne strinja, lahko pri organu, ki je izdal odločbo, vložil zahtevo za sodno varstvo. Sodno varstvo je redno pravno sredstvo, namenjeno predvsem tistim primerom, ko inšpektor naloži obveznost zavezancu v nasprotju z upoštevnimi predpisi. Te nezakovitosti pa lahko temeljijo tako na kršitvi procesnih norm za odločanje inšpektorja (ZUP, ZIN, posebni zakoni) kot tudi na kršitvi norm materialnega prava, torej tistih določb, ki urejajo vsebinske pogoje za izrek določenega ukrepa oziroma naložitve določene obveznosti.

Za odločanje o zahtevi za sodno varstvo so pristojna okrajna sodišča. V postopku sodišče odloča o zahtevi za sodno varstvo storilca zoper odločbo prekrškovnega organa na prvi stopnji (IŠŠ). Sodišče nikoli ne začne postopka po uradni dolžnosti, torej samo, brez predloga. Sodišče neodvisno in nepristransko odloča o zahtevi zavezanca zoper odločitev IŠŠ oziroma odgovornosti zavezanca za prekršek na podlagi vloženega obdolžilnega predloga kot tudi o drugih z zakonom določenih zadevah.

Sodišče bo o zahtevi za sodno varstvo odločalo na podlagi gradiva, ki ga bo sodišču posredoval IŠŠ, lahko pa bo tudi ponovilo ali dopolnilo dokazni postopek, ki ga je izvedel inšpektor IŠŠ. Sodišče lahko zavezanca in priče tudi povabi na obravnavo. Če se na vabilo ne odzovejo, sodišče odloči brez njihovega zaslišanja. Če želi zavezanec aktivno sodelovati v postopku (prisostvovati zaslišanju priči in jim postavljati vprašanja), mora na poziv sodišča zahtevati, da ga o izvajanju dokaznega postopka obvesti.

Sodišče lahko v postopku z zahtevo za sodno varstvo sprejme različne odločitve, in sicer lahko:

- spremeni odločbo inšpektorja (npr. spremeni višino izrečene globe, namesto globe izreče opomin, ipd.);
- spremeni prvotno odločbo in ustavi postopek (npr. ugotovi, da zavezanec ni odgovoren za prekršek ali da dejanje sploh ni prekršek);
- zavrne zahtevo za sodno varstvo in zavezancu naloži stroške postopka (z zahtevo zavezanec ni uspel, odločba IŠŠ postane pravnomočna);
- odpravi odločitev in jo vrne IŠŠ (v nadaljevanju bo odločal pristojen organ);
- zavrne zahtevo za sodno varstvo (zahteva je prepozna ali nedovoljena).

Sodišče v postopku z zahtevo za sodno varstvo ne sme odločiti v škodo vlagatelja zahteve, tj. zavezanca (ne sme npr. izreči višje globe, kot jo je izrekel inšpektor).

Po končanem postopku sodišče vrne celoten spis IŠŠ, ki zavezancu vroči odločbo sodišča ter jo tudi izvrši. Zoper odločitev sodišča o zahtevi za sodno varstvo praviloma ni pritožbe. Zakon določa nekaj izjem, v katerih je zoper sodbo sodišča, izdano v zahtevi za sodno varstvo, dovoljena pritožba vlagatelja zahteve, in določa, kdaj je dovoljena pritožba prekrškovnega organa. O pritožbi zoper odločitev sodišča v zahtevi za sodno varstvo, če je ta dovoljena, odloča višje sodišče.

Pravna sredstva (redna in izredna), upravni spor in sodno varstvo so torej »orodja«, ki naj bi vsem »vpletenim« v postopku odločanja o pravici, obveznosti oziroma pravni koristi dali zagotovilo, da je končna odločitev odraz dejanskega stanja in zakonita. Gre torej za pravno varnost pred pravno pravilnostjo vseh in vsakogar.

3.8 Izvršilni postopek

Glede na to, da se inšpektorji IŠŠ, pristojni za šport, z izvršilnim postopkom⁸⁵ pri svojem delu redko srečujejo, bomo navedli le nekaj bistvenih vsebinskih poudarkov s tega področja.

Izvršilni postopek je v razmerju do inšpekcijskega postopka oziroma inšpekcijske zadeve samostojen postopek, ki se vodi z namenom zagotovitve spoštovanja predpisane javne koristi⁸⁶ s prisilno realizacijo odrejenega ukrepa. Velja poudariti, da, tako Kovačeva (2016a, str. 32), izvršilni postopek ne pomeni kaznovanja stranke, ampak (le) prisilitev subjekta, da izpolni upravni ukrep. Tudi ZUP napotuje, naj tedaj, ko zavezanec ne izpolni obveznosti, kljub določitvi oblike prisilitev prek sklepa o izvršbi po 290. členu ZUP (postopek upravne izvršbe), pri čemer ta ne doseže učinka (izpolnitve odločbe), izda nov sklep o izvršbi s stopnjevanjem prisile. To pomeni, da se lahko zaporedno, delno pa vzporedno, vodi več izvršilnih postopkov na temelju iste odločbe, dokler ena od oblik izvršbe ne učinkuje tako, da se obveznost izpolni. V tem primeru inšpektor ne uvede novega nadzora, ampak najprej poskrbi za izvršitev že izdanih upravnih ukrepov. Izvršba, ki bi se nadaljevala, pa ni zakonita, čeprav je medtem zavezanec obveznost izpolnil, češ da je ni ob začetku izvršbe, kajti izvršba ima zakonsko podlago samo toliko časa, dokler sledi funkciji prisilne izpolnitve osnovne obveze po izvršilnem naslovu.

---

⁸⁵ Izvršilni postopek = izvršba. Ločimo upravno izvršbo in sodno izvršbo; slednjo opravlja pristojno sodišče po predpisih, ki veljajo za sodno izvršbo. Izvršbo denarnih obveznosti opravi davčni organ po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti.

⁸⁶ Kadar to zahteva javna korist, se izvršba opravi po uradni dolžnosti (tretji odstavek 286. člena ZUP).

Upravno izvršbo oziroma izvršilni postopek na temelju inšpekcijske odločbe lahko vodijo tako inšpektorji kot tudi druge pooblašene uradne osebe IŠŠ, tj. neinšpektorji, in sicer po 25. členu ZIN po pooblastilu predstojnika. Za uradne osebe, ki vodijo izvršbo, ne veljajo personalni pogoji po ZIN, ampak po ZUP, razen, če so dejanja tudi v izvršilnem postopku, ki terjajo inšpekcijska pooblastila. Praksa dokazuje, da je glede na povezanost matičnega in izvršilnega postopka učinkoviteje, zlasti v razmerju do zavezanca, da inšpektor tudi sam izvede izvršbo.

Razliko med matičnim inšpekcijskim upravnim postopkom in izvršilnim upravnim postopkom najbolj nazorno ponazori preglednica 5.

Preglednica 5: Razlike med inšpekcijskim in izvršilnim upravnim postopkom

POSTOPEK RAZLIKE	<i>Inšpekcijski upravni postopek</i>	<i>Izvršilni postopek/izvršba</i>
Namen/cilj	Nadzirati in ukrepati za zagotovitev spoštovanja predpisane javne koristi	Prisilno udejanjiti odrejen ukrep
Akt za začetek postopka	Brez sklepa apd. akta	Sklep o dovolitvi izvršbe + izvršljiva odločba IŠŠ
Pritožba		DA, na pristojni organ druge stopnje (MIZŠ)
Podaljšanje roka uresničitve	NE (razen če področni zakon določa drugače)	DA, prek odloga za največ 6 mesecev
Akti ob koncu postopka	DA: odločba, sklep (lahko tudi zapis v zapisniku, opozorilo, odredba...)	NE - razen če je zavezanec uspel s pritožbo (sklep o ustavitvi izvršbe)
Ustavitve postopka	DA, iz procesnih razlogov ali če ni (več) pogojev za ukrep	DA, če ni (več) osnove za prisilo
Pristojnost 2. stopnje (MIZŠ)	Regularno	Neposredno

Vir: lastni po zapiskih P. Kovač

Poleg razlike v namenu oziroma cilju obeh postopkov iz preglednice izhajajo, da se postopek temeljnega postopka, torej postopka, ki se je končal z izvršljivo odločbo, katere neizpolnitev je osnova za izvedbo izvršilnega postopka, za razliko od slednjega ne začne na podlagi izdanega akta (sklepa o začetku postopka). Rok izvršbe se lahko z odlogom podaljša, toda največ za 6 mesecev

(293. člen ZUP). Postopek izvršbe se ne zaključi s posebej v ta namen izdanim procesnim aktom, razen v primeru, ko se postopek ustavi na osnovi odločitve organa druge stopnje (MIZŠ), kjer zavezanec uspe s pritožbo, ko možnost pritožbe izhaja neposredno iz izvršilnega sklepa (sklepa o dovolitvi izvršbe). S sklepom se ugotovi, da je odločba, ki naj se izvrši, postala izvršljiva, pojasni, kdaj je postala izvršljiva in določi način izvršbe. Zoper ta sklep je dovoljena pritožba na pristojni organ druge stopnje (290. člen ZUP).

3.9 Pristojnosti in pooblastila inšpektorjev

Za učinkovito varstvo javnega ali zasebnega interesa, ki je predmet varstva inšpekcijskega nadzora, inšpektor potrebuje posebna pooblastila, saj s splošnimi pooblastili za vodenje upravnega ali prekrškovnega postopka tega zaradi ravnanj zavezancev, ki se a priori upirajo ugotavljanju dejanskega stanja in naložitvi upravne ali prekrškovne obveznosti, pogosto ne bi bilo mogoče zavarovati. Inšpektorjem, pristojnim za šport, dajejo pooblastila za delovanje in ukrepanje v odnosu do zavezanca področni predpisi (slika 1), ZIN in ZP-1.

3.9.1 Pooblastila inšpektorjev po ZSpo-1

ZSpo-1 daje inšpektorju pravno podlago za izvajanje nadzora na področju športa, ki ga pravno obravnava, in določa postopek nadzora⁸⁷. Inšpektor, ki pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ugotovi kršitve določb ZSpo-1 in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, ima poleg pravic in dolžnosti, določenih v ZIN, tudi pravico in dolžnost, da (82. člen ZSpo-1):

- odredi odpravo ugotovljenih nepravilnosti, če ugotovi, da:
  - občinski LPŠ ni v skladu z nacionalnim programom in z ZSpo-1;
  - izvajalci športnih programov ne delujejo v skladu s svojim temeljnim ali ustanovitvenim aktom in v skladu z ZSpo-1;
  - športna organizacija onemogoča športniku, da brez nadomestila prestopi v drugo športno organizacijo oziroma se športniku zaračuna nadomestilo v nasprotju z drugim in tretjim odstavkom 34. člena ZSpo-1, ki pravita, da športna organizacija lahko od športnika, starejšega od 15 let, zahteva plačilo nadomestila za prestop, če ima z njim sklenjeno pisno pogodbo, v kateri je to določeno in na podlagi katere prejema plačilo v višini najmanj bruto minimalne plače v Republiki Sloveniji, ne sme pa zahtevati plačila nadomestila, če so dejanski stroški, ki jih krije športnik za pripravo in tekmovanja, v uradnih tekmovalnih sistemih višji od prej navedenega plačila;

---

⁸⁷ ZSpo-1 82. člen poimenuje "postopek nadzora", ki pa z vsebino določb člena to ni, razen v delu, ko postopkovnost nadzora definitivno prepusti zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, torej ZIN.

- za strokovno delo z otroki v programih prostočasna športna vzgoja otrok in mladine, športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami in športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport, ni zagotovljena uporaba slovenskega jezika, ko je za strokovnega delavca, ki ni državljan Republike Slovenije, potrebno znanje slovenskega jezika na srednji ravni, ki jo mora izkazovati z javnoveljavno listino (56. člen ZSpo-1);
- športno društvo, ki izvaja LPŠ, za izvajanje nacionalnega programa nima pod enakimi pogoji prednosti pri uporabi javnih športnih objektov in površin za šport v naravi pred drugimi izvajalci in uporabniki;
- odredi javno objavo, če ugotovi, da izvajalec športnega programa, ki je izbran za izvajanje letnega programa športa na državni ali lokalni ravni, ali letnega programa športa Fundacije za financiranje športnih organizacij (FŠO), javno ne objavi izračuna cene športnega programa, za katerega prejema javna sredstva;
- odredi vračilo presežka denarja vadečim, če ugotovi, da športni program, ki je v celoti financiran iz javnih sredstev, za uporabnika ni brezplačen oziroma se v primeru delnega sofinanciranja športnih programov iz javnih sredstev stroški, ki jih krijejo vadeči, niso ustrezno zmanjšali;
- prepove opravljanje strokovnega dela v športu osebi, če ugotovi, da ta oseba ne izpolnjuje pogojev za opravljanja strokovnega dela v športu, torej nima ustrezne izobrazbe ali usposobljenosti in ni vpisana v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu;
- prepove opravljanje strokovnega dela v programih prostočasna športna vzgoja otrok in mladine, športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami, športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport in šport invalidov, če ugotovi, da je bila strokovna oseba pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ali je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost (47. člena ZSpo-1);
- prepove nadaljnje izvajanje programa usposabljanja, če ugotovi, da se program usposabljanja ne izvaja v skladu z javno veljavnim programom usposabljanja;
- predlaga izbris iz razvida strokovno izobraženih in usposobljenih delavcev v športu, če ugotovi, da je bila strokovnemu delavcu izdana javna listina in je bil vpisan v razvid strokovno izobraženih in usposobljenih delavcev v športu v nasprotju z določbami ZSpo-1 (več o tem v podpoglavjih 4.4.1 in 4.4.2);

- predlaga izbris iz razvida zasebnih športnih delavcev, če ugotovi, da je bila zasebnemu športnemu delavcu izdana javna listina in je bil vpisan v razvid zasebnih športnih delavcev v nasprotju z določbami ZSpo-1;
- kršitelje oglobi skladno s kazenskimi določbami po 84. členu (prekrški izvajalca športnega programa), 85. členu (prekrški športne organizacije), 86. člen (prekrški nosilca oziroma izvajalca usposabljanja) in po 87. člen (prekrški strokovnega delavca v športu).

Inšpektor kot nadzorni organ po ZSpo-1 ima za opravljanja svojih nadzornih nalog neposreden vpogled v vse zbirke podatkov iz ZSpo-1.

3.9.2 Pooblastila inšpektorjev po ZIN in ZUP

Nadzorna oziroma upravna pooblastila so v ZIN in v drugih področnih zakonih urejena precej podrobneje, kot velja za pooblastila prekrškovnega upravnega organa po ZP-1. Po obsegu dovoljene stopnje invazivnosti posameznih posegov v pravice preiskovancev so ta nadzorna pooblastila primerljiva najmanj s policijskimi iz predkazenskega postopka, pri čemer se lahko nekatera med njimi izvajajo tudi pri nižjem dokaznem standardu in brez sodne odredbe, ki je obvezna za primerljiv policijski ukrep (Orel in Čas, 2016, str. 203). Trdimo lahko, da imajo inšpektorji velika pooblastila, kar predstavlja tudi veliko odgovornost.

ZIN (19. člen) daje inšpektorju pri zavezancu, pri katerem opravlja inšpekcijski nadzor, pravico:

- pregledati prostore, objekte, postroje, naprave, delovna sredstva, napeljava, predmete, blago, snovi, poslovne knjige, pogodbe, listine in druge dokumente ter poslovanje in dokumentacijo državnih organov, gospodarskih družb, zavodov, drugih organizacij in skupnosti ter zasebnikov⁸⁸; pooblastilo za pregled ni omejeno z varovanjem tajnih podatkov, poslovnih skrivnosti, poklicnih tajnosti, varstvom osebnih podatkov ipd., seveda pa mora biti omejeno s predmetom inšpekcijskega nadzora;
- vstopiti na parcele in zemljišča fizičnih ter pravnih oseb;
- pregledati poslovne knjige, pogodbe, listine in druge dokumente ter poslovanje in dokumentacijo, kadar se vodijo in hranijo na elektronskem mediju ter zahtevati izdelavo njihove pisne oblike, ki mora verodostojno potrjevati elektronsko obliko;

---

⁸⁸ Čeprav ZIN našteva subjekte nadzora, velja stališče (Remic, 2016, str. 145), da inšpektor lahko uporabi pooblastilo tudi pri drugih zavezancih, ki niso izrecno omenjeni, na primer pri samostojnih podjetnikih ali samoupravnih lokalnih skupnostih, če so zavezanci inšpekcijskega nadzora.

- zaslišati stranke in priče v upravnem postopku⁸⁹;
- pregledati listine, s katerimi lahko ugotovi istovetnost oseb, kar pomeni vpogled v identifikacijske dokumente, če oseb osebno ne pozna;
- brezplačno pridobiti in uporabljati osebne in druge podatke iz uradnih evidenc in drugih zbirk podatkov, ki so potrebni za izvedbo inšpekcijskega nadzora⁹⁰;
- brezplačno vzeti vzorce blaga in opraviti preiskave vzetih vzorcev;
- brezplačno vzeti vzorce materialov in opreme za potrebe preiskav;
- fotografirati ali posneti na drug nosilec vizualnih podatkov osebe, prostore, objekte, postroje, napeljave in druge predmete iz prve alineje, kjer gre za fotografiranje in snemanje pri izvajanju ogleda, kjer se na ta način želijo odpraviti morebitni dvomi o resničnosti ugotovitev inšpektorja. Dejanje se navede v zapisniku, nosilec posnetega in posneto gradivo pa se kot priloga priložita k zapisniku;
- reproducirati listine, avdiovizualne zapise in druge dokumente, kar pomeni, da lahko inšpektor za potrebe ugotavljanja dejanskega stanja in dokazovanja naredi kopije listin in avdiovizualnih zapisov, izvirmike pa pusti zavezancu. Če je mogoče, se pristnost reproduciranih listin in drugih zapisov po možnosti overi s podpisom inšpektorja in žigom IŠŠ;
- zaseči predmete, dokumente in vzorce v zavarovanje dokazov, kar omogoča že ZUP (glej 204., 205. in 206. člen). O zavarovanju dokazov z zasegom se izda sklep, načeloma pa se predmeti zasežejo po ali ob predhodno izvedenem ogledu prostorov, objektov, naprav ipd., zato se v zapisniku o ogledu navedejo in opišejo zaseženi predmeti, zapiše se tudi to, v kakšnem stanju so predmeti v trenutku zasega, kar je pomembno ob morebitnem odškodninskem zahtevku zaradi domnevno povzročene škode na zaseženih predmetih;
- opraviti navidezni nakup tako, da se po opravljenem nakupu izkaže s

---

⁸⁹ Za zaslišanje po ZIN velja, da ima inšpektor pravico in ne dolžnost zaslišati stranke in priče v inšpekcijskem upravnem postopku. Za zaslišanje se odloči, ko je to neobhodno za razjasnitev dejanskega stanja, kar z drugimi dokazi ni mogoče. Če in ko se odloči za uporabo tega pooblastila, zaslišanje poteka po pravilih ZUP (členi od 181 do 197). Pri tem je ob izvedbi dokazov z zaslišanjem prič, kar se opravi na ustni obravnavi, treba zavezancu omogočiti, da lahko spremlja zaslišanje in postavlja vprašanja pričam ter izpodbija njihove navedbe (glej tretji odstavek 146. člena ZUP). Opustitev te obveznosti pomeni kršitev procesnih pravil in vpliva na zakonitost končne odločitve. Le v skrajnem primeru ga lahko inšpektor s pričanjem naknadno seznanil in po izjavi presodi, ali bi drugačno zaslišanje vplivalo na ugotovljeno dejansko stanje. V postopku inšpekcijskega nadzora pričam ni mogoče zagotavljati anonimnosti oziroma varstva v smislu, da se zavezanec z njenim pričanjem ne bo seznanil (Remic, 2016, str. 146). Ne glede na ZIN mora inšpektor že po ZUP (9. člen) pred izdajo odločbe zaslišati zavezanca oziroma mu omogočiti, da se opredeli do ugotovljenega dejanskega stanja, na katerem bo temeljila odločitev (razen če je odločbo dopustno izdati v skrajšanem ugotovljenem postopku, glej 144. člen ZUP), prav tako zavezanec lahko poda ustno izjavo na zapisnik, ki šteje za subsidiarni dokaz.

⁹⁰ Omenjenega pooblastila ne gre zamenjevati s splošnim pooblastilom iz 139. člena ZUP, ki tudi inšpektorja pooblašča in obvezuje, da podatke iz uradnih evidenc za izvedbo upravnega postopka pridobi po uradni dolžnosti. Kadar so fizične ali pravne osebe nosilci javnih pooblastil za vodenje uradne evidence, se inšpektor nanje obrača na tej pravni podlagi, ti pa morajo podatke posredovati brezplačno (Remic, 2016, str. 147-148).

službeno izkaznico, če se na ta način lahko ugotovijo znaki prekrška oziroma podatki o kršitelju;

- opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom inšpekcijskega nadzora.

Navedena pooblastila (v ugotovitvenem in dokaznem postopku po ZUP) inšpektorju omogočajo, da zakonito opravi določena dejanja in preveri posamezne dokaze, kot na primer vpogled v dokumentacijo, pridobitev listin, pregled prostorov, objektov in naprav ipd. Pri uporabi pooblastil naj inšpektor sledi uporabi načela sorazmernosti in naj uporablja pooblastila, ki najmanj posegajo v sfero zavezanca⁹¹.

Drugi odstavek 19. člena ZIN govori o inšpektorjevih pooblastilih do pravnih in fizičnih oseb, zoper katere se ne vodi inšpekcijski postopek in niso stranke v postopku, pa razpolagajo z domnevnimi dokazi oziroma drugimi, tudi osebnimi podatki, potrebnimi za izvedbo inšpekcijskega nadzora. Te osebe morajo na zahtevo inšpektorjev posredovati dokaze in druge, tudi osebne podatke, oziroma morajo omogočiti zaslišanje prič za pridobitev teh dokazov ali drugih, tudi osebnih podatkov, najkasneje v treh dneh od prejema njegove zahteve. Inšpektor lahko za največ 15 dni odvzame dokumentacijo, ki jo potrebuje za ugotavljanje dejanskega stanja, če meni, da obstaja utemeljen sum kršitev zakonov ali drugih predpisov, in če s tem ne ovira dejavnosti fizične ali pravne osebe. **O odvzemu dokumentacije izda potrdilo**⁹². Dokumentacije državnih organov, ki je določena kot tajna, inšpektor ne sme odvzeti (tretji odstavek 19. člena ZIN).

Inšpektor ima pravico, brez predhodnega obvestila⁹³ ter brez dovoljenja zavezanca oziroma njegove odgovorne osebe, ne glede na delovni čas, vstopiti v prostore in objekte, na zemljišča in parcele ter k opremi in napravam, če z zakonom ni drugače določeno (20. člen ZIN)⁹⁴. Zavezanec mu mora omogočiti nemoteno opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora. Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora naleti na fizični odpor ali če tak odpor pričakuje, lahko zahteva **pomoč policije** (23. člen ZIN) (več o policijski asistenci v naslednjem pod poglavju).

---

⁹¹ Npr.: če je inšpektorju za razjasnitev dejstev in okoliščin v postopku dovolj vpogled v dokumentacijo, naj ne vstopi v stanovanje ali pregleda objekta, prostorov in naprav ...

⁹² ZIN določa, da mora inšpektor o odvzemu dokumentacije izdati potrdilo, čeprav ni zadržkov, da odvzema dokumentacije ne bi potrdil z navedbo v zapisniku. V potrdilo se določljivo navedejo odvzeti dokumenti, na primer podatki o izdajatelju, številka, datum izdaje ipd.

⁹³ Kar pa ne pomeni, da inšpektor ne sme napovedati vstopa. Pooblastilo o nenapovedanem vstopu uporabi le, ko bi predhodna napoved vstopa lahko vplivala na učinkovitost izvedbe oglada oziroma nadzora. Enako velja za časovni trenutek vstopa, ne glede na presojo inšpektorja le-ta vstopi in opravi uradno dejanje takrat, ko je to najugodnejše za zavezanca, da se še doseže namen nadzora (Remic, 2016, str. 151).

⁹⁴ Več o tem v Remic (2016, str. 151–152).

Stroške inšpekcijskega postopka, ki so bili nujni za ugotovitev dejstev, ki dokazujejo, da je zavezanec kršil zakon ali drug predpis, trpi zavezanec. Če se inšpekcijski postopek ustavi (ko je ugotovljeno, da zavezanec ni kršil zakona ali drugega predpisa), trpi stroške inšpekcijskega postopka IŠŠ⁹⁵. Taisti trpi tudi stroške dejanj oziroma opravil v inšpekcijskem postopku, ki se nanašajo na tisti del nadzora, pri katerem niso bile ugotovljene nepravilnosti. Če je bil inšpekcijski postopek izveden na podlagi lažne prijave, trpi stroške postopka prijavitelj (31. člen ZIN).

3.10 Policijska asistenca

Inšpektorju lahko pri njegovem delu nudi pomoč policija (t. i. policijska asistenca⁹⁶), skladno z določbami zakona, ki ureja policijo⁹⁷ (Zakon o nalogah in pooblastilih policije⁹⁸ - ZNPPol). Ta določa (12. člen), da policija zagotavlja pomoč državnim organom in samoupravnim lokalnim skupnostim, nosilcem javnih pooblastil pa le, ko izvajajo javna pooblastila na podlagi zakonsko določenih nalog ter pristojnosti (upravičenci), če pri izvajanju njihovih nalog pride do upiranja ali ogrožanja ali če to utemeljeno pričakujejo.

Inšpektorju policija zagotavlja pomoč na podlagi njegovega **pisnega zahtevka**, ki ga mora poslati pristojni policijski postaji najmanj sedem dni pred opravljanjem nalog⁹⁹. V zahtevku morajo biti navedeni razlogi, zaradi katerih je treba zagotoviti pomoč policistov, in zakonska podlaga za izvajanje nalog in pristojnosti, pri katerih je prišlo do upiranja ali ogrožanja ali inšpektor to utemeljeno pričakuje. Ne glede na to se pomoč lahko zagotovi takoj na podlagi **ustnega zahtevka**, če pisnega zahtevka ni mogoče pravočasno vložiti, vendar mora inšpektor posredovati zahtevek pristojni policijski postaji v pisni obliki najpozneje v roku 24 ur od ustnega zahtevka.

Dejanj, za katere je pristojen izključno inšpektor, policisti ne smejo sami opravljati. Vloga policije je le zagotavljanje asistencence upravičencem (Rojs, 2020). Preden začne inšpektor opravljati naloge, policisti osebe, navzoče na kraju, opozorijo, da bodo zoper njih uporabili policijska pooblastila, če bodo ovirali

---

⁹⁵ Zavezancu je treba dati možnost, da uveljavi pravico do povračila upravičenih stroškov, ki so mu nastali v postopku ali zaradi postopka.

⁹⁶ V SSKJ najdemo razlago pojma asistenca, ki pravi, da gre za »strokovno sodelovanje, pomoč pri čem, zlasti pri pomembnih opravilih«.

⁹⁷ Policija je organ, ki mu je država zaupala pravico in dolžnost uporabe aparata fizične prisile, da bi se zagotovila red in varnost, zavarovalo življenje ljudi in premoženje oziroma da bi se zagotovilo spoštovanje odločitev pristojnih državnih organov. V skladu s to obveznostjo je policija dolžna zagotavljati asistenco (pomoč) pristojnim upravičencem (Rojs, 2020).

⁹⁸ Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US in 47/19.

⁹⁹ Policija preverja, če so izpolnjene okoliščine, zaradi katerih je treba policijsko asistenco zagotoviti (predhodne grožnje oz. preprečitev izvedbe naloge, postopek zoper nasilno osebo ipd.). Če iz zaprosila ni razvidno, da lahko pri izvedbi nalog upravičenca pride do upiranja oz. ogrožanja ali da to na podlagi predhodnih ravnanj osebe utemeljeno pričakuje, je to razlog za zavrnitev ali vsaj za dopolnitev zahtevka (Rojs, 2020).

opravljanje nalog inšpektorjev. Če je mogoče pričakovati upiranje ali ogrožanje večjega števila oseb, jim smejo policisti do izvedbe naloge inšpektorjev omejiti gibanje na določenem območju ali v določenem objektu. Osebe, ki ovirajo ali poskušajo ovirati opravljanje nalog inšpektorjev ali ogrožajo življenje ljudi, smejo policisti odstraniti oziroma ukrepajo skladno z zakonom.

Naj za zaključek tega poglavja izpostavimo, da je temeljna predpostavka inšpektorjevega ukrepanja varovanje javnega interesa in javne koristi, zato inšpekcijski nadzor naj ne bi bil v temelju (le) policijsko usmerjen, temveč preventiven in tudi pri izjemnih skrajnih oblastnih ukrepih sorazmeren. Zato naj bo odločitev inšpektorjev vedno sprejeta ob upoštevanju temeljnih načel njihovega dela, a vendar ob nenehnem spraševanju (in posledično zavedanju), ali naj bo inšpekcijski nadzor prednostno preventivno ali represivno naravn.

4 Inšpekcijski nadzori na področju športa

IŠŠ kot samostojni in neodvisni organ (na MIZŠ) opravlja naloge inšpekcijskega ter drugega nadzora na področju športa. Nadzira izvajanje določb ZSpo-1 in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter v 2. poglavju naštetih predpisov, ki inšpektorju dajejo izrecno pristojnost in pooblastilo za izvajanje nadzora in ukrepanje. ZSpo-1 (2019, str. 46) določa, na podlagi katerih določb zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov inšpektor opravlja nadzor. Ta so:

- nadzor nad uresničevanjem javnega interesa v športu,
- nadzor nad izvajalci športnih programov in njihovim izvajanjem,
- nadzor nad izvajanjem strokovnega dela v športu,
- nadzor nad uresničevanjem pravic športnikov,
- nadzor športnih objektov in površin za šport v naravi,
- nadzor namenske (po)rabe javnih sredstev,
- nadzor na športnih prireditvah,
- nadzor nad preprečevanjem nasilja v športu in na športnih prireditvah.

Športne programe izvajajo zelo različni izvajalci. Razdelimo jih lahko po različnih merilih. Najpomembnejša je delitev na podlagi predmeta dela ali poslovanja. Pri tej delitvi gre za delitev izvajalcev športa na primarne in sekundarne. Bistvena ločnica je ta, da so nekateri nosilci (izvajalci) športa ustanovljeni z zakonom (npr. vrtci, šole), nekateri pa na podlagi zakona (npr. društva, zveze, s. p. itd.) (Šugman, 1998, str. 44-47; Šugman, Bednarik, Kolarič, 2002, str. 43-50). ZSpo-1 izvajalce navedenih športnih programov natančno določa (drugi odstavek 6. člena), in so predstavljeni v poglavju 4.2. Ti delujejo oziroma izvajajo športne programe v skladu s svojim temeljnim oziroma ustanovitvenim aktom in ZSpo-1, športna društva in športne zveze pa tudi s pravili nacionalne panožne športne zveze (NPŠZ) za svojo športno panogo (statut, pravilniki¹⁰⁰). Vsi navedeni izvajalci športa in športnih programov so subjekti inšpekcijskega nadzora v športu, torej so zavezanci IŠŠ.

Izvajalec športnih programov ne more biti vsakdo. Tako fizične kot pravne osebe morajo izpolnjevati predpisane pogoje. Ko gre za organizirano vadbo, mora biti ta strokovno vodena s strani strokovno izobraženih ali strokovno usposobljenih kadrov za delo v športu. Ti so izobraženi po verificiranih programih, katerih izvajalke so visokošolske izobraževalne institucije, ali usposobljeni po potrjenih programih usposabljanja, ki jih izvajajo z ZSpo-1 pooblaščen izvajalci usposabljanja.

---

¹⁰⁰ Npr. Pravilnik o tekmovalnem sistemu, Pravilnik o organizaciji tekmovanj v državni ligi, Pravilnik o registraciji tekmovalcev ipd.

ZSpo-1 kot področni zakon v XIV. poglavju jasno opredeljuje, katera ravnanja in dejanja na športnem področju niso skladna s tem, kar predpisuje zakon. Opredeljuje jih kot kršitve (prekrške) in za kršitelje (zavezance) določa kazni (globe). Prekrške deli na:

- prekrške izvajalca oziroma izvajalcev športnega programa (84. člen ZSpo-1),
- prekrške športne organizacije (85. člen ZSpo-1),
- prekrške nosilca oziroma izvajalca usposabljanja (86. člen ZSpo-1),
- prekrške strokovnega delavca v športu (87. člen ZSpo-1).

Treba je vedeti, da ni le ZSpo-1 tisti, ki IŠŠ določa vsebine in področja inšpekcijskega nadzora. IŠŠ ima pristojnost nadzora na kar nekaj področjih, ki se dotikajo športa, na t. i. mejnih področjih športa. Eno takšnih predstavlja denimo nadzor izvajanja javnoveljavnega programa usposabljanja za pridobitev strokovne usposobljenosti inštruktor potapljanja po ZVU. Med nadzore zunaj domene ZSpo-1 sodita tudi izključna pristojnost inšpektorjev nad izvajanjem določb Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah ter nadzor ponudbe alkoholnih pijač na celotnem športnem kompleksu po ZOPA. O vsem tem več v nadaljevanju.

4.1 Nadzor nad uresničevanjem javnega interesa v športu

Javni interes je po Letnarju Černiču (2013) eden od najbolj izmuzljivih in nedoločnih pojmov v upravnem pravu. Celo navaja, da naj bi bila njegova vsebinska opredelitev v praksi odvisna predvsem od interesov vsakokratne vladajoče interesne koalicije. Petek (2019) se nagiba k trditvi, da javni interes (tudi javna korist) lahko opredelimo kot splošen interes organizirane širše skupnosti oziroma dobrobit širše javnosti (širša družbena korist), ki je nad interesom oziroma koristjo posameznika. Splošno prepričanje je, pravi Pirc Musar (2005, str. 19), da izraz »javni interes« ni natančno opredeljen, posledica tega pa je lahko določena nejasnost. Trdi, da pa je dejstvo, da je javni interes tisto, kar služi različnim interesom javnosti. Pri uporabi izrazov »javni interes«, »v javnem interesu« ipd. gre zagotovo za različne možne interpretacije. Tudi zato, ker številni zakoni na različnih področjih določena ravnanja opredeljujejo kot javni interes, a ne povedo, kaj to je¹⁰¹ (Vrhovno sodišče Republike Slovenije). Javni interes je zaščiten, če subjekti, ki jim predpisi nalagajo pravice in obveznosti, ravnajo v skladu s predpisanimi pravili. Zakonito stanje torej predstavlja zaščito javnega interesa (Rakar idr., 2016, str. 253).

---

¹⁰¹ Tudi Vrhovno sodišče v odločbi RS VS0013471 (sodba II Ips 826/2008) iz leta 2010 navaja, da »zakon ne opredeljuje, kaj je javni interes. Zato njegovo vsebino ugotavlja in presoja sodišče ob upoštevanju okoliščin vsakokratnega primera in tehtanju obeh konkurenčnih si pravic.«

Ne glede na siceršnje številne opredelitve javnega interesa želimo pomen tega pojma osvetliti iz vidika njegovega potrebnega razumevanja v inšpekcijskem nadzoru ob uporabi pravnih podlag in spoštovanju temeljnih načel delovanja inšpektorja kot javnega uslužbenca. Dejstvo je, da gre pri varovanju javnega interesa za varovanje tistega, kar je po občem mnenju »v dobro vsem«. Z oblikovanjem upravnopravnih norm država posega na različna področja družbene življenja in v interesu skupnosti omejuje svobodo posameznikov in drugih subjektov. S tem zagotavlja družbeno enakost in sožitje, ker bi zaradi različnih interesov subjekti z večjo politično, ekonomsko ali drugo družbeno močjo prevladovali na škodo šibkejših. Tudi zato ali prav zato je temelj vodenja in odločanja v inšpekcijskem postopku varstvo javnega interesa. Inšpektorji opravljajo svoje naloge z namenom varovanja javnega interesa, vsekakor pa tudi interesov pravnih in fizičnih oseb. Zato mora imeti inšpektor pri vseh nalogah, ki jih opravlja, »pred očmi« interes obojih - na eni strani javni interes in na drugi strani interes pravnih in fizičnih oseb. Pri varovanju javnega interesa in zasebnih interesov so najbolj zaželeni situacije, kjer je mogoče zadovoljiti oba interesa v celoti; kjer to ni mogoče, je treba postaviti javni in zasebni interes v čim boljše ravnotežje, kjer mora biti prevlada prvega nad drugim ali obratno jasno argumentirana. Učinkovito inšpiciranje pomeni strokovno in zakonito odzivno ukrepanje, ki se osredotoča na za javni interes bistvene nevarnosti in vedno deluje sorazmerno z mislijo na učinke svojega dela v srednje in dolgoročnem obdobju. Prek inšpiciranja se vzpostavlja upravnopravno razmerje med oblastjo, ki prek preverjanja spoštovanja veljavne področne zakonodaje varuje javni interes, res pa je, da tudi zasebno zavezano stranko. Inšpekcijski nadzor se izvaja na vseh upravnih področjih, kjer javni interes narekuje ali prepoveduje oziroma omejuje naslovnikom določeno ravnanje. Javna korist ali javni interes je predmet varovanja v vsakem upravnem postopku, ko se z ugotavljanjem konkretnega dejanskega stanja presoja, ali je v zadostni meri varovan, da se z upravnim aktom prizna pravica ali pravna korist oziroma da se naloži obveznost, ker je neko ravnanje že v nasprotju z javno koristjo. Normativno spreminjanje javnega interesa oziroma dolžnega ravnanja tako ne more ostati neopaženo v katerikoli fazi inšpekcijskega postopka, saj s tem ko je dosežen javni interes, preneha veljati pravni temelj za vodenje postopka in odločitev (povzeto po avtorjih v Kovač, 2016).

NPŠ in ZSpo-1 javni interes v športu dovolj dobro opredeljujeta. NPŠ (2014, str. 13) navaja, da je javni interes Republike Slovenije, da se njeni prebivalci več in bolj kakovostno ukvarjajo s športom¹⁰², tudi zaradi več znanstveno dokazanih pozitivnih učinkov na posameznika in družbo. Javni interes nosilci in izvajalci

---

¹⁰² To opredeljuje tudi 4. člen ZSpo-1.

slovenskega športa udejanjajo s tem, da (a) posamezniku zagotavljajo možnosti za dejavno sodelovanje v športu v varnem in zdravem okolju, (b) mladim zagotavljajo kakovostno zunajšolsko športno udejstvovanje, ki jim skupaj s kakovostnim poukom športne vzgoje omogoča pridobiti gibalne in druge kompetentnosti na taki ravni, da bo šport postal del njihovega zdravega življenjskega sloga, (c) vsakemu, ki ga to zanima in je za to sposoben, zagotavljajo možnost izboljšanja osebnega športnega dosežka z namenom uveljavitve v organiziranem mednarodnem športnem prostoru ter možnost javnega priznanja njegove pomembnosti, s čimer se posledično večja tudi ugled države v mednarodnem prostoru, (č) varujejo in spodbujajo uveljavljanje moralnih in etičnih vrednot v športu, spoštovanje človekovega dostojanstva in varnost vseh, ki so povezani s športom, (d) skladno z načeli trajnostnega razvoja ustvarjajo spodbudno okolje za razvoj različnih oblik športne dejavnosti za vse skupine prebivalstva, dejavnega transporta ljudi (pešačenje, kolesarjenje, rolanje ipd.), njihovega druženja in preživljanja prostega časa (igrišča, parki, naravne poti idr.) in (e) krepijo vlogo in pomen predvsem tistih športnih društev, ki prebivalcem ponujajo kakovostne športne storitve, imajo značaj javne dobrine in so kot taka pomemben del civilne družbe, ki si s svojim pretežno prostovoljnim delovanjem prizadevajo tudi za dobrobit celotne skupnosti.

NPŠ konkretizira, kaj vse v športu predstavlja javni interes. Med drugim navaja, da so to športni objekti, športne publikacije z razlagalno vlogo¹⁰³, e-šport, ki zajema razvoj izvirnih in prevedenih računalniških orodij in široko dostopnost digitalnih športnih vsebin ... Vse s ciljem ustvarjanja dodane vrednosti na področju športa in z njo povezanih industrij, ter prispevanja k ustvarjalnosti za večjo kakovost življenja. Ker razvejano delovanje športnih društev in njihovih zvez predstavlja javni interes, država spodbuja in materialno podpira njihovo dejavnost.

ZSpo-1 javni interes na področju športa uzakonja s tem (1. člen), da določa mehanizme za njegovo uresničevanje, organe, ki so zanj pristojni, in pogoje za opravljanje strokovnega dela, pravice športnikov oziroma športnic (športnikov), javne športne objekte ter površine za šport v naravi, športne prireditve, zbirke podatkov in nadzor. Javni interes v športu obsega naloge nacionalnega in lokalnega pomena (4. člen ZSpo-1), ki se določijo v NPŠ in so namenjene zagotavljanju pogojev za uresničevanje javnega interesa in z NPŠ določenih ciljev. Skozi različne načine javni interes v športu uresničujejo (5. člen ZSpo-1):

---

¹⁰³ Po komunikološki teoriji imajo množični mediji poleg razlagalne še informacijsko, socializacijsko, zabavno in mobilizacijsko vlogo (NPŠ, 2014, str. 40).

- država (vlada, ministrstvo, pristojno za šport),
- lokalne skupnosti, tj. občine,
- Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji (FŠO) in
- posamezniki.

Vsi navedeni subjekti so uresničevalci javnega interesa v športu in tudi zavezanci inšpekcijskega nadzora v športu.

4.2 Nadzor nad izvajanjem športnih programov

ZSpo-1 športne programe opredeljuje kot različne pojavne oblike športa, namenjene posameznikom vseh starosti. Posamezne oblike športa imajo različne cilje in so programsko prilagojene različnim skupinam ljudi, njihovim zmožnostim (znanju, sposobnostim, lastnostim in motivaciji) in njihovi starosti. Športni programi kot najbolj viden del športa predstavljajo praviloma strokovno organizirano in vodeno športno vadbo (NPŠ, 2014, str. 15). Ti so (prvi odstavek 6. člena ZSpo-1):

- prostočasna športna vzgoja otrok in mladine¹⁰⁵,
- športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami¹⁰⁶,
- obštudijska športna dejavnost¹⁰⁷,
- športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport¹⁰⁸,
- kakovostni šport¹⁰⁹,
- vrhunski šport¹¹⁰,
- šport invalidov¹¹¹,
- športna rekreacija¹¹² in
- šport starejših¹¹³.

¹⁰⁴ Izjema je športna rekreacija, kjer pomemben del ljudi vadi zunaj športnih organizacij.

¹⁰⁵ To so športne dejavnosti, ki nadgrajujejo gibalne dejavnosti v predšolskem obdobju in šolsko športno vzgojo, ter obšolski športni programi, namenjeni vsem otrokom in mladini, ter športni programi otrok in mladine, ki niso del tekmovalnih sistemov panožnih športnih zvez in jih ponujajo vzgojno-izobraževalni zavodi, društva in drugi izvajalci športnih programov.

¹⁰⁶ Športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami je prilagojeno izvajanje gibalnih programov, ki jih izvajajo vzgojno-izobraževalni zavodi in društva.

¹⁰⁷ Obštudijska športna dejavnost so različne oblike športnih dejavnosti študentov v kraju študija.

¹⁰⁸ Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport so športni programi, ki jih izvajajo športna društva ter NPŠZ in so namenjeni sistematični pripravi na tekmovanja in tekmovanjem.

¹⁰⁹ Kakovostni šport so programi priprav in tekmovanj športnikov ter športnih ekip v članskih starostnih kategorijah, ki ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev statusa vrhunškega športnika, tekmujejo pa v tekmovalnih sistemih nacionalnih panožnih športnih zvez (v nadaljnjem besedilu: NPŠZ) do naslova državnega prvaka ter na mednarodnih tekmovanjih.

¹¹⁰ Vrhunski šport so programi priprav in tekmovanj vrhunskih športnikov, usmerjenih v doseganje vrhunskih športnih dosežkov na mednarodni ravni.

¹¹¹ Šport invalidov so vse pojavne oblike športa, s katerim se ukvarjajo invalidi zunaj šolskega sistema.

¹¹² Športna rekreacija so različne pojavne oblike športne gibalne dejavnosti s ciljem ohranjanja zdravja, dobrega počutja in vitalnosti, druženja, tekmovanja oziroma zabave.

¹¹³ Šport starejših je športno-rekreativna gibalna dejavnost oseb, starejših od 65 let.

Pod pojmom izvajalci športa ali športnih programov se razumejo organizacijske oblike, v katerih (in prek katerih) ljudje realizirajo športno dejavnost, za kar so odgovorni različni nosilci, kot jih določajo NPS, IN NPS in ZSpo-1. Ti so (drugi odstavek 6. člena ZSpo-1):

- športna društva in športne zveze, registrirane v Republiki Sloveniji¹¹⁴;
- športna društva in športne zveze Slovencev v zamejstvu v Italiji, Avstriji in na Madžarskem;
- zavodi za šport po 44. členu ZSpo-1¹¹⁵;
- pravne osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji¹¹⁶;
- ustanove, ki so ustanovljene za splošno koristen namen na področju športa, v skladu z zakonom, ki ureja ustanove¹¹⁷;
- zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, ki izvajajo javnoveljavne programe¹¹⁸;
- lokalne skupnosti¹¹⁹;
- samostojni podjetniki posamezniki, registrirani za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji;
- zasebni športni delavci.

Izvajalci športnih programov v Republiki Sloveniji se razlikujejo po pravni obličnosti glede na pravno podlago njihove ustanovitve in temeljni akt njihovega delovanja. Vsem je skupno, da delujejo v športu, so izvajalci športa ter njegovih vsebin ter posledično uresničevalci javnega interesa. Temu primerne so tudi vsebine izvajanja inšpekcijskega nadzora. Vsi izvajalci športa, tako fizične kot pravne osebe, so subjekti inšpekcijskega nadzora, torej so

---

¹¹⁴ Gre za športna društva, ustanovljena po Zakonu o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNORG - ZDru-1), ki so pravne osebe zasebnega prava, in vse sestavljene organizacije, v katerih se društva povezujejo (športne zveze).

¹¹⁵ To so javni zavodi, s strani države ali občine ustanovljeni po Zakonu o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP - ZZ), za opravljanje strokovnega, organizacijskega, tehničnega, administrativnega in drugega dela na področju športa (prvi odstavek 44. člena ZSpo-1). V to skupino ne sodijo javni zavodi, ki opravljajo le storitvene dejavnosti (npr. upravljavci športnih objektov).

¹¹⁶ To so t. i. sekundarni izvajalci športne dejavnosti. Gre za gospodarske družbe, ustanovljene po Zakonu o gospodarskih družbah, Zakonu o zadrukah ali Obrtnem zakonu, ki so pravne osebe zasebnega prava, katerih temeljna dejavnost je športna, vadbena dejavnost (zasebni športni športno-rekreacijski centri, zasebni teniški centri, fitnes centri, itd.) in imajo koncesijo, da lahko opravljajo tudi vzgojno-izobraževalne ali vadbene procese. Sekundarni izvajalci med seboj niso povezani in niso člani športnih organizacij na lokalni (občinski), še manj pa na drugih (višjih) ravneh (Šugman, 1998, str. 44-47; Šugman, Bednarik, Kolaric, 2002, str. 43-50).

¹¹⁷ Zakon o ustanovah (Uradni list RS, št. 70/05 – uradno prečiščeno besedilo in 91/05 – popr. - ZU).

¹¹⁸ To so javni zavodi, ustanovljeni po ZZ s strani države ali občine, ki jim ustanovitelj podeli koncesijo, da opravljajo tudi vzgojno-izobraževalne ali vadbene procese (vrtci in šole, ustanovljeni po t. i. šolski zakonodaji, katerih temeljna naloga sta vzgoja in izobraževanje, pa tudi športna vzgoja in športno izobraževanje, ter zavodi, ki izvajajo šole v naravi, smučarske in plavalne tečaje, gorništvu, npr. Center šolskih in občinskih dejavnosti – ČŠOD itd.) V to skupino ne sodijo javni zavodi, ki opravljajo le storitvene dejavnosti (denimo upravljavci teh objektov).

¹¹⁹ Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOPE - ZLS).

zavezanci¹²⁰. Mednje sodijo tudi vsi uresničevalci javnega interesa v športu, torej prej navedeni izvajalci športnih programov po drugem odstavku 6. člena ZSpo-1, športne organizacije, nosilci oziroma izvajalci usposabljanja in izvajalci strokovnega dela v športu, tj. strokovni delavci v športu.

Izvajalci javnega interesa v športu so tudi tisti, ki poleg donacij, sponzorskih sredstev in drugih virov zagotavljajo sredstva za njegovo uresničevanje (javni viri financiranja uresničevanja javnega interesa na področju športa - četrti odstavek 5. člena ZSpo-1), in posledično tudi pomembni zavezanci glede nadzora s strani IŠŠ. Mednje zagotovo sodijo lokalne skupnosti, saj v lokalnem okolju deluje blizu osem tisoč društev, ki imajo v ustanovitvenem aktu šport opredeljen kot temeljno oziroma pretežno dejavnost, njihovo delo pa pomembno finančno podpirajo ravno občine, ki za šport v celotni strukturi javno-finančnih sredstev zagotavljajo kar 75-odstotni delež¹²¹.

4.2.1 Športna društva in športne zveze, registrirani v Republiki Sloveniji

Temelj evropskega modela športa zunaj šolskega sistema predstavljajo športna društva. Društva so interesna, prostovoljna združenja državljanov, v okviru katerih ti v veliki meri s prostovoljnim delom uveljavljajo skupne interese. Predstavljajo osnovo kakovostnega in vrhunškega športa, poleg tega pa so zelo pomemben izvajalec športnih interesnih programov za otroke in mladino ter družine. Delovanje društev in njihovih zvez predstavlja javni interes, zato država spodbuja in materialno podpira društveno dejavnost. Športno društvo ali športna zveza je v Republiki Sloveniji lahko registrirana samo takrat, ko je ustanovljena oziroma ustanovljena po postopku, ki ga določa *Zakon o društvih* (ZDru) in ko izpolnjuje pogoje, ki jih ta predpisuje ter je skladno z njim in po predpisanem postopku vpisano oziroma vpisana v register društev (je registrirano). Ta je v pristojnosti ministrstva za notranje zadeve. Z vpisom v register društvo ali zveza pridobi pravno osebnost. Za postopek registracije društva je pristojna upravna enota (UE), na območju katere se nahaja sedež društva (krajevna pristojnost). Vpis je osnova za registracijo društva pri AJPES, kar društvu ali zvezi omogoči zakonito vsebinsko in finančno poslovanje.

Športno društvo ali športna zveza se kot predmet inšpekcijskega upravnega nadzora lahko pojavlja kot:

- pravni subjekt,
- izvajalec športnih programov,
- prejemnik in porabnik javnih sredstev,

---

¹²⁰ V SSKJ najdemo opredelitev, da je zavezanec »fizična ali pravna oseba, ki je zavezana, dolžna kaj narediti«.

¹²¹ Medtem ko je delež države približno 25 %. Delež države je sestavljen iz deleža ministrstva, pristojnega za šport (65 %) in deleža FŠO (35 %).

- zaposlovalec strokovnega kadra na področju športa in poklicnih športnikov,
- upravljalca športne infrastrukture,
- organizator športne prireditve.

Inšpektor z nadzorom v športnem društvu ali športni zvezi preverja:

- delovanje in poslovanje zavezanca skladno z ustanovitvenim aktom (statutom),
- postopek ustanovitve društva ali zveze skladno z ZDru,
- izpolnjevanje pogojev za izvajanje dejavnosti športa,
- zakonitost in namensko rabo javnih sredstev, če je društvo ali zveza (so)financirano/a iz javnih sredstev,
- izpolnjevanje pogodbenih obveznosti do javnega financerja in zaposlenih,
- izvajanje programov športa,
- statusne pravice športnikov vseh starostnih kategorij,
- statusne pravice zaposlenih strokovnih delavcev ali pogodbeno angažiranih strokovnih delavcev, katere strokovne naloge v procesu športne vadbe strokovno usposobljeni delavec (trener) dejansko opravlja, glede na njegovo stopnjo strokovne usposobljenosti in s tem pridobljene kompetence,
- uresničevanje pravic športnikov in strokovnih delavcev, ki delujejo v društvu ali zvezi,
- transparentnost (preglednost, javnost) delovanja,
- postopek prijave športne prireditve pristojnemu organu,
- organizacijo in izvedbo športne prireditve,
- izvajanje programov usposabljanja (velja za NPŠZ),
- uporabo in rabo javnih športnih površin ter površin za šport v naravi.

Kljub temu da so društva interesna, prostovoljna združenja državljanov, v katerih ti v veliki meri s prostovoljnim delom uveljavljajo skupne interese, in da prostovoljci delujejo brezplačno, mora biti njihovo delo čim bolj strokovno, listinska dokumentacija urejena in finančno poslovanje skladno z računovodskimi standardi. Tako lahko inšpektor v inšpekcijskem upravnem nadzoru učinkovito izvede vpogled vsaj v naslednjo listinsko (poslovno) dokumentacijo:

- statut društva ali zveze, uradno potrjen s strani UE, letni delovni načrt, finančno poročilo, sklepe ali poročilo organa nadzora (nadzornega odbora – NO), finančni načrt itd., iz katerih so razvidni vsebine in programi, ki se izvajajo v društvu, namen rabe sredstev, vsebine in obseg financiranja in učinkovitost notranje kontrole delovanja in poslovanja,
- zapisnike sej organov društva,
- pogodbe (npr. z občino za izvajanje LPŠ, s trenerjem o njegovem delovno-pravnem statusu, s športniki, z lastnikom športne infrastrukture idr.), iz katerih izhajajo vsebine, ki se (so)financirajo iz javnih sredstev, pravice in obveznosti pogodbenih partnerjev in skladnost pogodb s predpisi,

- vsebinska in finančna poročila o izvedbi sofinanciranih programov in predhodni vpogled v AJPES,
- listine za dokazovanje strokovne izobraženosti oziroma strokovne usposobljenosti strokovnih delavcev, ki delujejo v društvu,
- listinsko dokumentacijo oziroma dokazila za spremljanje finančnih tokov, tj. listine, iz katerih izhajajo finančni transferji (finančni prilivi, finančni odlivi), namenska raba sredstev (poraba sredstev skladno z namenom) in odredbe, s katerimi se preverja skladnost finančnega poslovanja s statutom in drugimi računovodskimi standardi,
- listine, ki dokazujejo veljavnost programov usposabljanja strokovnih delavcev (velja za NPŠZ),
- pogodbe z izvajalci strokovnega usposabljanja,
- druge relevantne listine, ki dokazujejo oziroma utemeljujejo ravnanje skladno z veljavnimi predpisi.

Poslovanje športne organizacije je v inšpekcijskem upravnem nadzoru podvrženo ugotavljanju ustreznosti poslovanja ter ugotavljanju kršitev in s tem povezanim preventivnim ukrepanjem inšpektorja za vzpostavitev zakonitega stanja. Že varuhinja človekovih pravic je v svojih poročilih večkrat opozorila na problematiko zaračunavanja odškodnin oziroma denarnih nadomestil otrokom oziroma njihovim zakonitim zastopnikom ob menjavi kluba oziroma športnega društva. ZSpo-1 (34. člen) določa, da se športniku ne sme zaračunati odškodnine za prestop, razen če ima s športno organizacijo sklenjeno pisno pogodbo in na njeni podlagi prejema višje plačilo, kot so znašajo dejanski stroški za pripravo in tekmovanja. Kot meja za zaračunavanje odškodnine je določeno povprečno mesečno plačilo športniku v višini minimalne plače v Republiki Sloveniji. NPŠZ lahko določi sistem nadomestil za vzgojo športnikov. Nadomestilo za vzgojo športnika se sme urejati samo oziroma zgolj med športnimi društvi oziroma klubi in njegovo zaračunavanje ne sme v nobeni obliki vplivati na možnost prostega prestopa športnika v drug klub ter nadaljevanje njegove športne poti v drugem športnem okolju (Vlada Republike Slovenije, 2016).

Preglednica 6: Prekršek športne organizacije in sankcija

Prekršek	Sankcija
Športna organizacija zaračuna nadomestilo za prestop v drugo športno organizacijo v nasprotju s 34. členom ZSpo-1	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov športni organizaciji • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi športne organizacije <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor izda odločbo, s katero kršitelju naloži odpravo ugotovljenih nepravilnosti.</p>

Prekršek za ravnanje športne organizacije v nasprotju s 34. členom ZSpo-1 in zagroženo kazen za športne organizacije določa 85. člen ZSpo-1, kot je to razvidno iz preglednice 6. Gre za pogost primer nespoštovanja ZSpo-1. Če so določbe internih aktov športnih organizacij oziroma pogodbe sklenjene med športnikom in športno organizacijo v nasprotju z ZSpo-1, veljajo za nične (Vlada Republike Slovenije, 2016).

4.2.2 Športno društvo in športna zveza Slovencev v zamejstvu v Italiji, Avstriji in na Madžarskem

OKS-ZŠZ prek svoje komisije za zamejski šport že vrsto let posebno skrb posveča športu rojakov, ki živijo v sosednjih državah. Iz LPŠ na državni ravni so z javnimi sredstvi sofinancirana njihova športna društva in športne zveze v zamejstvu. Slovenske organizacije, ki povezujejo rojake in skrbijo za njihovo športno dejavnost, so:

- Združenje slovenskih športnih društev v Italiji,
- Slovenska športna zveza na avstrijskem Koroškem,
- Zveza Slovencev na Madžarskem.

Kljub temu da ZSpo-1 Zveze slovenskih društev na Hrvaškem eksplicitno ne navaja kot izvajalca športnih programov, pa je zveza za izvajanje športa prek OKS-ZŠZ tudi deležna javnofinančne podpore in obravnavana kot ostali trije navedeni subjekti. Športna društva in športne zveze v zamejstvu so (in morajo biti) organizirane skladno z zakonodajo držav, na območju katerih delujejo in imajo sedež, zato so podrejena tudi zakonodaji teh držav. Slovenski organi nadzora nimajo možnosti njihovega nadziranja. Dolžna pa so društva ali zveze kot prejemniki proračunskih sredstev zagotavljati njihovo namensko rabo in o tem poročati viru sofinanciranja, tj. MIZŠ.

Glede na majhen obseg javnih sredstev, ki se razpršeno namenjajo za sofinanciranje izvajanja športa v zamejstvu, bi IŠŠ lahko nadziral namensko rabo javnih sredstev, a se z razlogom zastavlja smiselnost angažiranja.

4.2.3 Zavod za šport po ZSpo-1

Ustanovitelj javnega zavoda za šport (v nadaljevanju zavod) je po ZSpo-1 (44. člen) država (npr. Javni zavod za šport Republike Slovenije Planica) ali občine (npr. Zavod za šport Občine Celje). Sredstva za delovanje na tej pravni podlagi ustanovljenega javnega zavoda se določijo v LPŠ. Javni zavodi za šport delujejo v javnem interesu, saj so izvajalci športnih programov¹²². Zavod je ustanovljen za opravljanje strokovnega, organizacijskega, tehničnega, administrativnega in drugega dela na področju športa. Naloge javnih zavodov za šport (45. členu ZSpo-1) so:

- spremljanje in analiziranje nalog v športu ter izvajanje LPŠ,
- dajanje pobud in predlogov ustanoviteljem za izboljšanje stanja v športu,
- priprava strokovnih gradiv za ustanovitelja,
- sodelovanje pri izvajanju programov športne vzgoje otrok in mladine;
- nudenje strokovne in organizacijske pomoči izvajalcem LPŠ,
- načrtovanje, obnova, izgradnja in upravljanje javnih športnih objektov ter površin,
- zbiranje in dajanje podatkov za potrebe informatike v športu,
- opravljanje drugih nalog v skladu z zakoni in drugimi predpisi.

Ena izmed nalog zavoda je sodelovanje pri izvajanju programov športne vzgoje otrok in mladine, predvsem takrat, ko zavod za izvajanje programov angažira strokovne kadre ter za izvedbo programov prejme javna sredstva. Če zavod izvaja programe športa, lahko potencialno krši določbe ZSpo-1, kot to prikazuje preglednica 8 (glej str. 90). Sredstva za delovanje javnega zavoda se določijo v LPŠ (države ali občine, odvisno od ustanovitelja) - gre za javna sredstva. Izpolnjeni so torej vsi pogoji, da so zavodi za šport zavezanci IŠŠ.

Z namenom odkrivanja in odpravljanja nepravilnosti ter vzpostavitve zakonitega stanja pri delovanju zavodov v delu, ki se nanaša na področja iz pristojnosti inšpektorjev, ta v inšpekcijskem upravnem nadzoru na sedežu zavoda opravi informativne pogovore z odgovorno osebo in zaposlenimi, pristojnimi za posamezna področja dela in delovanje zavoda, po potrebi tudi z odgovorno osebo ali predstavniki ustanovitelja, in izvede vpogled v naslednjo listinsko dokumentacijo:

---

¹²² 3. točka drugega odstavka 6. člena ZSpo-1.

- listine za dokazovanje strokovne izobraženosti oziroma strokovne usposobljenosti strokovnih delavcev na področju športa, ki izvajajo programe športa,
- pogodbe z naročniki izvajanja programov športa in izvajalci, iz katerih izhajajo vsebine, ki se izvajajo in se (so)financirajo iz javnih sredstev, pravice in obveznosti pogodbenih parterjev in skladnost pogodb s predpisi, listinsko dokumentacijo oziroma dokazila za spremljanje finančnih tokov
- namenske rabe javnih sredstev, listinsko dokumentacijo, ki dokazuje dejansko izpolnjevanje pogodbenih
- ali drugače dogovorjenih obveznosti zavoda in izvedbo oziroma izvajanje programov športa.

Za opravljanje javnih služb dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, tudi športa, lahko skladno z Zakonom o zavodih (ZZ) zavode ustanavljajo tudi domače in tuje fizične ter pravne osebe (2. člen ZZ), če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička. Z vpisom akta o ustanovitvi v sodni register pridobi zavod pravno sposobnost (12. člen ZZ). Za zavod, ki je ustanovljen za izvajanje javne službe na področju športa na tej pravni podlagi, veljajo glede nadzora izvajanja programov športa ista pravila kot za zavod, ki je ustanovljen na podlagi ZSpo-1.

4.2.4 Pravna oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji

Med pravne osebe uvrščamo gospodarske družbe, društva (poglavje 4.2.1.), zavode (poglavje 4.2.3), organe in organizacije, ki z vpisom v konstitutivni register, ustrezno evidenco, razvid ali z zakonom, pridobijo status pravne osebe.

Pravne osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu, so torej gospodarske družbe, ustanovljene po Zakonu o gospodarskih družbah, Zakonu o zadrugah ali Obrtnem zakonu, ki so pravne osebe zasebnega prava, katerih temeljna dejavnost je športna, vadbena dejavnost (zasebni športni športno-rekreacijski centri, zasebni teniški centri, fitnes centri itd.) in imajo koncesijo, da lahko opravljajo tudi vzgojno-izobraževalne ali vadbene procese. Na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost. Vsebinska inšpekcijskega nadzora pri teh pravnih osebah je izpolnjevanje pogojev za izvajanje dejavnosti, kot so prostori, oprema in strokovni kadri, ki dejavnost izvajajo. Tako inšpektor:

- preverja dejansko izpolnjevanje splošnih pogojev za izvajanje dejavnosti s tem, da opravi pregled prostorov, kjer izvajalec izvaja dejavnost in pregled opreme ter naprav, s katerimi izvajalec izvaja dejavnost. Zahteva in izvede vpogled v listinsko dokumentacijo, ki dokazuje izpolnjevanje pogojev ali posebnih pogojev za izvajanje dejavnosti (odločba o vpisu v register, s katero inšpektor ugotovi, ali družba izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet nadzora), in ostala dokazila, da družba sme opravljati gospodarske posle, ki so predmet nadzora. Ti so določeni v statutu ali družbeni pogodbi;
- ugotavlja istovetnost odgovornih oseb in oseb, ki neposredno izvajajo strokovno delo v športu, ter preverja, ali te osebe izpolnjujejo z ZSpo-1 predpisane pogoje za opravljanje strokovnega dela (odločbo o vpisu v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu ali razvid zasebnih športnih delavcev) ter preverja, katere strokovne naloge v procesu športne vadbe strokovno usposobljeni delavec (trener) dejansko opravlja, glede na njegovo stopnjo strokovne usposobljenosti in s tem pridobljene kompetence;
- preverja listine, s katerimi delodajalec dokazuje obliko in način angažiranja strokovnih kadrov z namenom preprečevanja dela na črno;
- opravi pregled predpisanih evidenc in ostale dokumentacije, ki se nanaša na izvajanje dejavnosti.

V Sloveniji je vse več podjetniške iniciative za komercialno delovanje na področju športa, izvajanje športa in z njim povezanih športnih dejavnosti. Šport (ali vsaj nekateri njegovi deli oziroma področja), je postal posel¹²⁴ in zaradi zaslužka je temu primerno izpostavljen negativnim (nezakonitim) poslovnim običajem, ki jih je treba odkrivati in preprečevati.

4.2.5 Ustanova, ki je ustanovljena za splošno koristen namen na področju športa, v skladu z zakonom, ki ureja ustanove

Temeljni zakon za ustanove, ki so tudi lahko izvajalke športnih programov, je ZU, ki opredeljuje, da je ustanova na določen namen vezano premoženje in je pravna oseba zasebnega prava (1. člen ZU). Ustanovi jo lahko domača ali tuja fizična ali pravna oseba (4. člen ZU). Njen namen mora biti splošnokoristen ali dobrodelen in praviloma trajen (2. člen ZU).

Splošnokoristen namen je, če je ustanova ustanovljena za namene na področjih znanosti, kulture, **športa**, vzgoje in izobraževanja, zdravstva, otroš-

¹²⁴ Lahko ugotovimo, da ni prav nič nenavadno, da velja stališče: »Šport je postal velik biznis« (Westerbeek, Aaron v Repenšek, 2011, str. 27).

kega, invalidskega in socialnega varstva, varstva okolja, varstva naravnih vrednot in kulturne dediščine, verske namene in podobno. **Dobrodelen** namen je, če je ustanova ustanovljena za nudenje pomoči osebam, ki jo potrebujejo. Ti pogoji so izpolnjeni, če je krog oseb, ki so lahko koristniki, omejen, vendar ni poimensko določen ali omejen le na člane družine.

Za ustanove, ustanovljene s splošnokoristnim športnim namenom, je odgovorno ministrstvo, pristojno za šport, saj velja, da ko je ali če je ustanova ustanovljena za več namenov, je zanjo pristojno tisto ministrstvo, v katerega pristojnost spada pretežni namen ustanove (3. člen ZU). Ustanova postane pravna oseba, ko organ, pristojen za ustanove, izda soglasje k aktu o ustanovitvi (12. člen ZU). Po prejemu soglasja k aktu o ustanovitvi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, po uradni dolžnosti vpiše ustanovo v evidenco ustanov (13. člen ZU).

Vsebina nadzora ustanove, ki je ustanovljena z zgoraj navedenim namenom za področje športa, je skladnost njenega delovanja z ustanovitvenim aktom, so izvajalci programov (strokovni kadri) in je namenska raba javnih sredstev, če za izvajanje dejavnosti prejmejo tudi javni denar. Inšpektor v inšpekcijskem upravnem nadzoru izvede vpogled v naslednje listine:

- ustanovitveni akt,
- soglasje za ustanovo pristojnega organa k aktu o ustanovitvi,
- listine, s katerimi delodajalec dokazuje obliko in način angažiranja strokovnih kadrov ter izpolnjevanje pogojev za strokovno delo v športu,
- finančno dokumentacijo za izvajanje dejavnosti na področju športa.

Glede na splošno veljavno stališče »šport je postal velik biznis« (Westerbeek, Aaron, 2003, v Repenšek, 2011, str. 27) se v praksi pojavljajo številne zlorabe načinov ter oblik ustvarjanja zaslužka v športu in od športa. Tudi zaradi možnosti izkoriščanja dobrodelnosti in pravne obličnosti izvajanja inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem športnih programov ustanov ne gre zanemariti.

4.2.6 Zavod s področja vzgoje in izobraževanja, ki izvaja javnoveljavne programe

Vzgojno-izobraževalni zavodi, ki izvajajo javnoveljavne programe, so **vrtni, šole (osnovne in srednje), višje in visoke šole ter fakultete**, ki so ustanovljeni po t. i. šolski zakonodaji, katerih temeljna naloga sta vzgoja in izobraževanje. Sestavni del javnoveljavnih vzgojno-izobraževalnih programov so tudi šport oziroma športna vzgoja in športno izobraževanje. Pri njihovem izvajanju (redne ali prostočasne dejavnosti) zavodi sodelujejo tudi s t. i. izbranimi

zunanjsimi izvajalci, npr. športnimi društvi, ki delujejo na območju zavoda, zasebnimi športnimi delavci, ki morajo za delo v športu izpolnjevati predpisane pogoje, kot tudi poklicnimi športniki, ki lahko opravljajo delo v športu po predpisanih pogojih.

Vsi ti so (lahko) za delovanje in izvajanje dejavnosti financirani tudi iz javnih sredstev. Za IŠŠ je predvsem pomemben vidik izvajanja javnoveljavnih programov, zato so predmet inšpekcijskega upravnega nadzora namenska raba javnih sredstev, ki jih zavod pridobi za izvajanje vsebin športa, izvajalci športnih programov (strokovne kompetence strokovnih kadrov) in izpolnjevanje ostalih pogojev, na osnovi katerih je bil zavod izbran (ali določen) za izvajanje javnoveljavnih programov ter za njihovo izvedbo pridobil javna sredstva.

4.2.7 Lokalna skupnost

Občina, skladno z Zakonom o lokalni samoupravi¹²⁵ (ZLS), samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (»izvirne naloge«), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja tudi naloge, ki pomenijo zagotavljanje z ZSpo-1 naloženih nalog oziroma pristojnosti (»prenešene naloge«). Na šport se posredno ali neposredno nanašajo naslednje (21. člen ZLS):

- pospešuje vzgojno izobraževalno, informacijsko, dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju;
- pospešuje razvoj športa in rekreacije;
- gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine, v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva;
- opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami¹²⁶.

Lokalna skupnost že z ZLS naloženimi pristojnostmi na nek način uresničuje javni interes v športu, kar še posebej določa ZSpo-1, ki pravi (drugi odstavek 5. člena ZSpo-1), da lokalna skupnost uresničuje javni interes v športu z:

- zagotavljanjem sredstev za izvedbo LPŠ na lokalni ravni,
- načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem lokalno pomembnih športnih objektov in površin za šport v naravi v lasti lokalne skupnosti,
- spodbujanjem in zagotavljanjem pogojev za opravljanje in razvoj športnih dejavnosti.

---

¹²⁵ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE.

¹²⁶ Mednje sodijo tudi športne prireditve na lokalnem nivoju.

Sredstva, ki jih država in lokalne skupnosti zagotavljajo za uresničevanje javnega interesa v športu, niso zanemarljiva. Cilj vseh mora biti, da so porabljena namensko in s čim večjim učinkom, interes vseh pa mora biti zagotavljanje pregleda nad porabo teh sredstev kot tudi zagotavljanje strokovnega izvajanja financiranih programov.

Občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti z odloki, odredbami, pravilniki in navodili. Zadeve iz prenesene pristojnosti ureja občina z odloki in drugimi predpisi, določenimi z zakoni (65. člen ZLS). O upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča na prvi stopnji občinska uprava, na drugi stopnji pa župan, če ni z zakonom drugače določeno. O pritožbah zoper odločbe organa skupne občinske uprave odloča župan občine, v katere krajevno pristojnost zadeva spada, če zakon ne določa drugače (67. člen ZLS). Organi občine in nosilci javnih pooblastil odločajo v upravnih stvareh ter drugih pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznikov ter organizacij v upravnem postopku. O pritožbah zoper posamične akte izdane v upravnih zadevah iz prenesene pristojnosti odloča pristojni državni organ, ki ga določa zakon (68. člen ZLS).

Ker je lokalna skupnost po ZSpo-1, poleg države in FŠO, zavezana uresničevanju javnega interesa v športu in sledenju nacionalni športni strategiji (NPŠ), **ZSpo-1 precizno predpisuje način izvajanja NPŠ na lokalni ravni** (13. člen ZSpo-1). Njegovo izvajanje na lokalni ravni za posamezno koledarsko leto z **LPŠ na lokalni ravni** določi občinski svet, po predhodnem mnenju občinske športne zveze, če ta obstaja. Ta določa:

- programe in področja športa, ki se sofinancirajo v posameznem koledarskem letu,
  - obseg javnih sredstev, ki se zagotavljajo v proračunu lokalne skupnosti,
- pri čemer se upoštevajo struktura in prednostne naloge, opredeljene v nacionalnem programu. Občinski svet lahko sprejme LPŠ na lokalni ravni brez predhodnega mnenja občinske športne zveze, če ga ta ne poda v roku enega meseca (drugi odstavek 13. člena ZSpo-1).

ZSpo-1 in NPŠ določata programe in področja, za izvajanje katerih se z LPŠ določa obseg javnih sredstev za njihovo sofinanciranje. To so lahko (15. člen ZSpo-1):

- športni programi, kot jih določa prvi odstavek 6. člena ZSpo-1¹²⁷,
- športni objekti in površine za šport v naravi,
- razvojne dejavnosti v športu:
  - izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev v športu;

---

¹²⁷ Navedeni v uvodnem delu tega (četrtga) poglavja.

- statusne pravice športnikov, strokovnih delavcev v športu iz prvega odstavka 63. člena ZSpo-1 in strokovna podpora programom,
- založništvo v športu,
- znanstvenoraziskovalna dejavnost v športu,
- informacijsko-komunikacijska tehnologija na področju športa,
- organiziranost v športu,
- športne prireditve in promocija športa:
  - športne prireditve,
  - javno obveščanje o športu,
  - športna dediščina in muzejska dejavnost v športu,
- družbena in okoljska odgovornost v športu.

V zvezi z LPŠ na lokalni ravni velja še posebej opozoriti, da **občinski svet vsako leto z odlokom podrobneje določi:**

- izvajalce posameznih programov in področij LPŠ,
- podrobnejše pogoje in merila za izbiro in sofinanciranje izvajanja LPŠ na lokalni ravni,
- način določitve višine sofinanciranja,
- postopek izbire in sofinanciranja izvajanja LPŠ,
- način sklepanja in vsebino pogodb o sofinanciranju ter
- način izvajanja nadzora nad pogodbami o sofinanciranju (tretji odstavek 16. člena ZSpo-1).

Postopek izbire in sofinanciranja izvajanja LPŠ na lokalni ravni izvede občina po predpisanem postopku. Postopek sofinanciranja izvajanja LPŠ iz javnih sredstev se na lokalnem nivoju izvede kot **javni razpis**¹²⁸. Ko je ta izveden, se v okviru razpisanih sredstev sofinancirajo tisti programi ali področja LPŠ, ki so glede na pogoje in merila iz javnega razpisa najboljše ocenjeni oziroma ovrednoteni najvišje (17. člen ZSpo-1).

Predmet inšpekcijskega upravnega nadzora IŠŠ sta uresničevanje javnega interesa v športu na lokalnem nivoju, kot jo k temu zavezuje ZSpo-1 in doseganje ciljev skozi ukrepe in kazalnike (8. člen ZSpo-1), kot to opredeljujeta NPŠ in IN NPŠ v delu, kjer je lokalna skupnost navedena kot nosilec dejavnosti uresničevanja NPŠ.

IŠŠ pri inšpekcijskem nadzoru lokalnih skupnosti kot zavezancev največ nepravilnosti in neskladnosti z ZSpo-1 v lokalnih skupnostih zaznava pri izvedbi postopka sofinanciranja ter izbire programov oziroma področij LPŠ in izvajalcev razpisanih programov. Zato je pomembno vedeti, da se za vprašanja

---

¹²⁸ Postopek izbire in sofinanciranja programov in področij LPŠ natančno predpisuje IV. poglavje ZSpo-1. S sklenitvijo neposredne pogodbe, kot to navaja 1. odstavek 17. člena ZSpo-1, se lahko sofinancirajo samo vsebine iz državnega proračuna, kot jih decidivno našteva 3. odstavek 17. člena ZSpo-1.

postopka izbire izvajalcev in sofinanciranja izvajanja LPŠ, ki niso urejena z ZSpo-1, na lokalnem ter državnem nivoju smiselno uporablja ZUP (18. člen ZSpo-1). Inšpektor, ki pri opravljanju inšpekcijskega nadzora v lokalni skupnosti ugotovi nespoštovanje ali neupoštevanje določb ZSpo-1 in na njegovi podlagi izdanih predpisov (glej preglednico 7), z upravno odločbo odredi odpravo ugotovljenih nepravilnosti in spremlja uresničitev ukrepa.

Preglednica 7: Pojavne oblike kršitev ZSpo-1 v lokalni skupnosti in ukrepi

<i>Prekršek</i>	<i>Sankcija</i>
<ul style="list-style-type: none"> • LPŠ v občini ni sprejet po postopku, kot ga predpisuje ZSpo-1 (17. – 29. člena) • Postopek izvedbe javnega razpisa izbire izvajalcev vsebin LPŠ ni izveden v skladu z ZSpo-1 • Postopek izbire in sofinanciranja programov in področij LPŠ ni izveden v skladu z IV. poglavjem ZSpo-1 • ŠD, ki izvaja LPŠ, za izvajanje nacionalnega programa nima pod enakimi pogoji prednosti pri uporabi javnih športnih objektov in površin za šport v naravi pred drugimi izvajalci ter uporabniki, ko je občina lastnik oz. neposredni upravljalec športne infrastrukture, na katero se ugotovljena nepravilnost nanaša • Občina, lastnik javnega športnega objekta, objekta ne vpiše v razvid javnih športnih objektov in površin za šport v naravi, kot to določa drugi odstavek 68. člena ZSpo-1) 	<p>Inšpektor zavezancu z upravno odločbo odredi odpravo ugotovljene nepravilnosti v določenem roku</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Občina sredstev, ki so v občinskem proračunu namenjena športu, ne namenja za izvajanje in uresničevanje športa na lokalni ravni 	<p>Zapisnik z ugotovitvami IŠŠ posreduje pristojnim inštitucijam za nadzor državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti</p>

Odgovornost samoupravnih lokalnih skupnosti za storjene prekrške po ZP-1 je izključena. ZSpo-1 njihovih ravnanj v nasprotju z zakonom ni opredelil kot prekršek ni predpisal kazenskih določb. Inšpektor skladno s 3. točko 38. člena ZIN za prekršek oglobi odgovorno osebo v občini, ki inšpektorju ne posreduje dokazov in drugih, tudi osebnih podatkov; oziroma ne omogoči zaslišanja prič najkasneje v treh dneh od prejema inšpektorjeve zahteve; ga ovira ali mu onemogoči vstop v prostore; mu onemogoči nemoteno opravljanje nalog

inšpekcijskega nadzora; ne spoštuje z odločbo odrejenih ukrepov ipd. Gre torej za prisilni ukrep, uporabljen v skrajnem primeru, saj si ravno v občinah inšpektorji morajo prizadevati vzpostaviti njihovo zakonito delovanje s preventivnim delovanjem.

4.2.8 Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji

FŠO je kot zavezanec je pravna oseba in nastopa samostojno v pravnem prometu v okviru svoje dejavnosti in sicer v svojem imenu in za svoj račun. Ustanovljena je na podlagi zakona, ki ureja lastninsko preoblikovanje Loterije Slovenije. Javni interes v športu uresničuje z zagotavljanjem sredstev za izvedbo letnega programa športa FŠO ter s spodbujanjem in zagotavljanjem pogojev za opravljanje ter razvoj športnih dejavnosti. Sredstva od iger na srečo, namenjena športnim organizacijam v Republiki Sloveniji, pomenijo zelo pomemben in stalen vir financiranja športa v državi. Stekajo se neposredno na račun FŠO¹²⁹. Njeni ključni organi upravljanja so Svet fundacije, direktor in strokovne komisije za izvajanje javnih razpisov.

Na podlagi letnega programa dela oziroma finančnega načrta in *Pravilnika o pogojih, merilih in postopku za razporeditev sredstev Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji*¹³⁰ FŠO odloča o delitvi sredstev, namenjenih njeni dejavnosti. Pri pripravi LPŠ mora FŠO upoštevati strukturo in prednostne naloge, opredeljene v NPŠ in IN NPŠ. LPŠ FŠO določa programe in področja športa, ki se sofinancirajo v posameznem koledarskem letu, in obseg javnih sredstev, ki se zagotavljajo iz sredstev FŠO.

Predmet in vsebine inšpekcijskega upravnega nadzora IŠŠ torej so:

- postopek razporeditve sredstev skladno z:
  - veljavnim *Pravilnikom o pogojih, merilih in postopku za razporeditev sredstev FŠO*,
  - veljavnim *Pravilnikom o načinu in postopku sofinanciranja izvajalcev etnega programa športa*;
- postopek izbire prejemnikov javnih sredstev, tj. izvajalcev športnih programov in investitorjev v športno infrastrukturo;
- nadzor namenske in zakonite rabe sredstev fundacije (javnih sredstev);
- upoštevanje meril in pogojev pri izbiri izvajalcev razpisanih športnih programov in gradnji športnih objektov glede na javni interes;
- nadzor nad opravljanjem nadzora nad namensko porabo sredstev, ki ga izvaja ali naroči FŠO.

---

¹²⁹ Po ugotovitvah Računskega sodišča pri reviziji »Kdo in kako uresničuje javni interes na področju športa« (2006) so tudi sredstva FŠO javna sredstva, zato je treba pri njihovem razdeljevanju in porabi slediti usmeritvam, ki jih je določil Državni zbor Republike Slovenije s sprejetjem NPŠ.

¹³⁰ Uradni list RS, št. 92/07, 86/10, 80/12 in 29/17 – ZŠpo-1.

Ker se sredstva za uresničevanje javnega interesa v športu zagotavljajo tudi iz Fundacije za šport (četrti odstavek 5. člena ZSpo-1), gre nedvomno za javna sredstva, s katerimi se (so)financira šport v tej državi, zato je FŠO zavezanec IŠŠ.

4.2.9 Samostojni podjetnik posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji

Samostojni podjetnik (s.p.) je fizična oseba, ki opravlja dejavnost in ni pravna oseba. Samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost, opravlja jo trajno, samostojno, z namenom ustvarjanja dobička. V Standardni klasifikaciji dejavnosti so navedene kategorije dejavnosti, za katere se lahko podjetnik ob registraciji podjetja odloči. Za opravljanje nekaterih dejavnosti niso določeni nobeni posebni pogoji, druge dejavnosti pa so regulirane. To, da so nekatere dejavnosti regulirane, pomeni, da mora posameznik za registracijo in njihovo opravljanje izpolnjevati določene pogoje. Pogoji so večinoma vezani na pridobitev ustrezne izobrazbe z določenega področja. Podjetnik se lahko odloči za opravljanje ene ali več dejavnosti. Dejavnosti lahko med poslovanjem tudi dodaja in jih poljubno spreminja. Vseeno pa obstaja ena glavna dejavnost, na podlagi katere naj bi podjetnik pridobil največ prihodkov. Ta dejavnost je lahko tudi šport.

Pristojnosti IŠŠ z ZSpo-1 niso omejene le na nadzor nad izvajalci športa, ki so sofinancirani iz javnih sredstev. Njegova pristojnost je nadzor športa v celoti, ne glede na pravno osebnost izvajalca, torej tudi nadzor samostojnih podjetnikov posameznikov, ki imajo v registru izvajanje športa navedeno kot temeljno oziroma glavno dejavnost. Za izvajanje dejavnosti na področju športa **morajo izpolnjevati z ZSpo-1 predpisane pogoje**¹³². **S tem lahko tudi kandidirajo na javnih razpisih za izvajanje LPŠ**, katerih izvajanje se (so)financira z javnimi sredstvi. Če izvajajo športne programe, katerih izvajanje je v javnem interesu in za njihovo izvajanje prejmejo javna sredstva, velja, da morajo ta biti porabljena skladno z namenom. Tudi sicer, ko izvajajo športne dejavnosti s popolnim pridobitnim namenom, morajo izpolnjevati z zakonom predpisane pogoje.

Samostojni podjetnik posameznik, registriran za opravljanje dejavnosti v športu v Republiki Sloveniji, lahko ob izpolnjevanju z ZSpo-1 predpisanih pogojev kandidira na javnih razpisih za izvajalca z javnimi sredstvi financiranih programov športa.

¹³¹ Zato ni subjekt vpisa v sodni register (sklep Višjega sodišča v Ljubljani, III Ip 4350/2012).

¹³² Da ima ustrezno izobrazbo ali strokovno usposobljenost v skladu z 48. oziroma 49. členom ZSpo-1 in je vpisan v razvid zasebnih športnih delavcev pri ministrstvu, pristojnemu za šport.

Inšpektor v inšpekcijskem nadzoru pri zavezancu nadzira izpolnjevanje pogojev za izvajanje dejavnosti, način izvajanja dejavnosti in namensko porabo javnih sredstev.

Preglednica 8: Prekrški izvajalcev športnega programa in sankcije

Prekršek	Sankcija
Izvajalec športnega programa, ki je izbran za izvajanje LPŠ na državni ali lokalni ravni ali LPŠ Fundacije za šport, javno ne objavi izračuna cene športnega programa, za katerega izvajanje prejema javna sredstva (prvi odstavek 31. člena ZSpo-1)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov izvajalcu športnega programa • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika
Izvajalec športnega programa uporabniku zaračuna udeležbo v posameznem športnem programu, ki je v celoti financiran iz javnih sredstev in je za vadečega brezplačen, ali izvajalec športnega programa vadečim ustrezno ne zmanjša stroškov za udeležbo v športnem programu, ki se delno sofinancira iz javnih sredstev (tretji odstavek 31. člena ZSpo-1)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 2.000-4.000 evrov izvajalcu športnega programa • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor z odločbo odredi vračilo presežka denarja vadečim.</p>
Izvajalec športnega programa nenamensko porablja finančna sredstva, ki jih prejme za izvedbo oziroma za udeležbo v posameznem športnem programu (četrti odstavek 31. člena ZSpo-1)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov izvajalcu športnega programa • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika
Izvajalec športnega programa iz 1., 2., 4. in 7. točke prvega odstavka 6. člena ZSpo-1 je sklenil delovno razmerje oziroma je omogočil delo na kakšni drugi pravni podlagi osebi, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ali pa je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost (47. člen ZSpo-1)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov izvajalcu športnega programa • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika
Izvajalec športnega programa iz 1., 2. ali 4. točke prvega odstavka 6. člena ZSpo-1 za strokovno delo z otroki ne uporablja slovenskega jezika (56. člen ZSpo-1)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov izvajalcu športnega programa • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika

Vse pravne osebe, opisane v podpoglavju 4.2, so izvajalci programov športa. Zanje ZSpo-1 v 84. členu jasno določa, kaj v njihovih ravnanjih lahko predstavlja nepravilnost oziroma kdaj gre za ravnanje v nasprotju z določbami zakona, kar je prekršek. Inšpektor lahko (če se s preventivnim delovanjem ne vzpostavi zakonitega stanja) izvede prekrškovni postopek in kaznuje tako izvajalca športnega programa športa (posameznika ali pravno osebo) kot odgovorno osebo izvajalca, kot je to razvidno iz preglednice 8.

4.3 Nadzor namenske porabe javnih sredstev

Podlago za izvajanje sistemskih ukrepov na področju športa, ko gre za uresničevanje javnega interesa, predstavlja NPŠ. Država ga izvaja s sofinanciranjem programov in vsebin športa iz javno-finančnih virov. Gre za sredstva iz državnega proračuna, proračunov lokalnih skupnosti in FŠO, ki jih ta pridobi od iger na srečo po zakonu. Tudi evropska sredstva iz Evropskega socialnega sklada (ESS) in Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) sodijo med javna sredstva. Uresničevanje NPŠ se realizira na podlagi LPŠ in javnih razpisov, ki jih objavljajo lokalne skupnosti, MIZŠ in FŠO.

Na državni ravni poteka financiranje prek državnega proračuna, ki ga za šport razporeja Direktorat za šport na MIZŠ iz virov FŠO in drugih ministrstev. V glavnem se (so)financirajo športne organizacije, ki so organizirane na ravni države (NPŠZ, OKS – ZŠZ...), vrhunski šport in podporni sistemi vrhunškega športa (športna infrastruktura, izobraževanje in usposabljanje strokovnih kadrov, sistemska podpora vrhunskim športnikom, znanstveno-raziskovalno delo, priprave in nastopi reprezentanc itd.). Na ravni lokalnih skupnosti poteka javno financiranje športnih organizacij prek lokalnega oziroma občinskega proračuna. Iz lokalnih proračunov se v glavnem financirajo kakovostni šport prek športnih društev oziroma klubov, gradnja in posodabljanje športne infrastrukture in programi športa otrok in mladine, invalidov in starejših ter deloma tudi športna rekreacija. Sredstva ESS se namenjajo predvsem za izobraževanje in usposabljanje ter zaposlovanje strokovnih kadrov v športu, sredstva ESRR pa so (bila) namenjena sofinanciranju športne infrastrukture.

FŠO je javni financer športa, ki denarna sredstva pridobiva pretežno iz koncesijskih dajatev od iger na srečo in razporeja ta sredstva za programe športa na državni ter lokalni ravni. FŠO je pomemben nosilec dejavnosti NPŠ, zato morajo biti pogoji in merila za razporeditev njenih sredstev usklajeni z NPŠ. FŠO poleg MIZŠ uresničuje letne programe športa na državni ravni. Skrbi tudi za stabilno financiranje športa iz iger na srečo ter daje pobude in predloge za urejanje različnih vprašanj v športu. FŠO uresničuje svoj namen s financiranjem oziroma sofinanciranjem športnih dejavnosti (ne manj kot 40 % in ne več kot 60 % sredstev, podpodročje vrhunski šport – programi nacionalnih reprezentanc

do 40 %), gradnje športnih objektov (ne manj kot 30 % in ne več kot 50 % sredstev), raziskovanja in razvoja športa (ne manj kot 4 % in ne več kot 12 % sredstev), vrhunskega športa (neposredne potrebe vrhunskih športnikov od 1 do 3 % sredstev, pri čemer namenja sredstva za štipendiranje nadarjenih športnikov, za sofinanciranje sklada vrhunskih športnikov, za socialno zavarovanje športnikov ter za prireditve Športnik leta), ter založništva v športu (ne manj kot 1 % in ne več kot 4 % sredstev). Sredstva FŠO so razdeljena prek izvedenih javnih razpisov.

Vsa javna sredstva za šport so letno strogo namensko razporejena, zato je njihov nadzor toliko bolj pomembnejši. Nadzorniki zakonite in namenske rabe javnega denarja so številni organi in službe (npr. Računsko sodišče Republike Slovenije, DURS ipd.), za področje športa pa je za nadzor namenske porabe javnih sredstev pristojen tudi IŠŠ, kot to določa 81. člen ZSpo-1. Svoje aktivnosti izvajanja nadzora IŠŠ usmerja pretežno v lokalne skupnosti, kar je ob dejstvu, da v celotni strukturi javnofinančnih sredstev predstavlja delež lokalnih skupnosti okrog 75 %, delež države pa okrog 25 % (Repenšek, 2011, str. 61), povsem razumljivo.

4.4 Nadzor nad izvajanjem strokovnega dela v športu

Pomembno področje upravnega nadzora inšpektorjev predstavljata strokovno delo v športu in delo na črno. Vsebina nadzora oziroma zavezanci inšpekcijskega nadzora so ob izvajalcih strokovnega dela v športu (strokovnih kadrih v športu) in izvajalcih njihovih usposabljanj tudi organizatorji izvajanja športnih programov, nosilci usposabljanj in drugi izvajalci programov športa, tj. zaposlovalci strokovnih kadrov v športu, ipd.

Strokovno delo v športu predstavlja delo na področju športnih programov, navedenih v poglavju, 4.2, in obsega **načrtovanje**¹³³, **organiziranje**¹³⁴, **izvajanje**¹³⁵, **spremljanje**¹³⁶ in **vrednotenje** v procesu športne vadbe (slika 5).

---

¹³³ Proces načrtovanja športne vadbe vsebuje vsa dela, povezana z načrtovanjem športne vadbe in ravnanjem z vadečimi v športni vadbi, ter obsega tudi načrtovanje učinkov športne vadbe na posameznega udeleženca športne vadbe in na širše družbeno okolje (tretji odstavek 4. člena pravilnika o usposabljanju).

¹³⁴ Proces organiziranja športne vadbe v širšem smislu pomeni načrtovanje in uveljavljanje primerne organizacijske strukture za izvedbo športne vadbe, tako z vidika potreb delovnega procesa kakor tudi z vidika kadrovanja interdisciplinarne skupine strokovnjakov, potrebnih za izvajanje načrtovanega procesa športne vadbe. V ožjem smislu pomeni proces organiziranja športne vadbe zagotavljanje vseh potrebnih virov za varno izvedbo načrtovanega vadbene procesa (četrti odstavek 4. člena pravilnika o usposabljanju).

¹³⁵ Proces izvajanja športne vadbe predstavlja vodenje in izvedbo načrtovanega procesa športne vadbe, kjer gre za neposredno izvajanje posameznih delovnih nalog, potrebnih za učinkovito športno vadbo in varnost udeležencev v procesu športne vadbe (peti odstavek 4. člena pravilnika o usposabljanju).

¹³⁶ Proces spremljanja športne vadbe predstavlja proces, povezan z dokumentiranim sledenjem izvajanja načrtovanega procesa športne vadbe in primerjave med načrtovanim in dejansko izvedenim procesom (šesti odstavek 4. člena pravilnika o usposabljanju).

Slika 5: Strokovno delo v športu v procesu športne vadbe

Gre za neprekinjen proces vadbe oziroma učenja in ne za enkratne aktivnosti, kjer se posameznik z določeno aktivnostjo ukvarja samo enkrat in je njen namen zabava (npr. kanjonig, soteskanje, zipline, slackline ipd.). Strokovno delo izvajajo strokovno usposobljene osebe, ki morajo za delo v športu izpolnjevati z ZSpo-1 predpisane pogoje. Strokovno delo v športu je tudi individualno poučevanje in poučevanje na tečajih v športnih panogah, ki imajo evidentiran uradni tekmovalni sistem (46. člen ZSpo-1).

4.4.1 Izvajalci strokovnega dela v športu

Strokovno delo v športu lahko opravlja **strokovno izobražen** ali **strokovno usposobljen** kader v skladu s kompetencami, ki jih pridobi v javnoveljavnih programih izobraževanja ali usposabljanja. Sistem razvoja kadrov v športu je z ZSpo-1 razdeljen na ravni izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v športu. Na ravni izobraženih se z zakonom določata ravni visokošolsko izobraženih in višješolsko izobraženih, medtem ko sta na ravni usposabljanja vzpostavljeni dve stopnji, 1. in 2. Stopnja strokovne usposobljenosti je s številko izražena vrsta strokovne usposobljenosti. Ravni celotnega sistema so hierarhično urejene in raven izobraženih je v hierarhiji postavljena višje kot raven usposobljenih, pri čemer na ravni izobraženih priznavamo višjo raven kompetenc visokošolsko izobraženim kot višješolsko izobraženim. Na ravni usposobljenih kadrov pa se priznava višja stopnja kompetenc na 2. stopnji kakor tistim, ki so usposobljeni na 1. stopnji.

Strokovno delo v športu lahko opravlja strokovni delavec, ki (46. člen ZSpo-1):

- ima strokovno izobrazbo ali strokovno usposobljenost,
- je vpisan v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu¹³⁷.

¹³⁷ Strokovni delavec v športu vložil predlog za vpis v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu pri ministrstvu, pristojnem za šport. Predlogu za vpis priloži dokazila o izpolnjevanju pogojev za opravljanje strokovnega dela v športu (58. člen ZSpo-1).

To pa ne velja za izvajalce dopolnilnega strokovnega dela, ki sodelujejo v procesu športne vadbe. Dopolnilno strokovno delo je izvajanje podpornih aktivnosti pri strokovnem delu v športu (baletnokoreografska podpora, psihološka podpora, svetovanje za ustrezno prehrano, fizioterapevtska podpora itd.) v športnih panogah, ki imajo evidentiran uradni tekmovalni sistem pri OKS-ZŠZ.

Strokovno izobražen delavec za delo v športu lahko v skladu s pridobljenimi kompetencami načrtuje, organizira, izvaja, spremlja in vrednoti proces športne vadbe (48. člen ZSpo-1), torej vse, kar prikazuje slika 5.

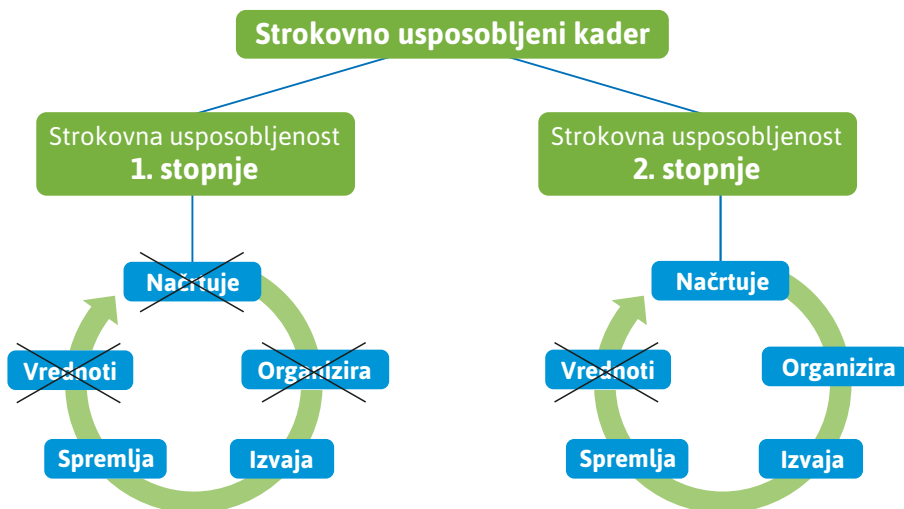
Strokovno usposobljen delavec za delo v športu je tisti, ki je:

- star najmanj 18 let;
- ima najmanj srednjo poklicno izobrazbo;
- ima strokovno usposobljenost prve ali druge stopnje za športno treniranje, športno rekreacijo, šport invalidov ali šport starejših po javnoveljavnih (potrjenih) programih usposabljanja (49. člen ZSpo-1), kot to določa 51. člen ZSpo-1.

Na slednje je smiselno posebej opozoriti. To je, da strokovno usposobljeni delavci v športu (tako 1. kot 2. stopnje) lahko izvajajo proces športne vadbe le v športnih programih za:

- športno treniranje,
- športno rekreacijo,
- šport invalidov ali
- šport starejših.

Slika 6: Strokovno usposobljeni kadri v športu in njihove kompetence

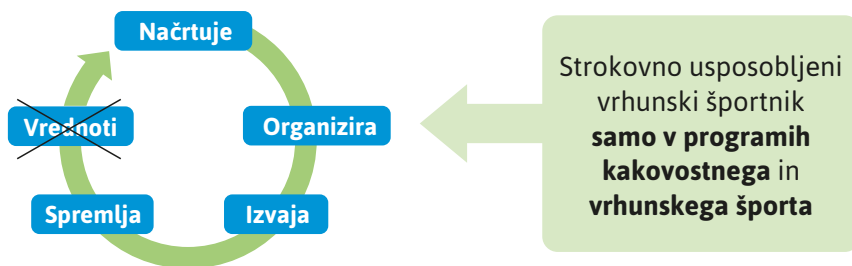

Strokovno usposobljen delavec, ki ima strokovno usposobljenost 1. stopnje, lahko v skladu s pridobljenimi kompetencami, ki jih določajo programi usposabljanj, sprejeti po ZSpo-1¹³⁸, izvaja in spremlja proces športne vadbe. Strokovno usposobljen delavec, ki ima strokovno usposobljenost 2. stopnje, pa lahko, skladno s pridobljenimi kompetencami, načrtuje, organizira, izvaja in spremlja proces športne vadbe (49. člen ZSpo-1), kot to prikazuje slika 6. Program usposabljanja strokovnih delavcev 1. stopnje obsega najmanj 80 in največ 160 ur usposabljanja in 2. stopnje najmanj 100 in največ 650 ur usposabljanja (50. člen ZSpo-1). Trajanje programa usposabljanja predstavlja vsota ur obveznih in posebnih vsebin. Nekoliko obsežnejše strokovno delo lahko v športu opravlja **strokovno usposobljeni vrhunski športnik** s strokovno usposobljenostjo 1. stopnje v športni panogi, v kateri si je pridobil naziv vrhunškega športnika. Proces športne vadbe lahko tudi načrtuje in ga organizira, a le v programih kakovostnega in vrhunškega športa (slika 7).

Strokovno usposobljenost za delo v športu strokovna oseba dokazuje z **diplomo o usposobljenosti**, ki je javna listina, in izkazuje naziv in stopnjo strokovne usposobljenosti. Diplomsko izda nosilec programa usposabljanja.

Vsi strokovni delavci v športu lahko v športu delujejo tudi kot **zasebni športni delavci**. Pri ministrstvu, pristojnem za šport, morajo biti vpisani v razvid zasebnih športnih delavcev (62. člen ZSpo-1).

Slika 7: **Kompetence vrhunškega športnika kot strokovnega delavca v športu s strokovno usposobljenostjo prve stopnje**

Po uradni dolžnosti se zasebni športni delavec izbriše iz razvida, če ministrstvo ugotovi, da posameznik ne izpolnjuje več predpisanih pogojev, ali mu je s pravnomočno odločbo izrečena prepoved opravljanja dejavnosti v športu (šesti odstavek 62. člena ZSpo-1). V primeru ugotovljenih nepravilnosti pri delu zasebnega športnega delavca pa lahko tudi inšpektor poda **predlog za njegov izbris iz razvida**.

Prekrški in zagrožene kazni za kršitve strokovnega dela v športu so prikazani v preglednici 9 in izhajajo iz 46. člena ZSpo-1 v povezavi s 87. členom ZSpo-1.

¹³⁸ Program usposabljanja prve in druge stopnje se določa za športno treniranje, športno rekreacijo, šport invalidov in šport starejših (50. člen ZSpo-1).

Preglednica 9: Kršitve strokovnega dela v športu in sankcije po ZSpo-1

Prekršek	Sankcija in ukrep
<p>Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik omogoči opravljanje strokovnega dela v športu osebi brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti (drugi odstavek 46. člena)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 2.000-4.000 evrov pravni osebi ali samostojnemu podjetniku posamezniku • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika
<p>Zasebni športni delavec ali samostojni podjetnik posameznik opravlja strokovno delo v športu brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti (drugi odstavek 46. člena)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov zasebnemu športnemu delavcu ali samostojnemu podjetniku posamezniku <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor z odločbo prepove opravljanje strokovnega dela v športu zasebnemu športnemu delavcu ali samostojnemu podjetniku posamezniku.</p>
<p>Posameznik opravlja strokovno delo v športu brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti (drugi odstavek 46. člena)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 100-300 evrov posamezniku <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor posamezniku z odločbo prepove opravljanje strokovnega dela v športu.</p>
<p>Strokovna oseba ne govori slovensko oz. ni zagotovljena uporaba slovenskega jezika - velja za strokovno delo z otroki v programih prostočasna športna vzgoja otrok in mladine, športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami in športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport (vezano na 56. člen ZSpo-1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov strokovni osebi <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor z odločbo odredi odpravo ugotovljene nepravilnosti.</p>
<p>Oseba ne izpolnjuje pogojev za opravljanja strokovnega dela v športu - opravljanje strokovnega dela v športu brez ustrezne izobrazbe ali strokovne usposobljenosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 2.000-4.000 evrov pravni osebi ali samostojnemu podjetniku posamezniku • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika, ki takemu da delo, ga angažira oz.zaposli <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor osebi z odločbo prepove opravljanje strokovnega dela v športu.</p>
<p>Oseba ne izpolnjuje pogojev za sklenitev delovnega razmerja oziroma opravljanja dela na drugi pravni podlagi iz 47. člena ZSpo-1 za delo z otroki v programih prostočasna športna vzgoja otrok in mladine, športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami, športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport in invalidi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov izvajalcu športnega programa, ki je sklenil delovno razmerje oziroma je omogočil delo na kakšni drugi pravni podlagi tej osebi • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe ali odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor zaposleni osebi z odločbo prepove delo.</p>

Kljub temu, da naj bi inšpektor v primeru ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev v inšpekcijskem upravnem nadzoru do zavezanca deloval preventivno, usmerjeno v odpravljanje nepravilnosti, pa gre pri področju, ki se nanaša na strokovno delo v športu in pri izvajanju usposabljanj strokovnih delavcev v športu za pomembni področji - kjer do navedenih kršitev težko prihaja zaradi malomarnosti ali nepoznavanja predpisov, temveč gre za premišljena ravnanja, zato naj velja kaznovalno ukrepanje inšpektorja. Predvsem v primerih, ko so ugotovljene nepravilnosti v pojavnih oblikah športa za najmlajše starostne kategorije.

4.4.2 Nosilci in izvajalci usposabljanja

Usposabljanje v športu izvajajo **nosilci usposabljanja**, vsak za svoj program. Nosilci usposabljanja so tudi predlagatelji **javnodeljavnih programov usposabljanja**, ki jih na njihov predlog po pridobljenem mnenju akreditacijske komisije sprejme minister, pristojen za šport. Nosilci usposabljanja so torej predlagatelji programov usposabljanja v postopku sprejema. Ti so (51. člen ZSpo-1):

- NPŠZ, vsaka za vsako svojo panogo, predlaga en program za vsako stopnjo usposabljanja za treniranje v športnih panogah, ki imajo evidentiran uradni tekmovalni sistem - nosilec usposabljanja je lahko samo ena NPŠZ¹³²;
- OKS-ZŠZ v sodelovanju z visokošolskimi zavodi, ki izvajajo javnodeljavne programe iz drugega odstavka 48. člena ZŠpo-1, predlaga en program za vsako stopnjo usposabljanja za športno rekreacijo in en program za vsako stopnjo usposabljanja za šport starejših;
- Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski Paralimpijski komite (ŠIS-SPK) v sodelovanju z Univerzitetnim rehabilitacijskim inštitutom Republike Slovenije – Soča predlaga en program za vsako stopnjo usposabljanja za šport invalidov.

Vsaka NPŠZ je odgovorna za strokovni razvoj svoje športne panoge in je zato tudi najkompetentnejša, da pripravi svoj program usposabljanja. Ta mora vključevati strokovne vsebine, ki se nanašajo na tekmovalni in netekmovalni del posamezne športne panoge, saj takšna usposobljenost omogoča opravljanje strokovnega dela v posamezni športni panogi za vse športne programe po ZSpo-1. Pri programih za športno rekreacijo in šport starejših gre za vsebinsko področje v okviru pristojnosti Strokovnega sveta OKS-ZŠZ športa za vse. Program pripravijo v sodelovanju z visokošolskimi zavodi, ki izvajajo

---

¹³⁹ Če je za eno športno panogo ustanovljenih več NPŠZ, strokovni svet v skladu s pristojnostjo po 37. členu ZŠpo-1 določi, katera NPŠZ ima za posamezno športno panogo pooblastilo za pripravo, spremljanje in izvajanje programa usposabljanja (tretji odstavek 22. člena Pravilnika o usposabljanju).

javnoveljavne programe, ki podeljujejo kompetence za delo v športu, in sodelovanju Zveze športa za vse Slovenije.

MIZŠ vpiše sprejete programe usposabljanja v **razvid javnoveljavnih programov usposabljanja** in jih objavi na svoji spletni strani. Tako imajo vsi zainteresirani subjekti možnost vpogleda v javnoveljavne programe usposabljanja, ki se izvajajo na področju športa. Z vpisom v razvid program usposabljanja pridobi javno veljavnost (51. člen ZSpo-1).

Nosilci usposabljanje tudi izvajajo, vsak po svojem potrjenem programu. Za izvajanje programov usposabljanja za športno rekreacijo in športa starejših OKS-ZŠZ pooblasti enega ali več izvajalcev programov. ŠIS-SPK lahko izvaja program usposabljanja v sodelovanju z Univerzitetnim rehabilitacijskim inštitutom Republike Slovenije – Soča. Vsi izvajalci usposabljanja morajo izpolnjevati predpisane kompetence, predvsem zahtevano stopnjo izobrazbe. Nosilec usposabljanja s pooblaščenim izvajalcem programa usposabljanja sklene pogodbo (30. člen Pravilnika o usposabljanju), s katero se uredijo medsebojna razmerja.

Pravilnik o usposabljanju podrobneje določa (1. člen):

- obvezne vsebine programov usposabljanja za opravljanje strokovnega dela v športu,
- trajanje posameznih stopenj usposabljanja,
- postopek sprejemanja programov usposabljanja,
- nosilce usposabljanja,
- pogoje za vodjo programa usposabljanja,
- zahtevane reference za predavatelje obveznih vsebin usposabljanja,
- najvišjo ceno usposabljanja,
- podrobnejše pogoje za vključitev v program usposabljanja,
- oblike in način obveznega preverjanja znanja,
- vsebino in obliko diplome,
- način vrednotenja kompetenc, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju, ter merila za prehode med programi usposabljanja,
- način spremljanja in evalvacije programov usposabljanja,
- letno poročanje o izvajanju programov usposabljanja,
- nadzor nad izvajanjem usposabljanja.

Izvajalec usposabljanja mora voditi **dnevnik tečaja**, ki obsega splošne podatke o tečaju, udeležencih, opravljanju izpitov in osebne liste predavateljev. Inšpektorju je dolžan na njegovo zahtevo omogočiti vpogled v vso dokumentacijo.

Vodja programa usposabljanja skrbi, da se program usposabljanja izvaja v skladu z javnoveljavnim programom usposabljanja. Imeti mora strokovno izobrazbo (po prvem odstavku 48. člena ZSpo-1). Predavatelji morajo izpolnjevati naslednje pogoje (27. in 28. člen Pravilnika o usposabljanju):

- predavatelj obveznih vsebin programa usposabljanja mora imeti izobrazbo, pridobljeno po javnoveljavnem študijskem programu najmanj druge stopnje oziroma izobrazbo, katere raven, v skladu z zakonom, ustreza izobrazbi, pridobljeni po javnoveljavnem študijskem programu druge stopnje in formalne oziroma neformalne reference s področja posamezne obvezne vsebine;
- predavatelj posebnih vsebin, ki je nosilec posameznega predmeta, mora imeti izobrazbo, pridobljeno po javnoveljavnem višješolskem študijskem programu ali javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje, oziroma izobrazbo, katere raven, v skladu z zakonom, ustreza izobrazbi, pridobljeni po javnoveljavnem študijskem programu prve ali druge stopnje, oziroma ima pridobljeno strokovno usposobljenost druge stopnje v skladu s četrtem odstavkom 49. člena ZŠpo-1, ter izpolnjevati pogoje, ki jih v programu usposabljanja določi nosilec usposabljanja. Predavatelj je lahko tudi, kdor izpolnjuje pogoje, ki jih v programu usposabljanja določi nosilec programa usposabljanja posebnih vsebin, a ni nosilec posameznega predmeta.

Izvajalec programa usposabljanja je dolžan (31. člen Pravilnika o usposabljanju):

- izvajati javnoveljavni program usposabljanja v skladu z ZŠpo-1;
- pri izvajanju programa usposabljanja uporabljati spletno aplikacijo iz drugega odstavka 14. člena Pravilnika o usposabljanju;
- razpisati tečaj najmanj enkrat letno;
- razpisati izpit najmanj dvakrat letno;
- septembra objaviti predviden datum izvedbe tečajev in izpitov, ki bodo izvedeni v naslednjem koledarskem letu;
- zagotoviti ustrezne predavatelje;
- zagotoviti tehnične in učne pripomočke ter gradivo s predavanj;
- zagotoviti prostore in opremo za teoretično in praktično izvedbo programa usposabljanja;
- zagotoviti seznam izpitnih vprašanj za preverjanje znanja glede na strokovne vsebine;
- ustrezno hraniti dokumentacijo o izvedbi tečaja;
- spremljati in evalvirati izvajanje programa usposabljanja.

Obveznosti izvajalca programa usposabljanja navajamo zato, ker je predmet nadzora inšpektorja v inšpekcijskem upravnem nadzoru celoten proces izvajanja programov usposabljanja strokovnih delavcev v športu. Ravnanja nosilcev oziroma izvajalcev usposabljanja, ki so v nasprotju z ZSpo-1 in predstavljajo kršitev zakonskih določb, vključno s predpisanimi sankcijami za konkretne prekrške (86. člen ZSpo-1), so predstavljena v preglednici 10.

Preglednica 10: Prekrški nosilca oziroma izvajalca usposabljanja in sankcije

Prekršek	Sankcija in ukrep
Nosilec oziroma izvajalec ne izvaja programa usposabljanja v skladu z javnoveljavnim programom usposabljanja (četrti odstavek 54. člena ZSpo-1)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov nosilcu oziroma izvajalcu usposabljanja • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi nosilca oziroma izvajalca usposabljanja <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor izvajalcu z odločbo prepove nadaljnje izvajanje programa usposabljanja.</p>
Zasebnemu športnemu delavcu je bila izdana javna listina in je bil vpisan v razvid zasebnih športnih delavcev v nasprotju z določbami ZSpo-1 (nosilec usposabljanja podeli diplomo o usposobljenosti osebi, ki ni opravila vseh obveznosti po programu usposabljanja (1. odstavek 55. člena)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000-2.000 evrov nosilcu oziroma izvajalcu usposabljanj • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi nosilca oziroma izvajalca usposabljanja <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor predlaga izbris zasebnega športnega delavca iz razvida zasebnih športnih delavcev.</p>
Strokovnemu delavcu je bila izdana javna listina v nasprotju z določbami ZSpo-1 in je bil vpisan v razvid strokovno izobraženih in usposobljenih delavcev v športu	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 500-1.000 evrov odgovorni osebi nosilca oz. izvajalca usposabljanja <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor predlaga izbris osebe iz razvida strokovno izobraženih in usposobljenih delavcev v športu.</p>

Šport je področje, kjer je strokovno delo, predvsem delo z mlajšimi starostnimi kategorijami, zelo pomembno. Poleg tega se strokovno usposabljanje strokovnih delavcev v športu zajetno (so)financira z javnimi sredstvi. Ugotovitve kažejo na precejšnja odstopanja pri izvajanju usposabljanja od predpisanega. Gre za odstopanje od predpisanega števila ur usposabljanja, usposabljanja izvajajo tudi nekompetentni predavatelji za določene vsebinske sklope ipd. Zato je primerno, da temu področju IŠŠ namenja posebno pozornost.

4.5 Nadzor nad uresničevanjem pravic športnikov

Po ZSpo-1 je športnik posameznik, ki je registriran v skladu z 32. členom ZSpo-1. Posameznik se registrira kot športnik, če:

- je star najmanj 12 let,
- je star najmanj 12 let,
- je član športnega društva, ki je včlanjeno v NPŠZ ali ŠIS-SPK, in ima s strani OKS-ZŠZ potrjen nastop na tekmovanju uradnega tekmovalnega sistema¹⁴⁰,
- je vpisan v evidenco registriranih in kategoriziranih športnikov.

Ne glede na navedeno je športnik tudi posameznik, mlajši od 12 let, vendar ne mlajši od 10 let, ki je registriran v olimpijskih športnih disciplinah individualnih športnih panog, pri katerih lahko na svetovnih prvenstvih v članski kategoriji nastopajo športniki, mlajši od 18 let.

Registriran športnik je športnik, star najmanj 12 let in največ 50 let, registriran pri NPŠZ ali ŠIS-SPK, ki ima od OKS-ZŠZ potrjen nastop na tekmovanju uradnega tekmovalnega sistema. Registriran športnik je tudi športnik alpinist ali športnik plezalec v skali, ki je vpisan v uradni evidenci nastopov Planinske zveze Slovenije. Registriran je tudi športnik, mlajši od 12 let, vendar ne mlajši od 10 let, ki je registriran v olimpijskih športnih disciplinah individualnih športnih panog, pri katerih lahko na svetovnih prvenstvih v članski kategoriji nastopajo športniki mlajši od 18 let. Registriran je tudi športnik, star več kot 50 let, ki je izpolnil kriterije za pridobitev naziva kategoriziranega športnika in je vpisan v evidenco kategoriziranih športnikov Republike Slovenije.

Kategoriziran športnik je športnik, ki je državljan Republike Slovenije, star najmanj 14 let, in ima naziv mladinskega, državnega, perspektivnega, mednarodnega, svetovnega ali olimpijskega razreda.

Perspektivni športnik je športnik perspektivnega razreda, ki je dosegel ustrezen rezultat na mednarodnem tekmovanju v mladinskih starostnih kategorijah, kategoriji mlajših članov ali absolutni kategoriji.

Vrhunski športnik je športnik mednarodnega, svetovnega ali olimpijskega razreda, ki je dosegel vrhunski dosežek (rezultat) na mednarodnem tekmovanju v absolutni starostni kategoriji.

---

¹⁴⁰ Uradni tekmovalni sistem je sistem tekmovanj v Republiki Sloveniji in mednarodnih tekmovanj v posamezni športni panogi, ki so stopenjsko razvrščena glede na njihovo medsebojno konkurenčnost, so v skladu s pravili NPŠZ ali pravili mednarodnih športnih zvez in jih je evidencial OKS-ZŠZ (šestnajsta točka 2. člena ZSpo-1).

4.5.1 Kategorizacija športnikov

Pogoji, pravila in kriteriji za registriranje in kategoriziranje športnikov v Republiki Sloveniji ob temeljnih zakonskih in drugih aktih predstavljajo enega najpomembnejših sistemskih dokumentov v slovenskem športu, ki celostno in metodološko postavljajo pogoje za prepoznavanje reprezentativnih športnih organizacij, evidentiranje tekmovalnih sistemov in registracijo športnikov ter opredeljujejo pogoje za pridobitev nazivov kategorizacije, ki so podlaga za pridobitev statusnih pravic športnikov.

Podrobnejše pogoje in kriterije za registracijo in razvrstitev v naziv kategoriziranega športnika, ločeno za individualne in za kolektivne športne panoge, določi in trikrat letno objavi strokovni svet na predlog OKS-ZŠZ. Glede na dosežen rezultat na tekmovanju uradnega tekmovalnega sistema se lahko kategorizira športnik državljan Republike Slovenije, star najmanj 14 let. Pridobi lahko naziv *mladinskega, državnega, perspektivnega, mednarodnega, svetovnega ali olimpijskega razreda*.

Športnik mladinskega razreda je naziv, ki ga dobi športnik, mladinec ali kadet na osnovi uvrstitve na svetovnih in evropskih mladinskih prvenstvih, določenih uradnih mladinskih mednarodnih tekmovanjih, mladinskih državnih prvenstvih, doseženega mladinskega državnega rekorda ali drugega dosežka, če je to v kriterijih za posamezno športno panogo ali disciplino posebej opredeljeno. Naziv športnik mladinskega razreda dobi tudi športnik "mlajši član" na osnovi uvrstitve na tekmovanjih enakega ranga kot športnik mladinskega razreda, vendar v kategoriji "mlajših članov". Naziv športnik mladinskega razreda dobi tudi športnik invalid za nastope v "mlajše članski" in "mladinski" kategoriji, na osnovi uvrstitve na svetovnih in evropskih mladinskih prvenstvih, določenih uradnih mladinskih mednarodnih tekmovanjih, mladinskih državnih prvenstvih, doseženega mladinskega državnega rekorda ali drugega dosežka, če je to v kriterijih za posamezno športno panogo ali disciplino posebej opredeljeno. Naziv športnika mladinskega razreda traja eno leto (12 mesecev) od pridobitve naziva.

Športnik državnega razreda je naziv, ki ga dobi športnik na osnovi uvrstitve na olimpijskih igrah, svetovnih in evropskih prvenstvih, na določenih uradnih članskih mednarodnih tekmovanjih, državnih prvenstvih, doseženega članskega državnega rekorda ali drugega dosežka, če je to v kriterijih za posamezno športno panogo ali disciplino posebej opredeljeno. Naziv športnik državnega razreda dobi tudi športnik invalid na osnovi uvrstitve na paraolimpijskih igrah, olimpijskih igrah gluhih, svetovnih in evropskih prvenstvih ter državnih prvenstvih ali drugega dosežka, če je to v kriterijih za posamezno športno panogo oz. disciplino posebej opredeljeno. Naziv športnika državnega razreda traja eno leto (12 mesecev) od pridobitve naziva.

Športnik perspektivnega razreda je naziv, ki ga dobi športnik mladinec ali kadet na osnovi uvrstitve na svetovnih in evropskih mladinskih prvenstvih, svetovnih ter evropskih rang lestvicah in doseženega svetovnega ali evropskega mladinskega rekorda. Pod enakimi pogoji v svoji starostni kategoriji ga dobi tudi športnik »mlajši član« kot tudi športnik »član«. Ta status velja dve leti.

Športnik mednarodnega razreda je naziv, ki ga dobi športnik na osnovi uvrstitve na olimpijskih igrah, svetovnih ali evropskih prvenstvih, svetovnih, evropskih ali sredozemskih igrah, svetovnih pokalih, tekmovanjih za veliko nagrado, doseženega svetovnega ali evropskega rekorda v neolimpijskih disciplinah, svetovnih in evropskih rang lestvicah, svetovnih in evropskih klubskih prvenstvih ali drugega dosežka, če je to v kriterijih za posamezno športno panogo ali disciplino posebej opredeljeno. Naziv športnik mednarodnega razreda dobi tudi športnik invalid na osnovi uvrstitve na paraolimpijskih igrah, olimpijskih igrah gluhih, svetovnih, evropskih prvenstvih ali drugega dosežka, če je to v kriterijih za posamezno športno panogo oz. disciplino posebej opredeljeno. Naziv športnika mednarodnega razreda traja dve leti (24 mesecev) ali eno leto (12 mesecev) od pridobitve naziva.

Športnik svetovnega razreda je naziv, ki ga dobi športnik na osnovi uvrstitve na olimpijskih igrah, svetovnih prvenstvih, svetovnih rang lestvicah, za osvojeno medaljo na evropskih prvenstvih, uvrstitev v četrtfinale svetovnega ali evropskega prvenstva v kolektivnih športnih panogah, na svetovnih in evropskih igrah, za končno uvrstitev v svetovnem pokalu in na nekaterih drugih primerljivih tekmovanjih ter za dosežen svetovni ali evropski rekord. Naziv športnik svetovnega razreda dobi tudi športnik invalid na osnovi uvrstitve na paraolimpijskih igrah, olimpijskih igrah gluhih, svetovnih, evropskih prvenstvih, za dosežen svetovni ali evropski rekord ali drug dosežek, če je to v kriterijih za posamezno športno panogo oz. disciplino posebej opredeljeno. Naziv športnika svetovnega razreda traja štiri leta (48 mesecev) ali dve leti (24 mesecev) od pridobitve naziva.

Športnik olimpijskega razreda je naziv, ki ga dobi športnik na osnovi medalje na olimpijskih igrah, svetovnih in evropskih prvenstvih v *kolektivnih športnih panogah v olimpijskih disciplinah kolektivnih in individualnih panog*. Naziv športnik olimpijskega razreda dobi tudi športnik invalid za osvojeno medaljo na paraolimpijskih igrah ali olimpijskih igrah gluhih. Naziv športnika olimpijskega razreda traja štiri leta (48 mesecev) od pridobitve naziva.

4.5.2 Pravice športnikov

Dobitniki medalj z olimpijskih ali paraolimpijskih iger, olimpijade gluhih ali svetovnih prvenstev v olimpijskih kolektivnih športnih panogah ali individualnih športnih disciplinah so s svojimi športnimi dosežki izjemno promovirali

Slovenijo v svetu, zato se jim, kot je primerjalna praksa tudi v drugih državah, zagotavljajo določene pravice.

ZSpo-1 (35. člen) sistemsko določa pravice, ki športniku zagotavljajo določene ugodnosti po zaključeni športni karieri in zdravstveno zaščito:

- pravica do prilagoditve šolskih in študijskih obveznosti v obsegu in na način, ki se določita s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanje oziroma področje visokega šolstva,
- pravica do prilagoditve opravljanja mature,
- pravica do prilagoditve uveljavljanja pravice do vpisa v nadaljnje izobraževanje,
- pravica do varnega procesa športne vadbe, za kar so odgovorni izvajalci športnih programov,
- pravica do preventivnega zdravstvenega varstva v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje,
- da v času bolezni ali poškodbe ne trenira ali tekmuje.

Ne glede na določbe zakona, ki ureja postopek in način opravljanja mature, ima športnik, ki se v letu opravljanja mature udeleži velikega mednarodnega tekmovanja po ZSpo-1, kar izkazuje s potrdilom, ki ga izda OKS-ZŠZ, pravico **do opravljanja mature v dveh delih, v dveh zaporednih rokih**. Tem športnikom, ki so opravili maturo v dveh delih v spomladanskem in jesenskem roku, se pri uveljavljanju pravic do vpisa v nadaljnje izobraževanje upošteva, kot da so maturo opravili v spomladanskem izpitnem roku, če so izpolnili pogoje za opravljanje mature v tem izpitnem roku. Športnik, ki je dobitnik Bloudkove nagrade za življenjsko delo, ima poleg pravic iz prvega odstavka 35. člena ZSpo-1 tudi pravico **do izjemne pokojnine**. Vrhunski športnik ima tudi pravico **do zaposlitve v javnem sektorju** v skladu s 63. členom ZSpo-1.

Vrhunski športnik, ki je dobitnik olimpijske, paraolimpijske, medalje z olimpijade gluhih, medalje s šahovske olimpijade ali medalje s svetovnih prvenstev v olimpijskih kolektivnih športnih panogah ali olimpijskih športnih disciplinah individualnih športnih panog, ima tudi pravico **do povračila stroškov izobraževanja za pridobitev izobrazbe** po javnoveljavnih izobraževalnih programih v Republiki Sloveniji, in sicer enkrat na vsaki ravni izobraževanja, ki si je še ni pridobil, ali usposobljenosti za strokovno delo v športu po tem zakonu kot tudi pravico **do izjemne pokojnine**. Te se določijo pod pogoji in na način, kot jih določa zakon, ki ureja področje izjemnih pokojnin, tj. *Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa*¹⁴¹.

---

¹⁴¹ Uradni list RS, št. 34/2017.

4.5.3 Pravica do dodatka k pokojnini na področju športa

Pravni temelj za uveljavljanje pravice do dodatka k pokojnini na področju športa je *Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa*, ki določa, da to lahko dobi posameznik, ki je z izjemnimi dosežki na področju športa trajno prispeval k razvoju družbe in ugledu Republike Slovenije. Za izplačilo dodatka mora posameznik vložiti dve vlogi. Najprej poda **predlog za priznanje pravice** do dodatka k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa pri MIZŠ. Nato pa po prejemu odločbe ministrstva posameznik vloži še **zahtevo za izplačilo dodatka** o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZS).

Vse pojavne oblike nepravilnosti in kršitev ZSpo-1, navedene v poglavju 4.5, predstavljajo za šport kot celoto neznatne kršitve, zagotovo pa posameznim športnikom, ki so jim pravice kršene, predstavljajo težavo. Zato naj bo delovanje inšpektorjev na tem področju preventivno, usmerjeno v odpravljanje nepravilnosti in zagotavljanje zakonitega stanja. Inšpekcijski upravni postopki naj služijo kot pomoč športnikom pri uresničevanju njihovih pravic.

4.6 Nadzor nad uporabo športnih objektov in površin za šport v naravi

Pristojnost IŠŠ je, da nadzira izvajanje določb ZŠpo-1, ki se nanašajo na športne objekte in površine za šport v naravi (v nadaljevanju športni objekti), opredeljene v 67. členu ZSpo-1 oziroma kot celoto to področje obravnava X. poglavje zakona.

Lastnik javnih športnih objektov (68. člen ZSpo-1) je Republika Slovenija ali lokalne skupnosti. Vpišejo se v razvid javnih športnih objektov in površin za šport v naravi, ki ga vodi MIZŠ. Športni objekti so športni centri, športni objekti, vadbeni prostori, vadbene površine ter površine za šport v naravi. **Športni center** sestavlja en ali več različnih športnih objektov in vadbenih prostorov, ki so povezani v enovito organizirano strukturo. **Športni objekt** je stavba ali gradbeno inženirski objekt, ki je zgrajen in opremljen za izvajanje športne dejavnosti in vključuje en ali več vadbenih prostorov, spremljajoče interne prostore in spremljajoče prostore za obiskovalce. **Vadbeni prostor** je funkcionalno opremljen prostor ali površina, ki omogoča izvajanje športne vadbe. **Vadbena površina** je zaokrožena površina, na kateri se izvaja športna vadba. Za posamezne športne panoge mora vadbena površina izpolnjevati pogoje športne panoge.

Površine za šport v naravi so za športno dejavnost opremljene in urejene vadbene površine v naravi, ki so določene v prostorskih aktih (67. člen ZSpo-1). Ne glede na to so površine za šport v naravi tudi naravne površine, ki niso posebej za športno dejavnost opremljene in urejene vadbene površine, če so kot take določene v prostorskih aktih in vključene v mrežo javnih športnih objektov ter površin za šport v naravi iz 69. člena ZSpo-1. Takšna površina za šport v naravi je npr. naravno kopališče v vodnem prostoru, kot to opredeljuje ZVU (glej podpoglavje 4.6.2).

Javni športni objekti so v javni rabi in jih lahko za namen, za katerega so bili zgrajeni in urejeni, uporabljajo vsi pod enakimi pogoji. Če se javnim športnim objektom spremeni namembnost, se morajo zagotoviti **nadomestni javni športni objekti** (70. člen ZSpo-1), s čimer se zagotavlja kvantiteta urejenih površin. **Prednost pri uporabi** (71. člen ZSpo-1) javnih športnih objektov pred izvajalci LPŠ in drugimi uporabniki imajo programi športa, ki se izvajajo v okviru obveznega ali razširjenega dela vzgojno-izobraževalnega programa na javnih športnih objektih in površinah za šport v naravi (šport oziroma športna vzgoja, ki se v osnovnih oziroma srednjih šolah izvaja v sklopu kurikula). Športna društva, ki izvajajo LPŠ, imajo za izvajanje nacionalnega programa pod enakimi pogoji prednost pri uporabi javnih športnih objektov in površin za šport v naravi pred drugimi izvajalci ter uporabniki. Športna društva, ki ne izvajajo LPŠ, imajo pa status športnega društva v javnem interesu, imajo pod enakimi pogoji prednost pri uporabi javnih športnih objektov in površin za šport v naravi, katerih lastnik so lokalne skupnosti, pred drugimi uporabniki, ki niso izvajalci LPŠ. Sofinanciranje stroškov uporabe javnih športnih objektov in površin za šport v naravi, katerih lastnik so lokalne skupnosti, se lahko izvede tudi v obliki **brezplačne uporabe javnih športnih objektov** in površin za šport v naravi. Sofinanciranje se izvede z javnim razpisom na podlagi prednostnih kriterijev. Upravljavec športnih objektov in površin za šport v naravi, katerih lastnik je Republika Slovenija, se s pristojnimi organi lokalne skupnosti, pred sprejemom LPŠ na lokalni ravni, dogovori o načinu zagotavljanja prednosti uporabe športnih objektov in površin za šport v naravi.

4.6.1 Pravice, pristojnosti in ukrepi IŠŠ glede športnih objektov in površin za šport v naravi

Ker zagotavljanje po kvaliteti in kvantiteti primerne športne infrastrukture predstavlja enega pomembnejših pogojev za razvoj športa, ZSpo-1 (81. člen) nalaga inšpektorju izvajanje nadzora nad določbami ZSpo-1, ki se nanašajo na športne objekte, s tem da se osredotoča na:

- vpis javnih športnih objektov v razvid javnih športnih objektov in površin za šport v naravi,
- upravljanje in namensko uporabo javnih športnih objektov ter površin za šport v naravi,

- upoštevanje določb glede zagotavljanja prednosti pri uporabi javnih športnih objektov,
- zagotavljanje njihove javne rabe,
- način (so) financiranja uporabe športnih objektov,
- spremembo namembnosti športnega objekta in zagotavljanje nadomestne športne infrastrukture.

Preglednica 11: Kršitve določb ZSpo-1 glede športnih objektov in ukrepi inšpektorjev

Prekršek	Ukrep
Lastnik javnega športnega objekta ne vpiše v razvid javnih športnih objektov in površin za šport v naravi, kot to določa drugi odstavek 68. člena ZSpo-1	Inšpektor zavezancu z odločbo odredi vpis v razvid v določenem roku
ŠD, ki izvaja LPŠ, za izvajanje NPŠ nima pod enakimi pogoji prednosti pri uporabi javnih športnih objektov pred drugimi izvajalci in uporabniki (peta alineja 1. odstavka 82. člena ZSpo-1 v povezavi z drugim odstavkom 71. člena ZSpo-1)	Inšpektor zavezancu, tj. lastniku športnega objekta, z odločbo odredi odpravo ugotovljene nepravilnosti
Izvajalci programov športa, ki se izvajajo v okviru obveznega ali razširjenega dela vzgojno-izobraževalnega programa na javnih športnih objektih in površinah za šport v naravi, nimajo prednosti pred izvajalci LPŠ in drugimi uporabniki (prvi odstavek 71. člena ZSpo-1)	Inšpektor zavezancu, tj. lastniku športnega objekta, z odločbo odredi odpravo ugotovljene nepravilnosti
ŠD, ki ne izvajajo LPŠ, imajo pa status društva v javnem interesu na področju športa, nimajo pod enakimi pogoji prednosti pri uporabi javnih športnih objektov in površin za šport v naravi, ki so v lasti lokalnih skupnosti, pred drugimi uporabniki, ki niso izvajalci LPŠ	Inšpektor zavezancu, tj. lastniku športnega objekta, z odločbo odredi odpravo ugotovljene nepravilnosti
Lastnik odstranjenega javnega športnega objekta ali športnega objekta, ki mu je spremenjena namembnost, ne nadomesti z drugim javnim športnim objektom (drugi odstavek 70. člena ZSpo-1)	Inšpektor zavezancu, tj. lastniku športnega objekta, z odločbo odredi odpravo ugotovljene nepravilnosti

Pojavne oblike odstopanj od ZSpo-1 na tem področju so zbrane v preglednici 11. Iz nje izhaja tudi to, da za te nepravilnosti ni predpisanih kazni in inšpektor ukrepa le tako, da zavezancu z upravno odločbo odredi odpravo ugotovljenih nepravilnosti ter z nadaljnjimi aktivnostmi zagotovi zakonito delovanje pristojnih organov in služb.

4.6.2 Kopaljšča

Kopaljšča so (5. člen ZVU) bazenska ali naravna kopaljšča v vodnem prostoru, namenjenem kopanju, rekreativnemu in Őportnemu plavanju ter skakanju v vodo s pripadajočo opremo in infrastrukturo, ki so v javni, zdraviljški, Őportni, rekreativni, turistični ali gostinski uporabi oziroma so namenjena opravljanju kopaljške dejavnosti, ne glede na lastnika oziroma upravljavca, in ki obratujejo trajno ali sezonsko. Kadar gre za bazenska kopaljšča, govorimo o Őportnih objektih, kadar gre za naravna kopaljšča, pa o površinah za Őport v naravi. Őportne dejavnosti so po ZVU vadba in tekmovanja na, v in ob vodi.

Nadzor nad izvajanjem zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov (Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami pri organiziranih Őportnih dejavnostih in Uredba o merilih za potapljanje), ki se nanašajo na delovna področja posameznih ministrstev, neposredno opravljajo tudi inŐpektorji IŐŐ (35. člen ZVU).

ZVU daje inŐpektorju pooblastilo za izvajanje nadzora na naslednjih področjih:

- nadzor nad lastniki ali upravljalci kopaljšč,
- nadzor nad izvajanjem ukrepov za varstvo pred utopitvami pri organiziranih Őportnih dejavnostih po Pravilniku o ukrepih za varstvo pred utopitvami pri organiziranih Őportnih dejavnostih,
- nadzor nad potapljanjem z avtonomno potapljaŐko opremo, in sicer v delu, ki se nanaša na:
  - izpolnjevanje pogojev za potapljanje z avtonomno potapljaŐko opremo,
  - nadzor izvajanja javnoveljavnega programa usposabljanja za pridobitev strokovne usposobljenosti inŐtruktor potapljanja (zavezanec je izvajalec usposabljanja, tj. Plavalna zveza Slovenije – PZS),
  - merila za usposabljanje inŐtruktorjev potapljanja (usposabljanje, pogoji za usposabljanje, potrjeni programi usposabljanja, priznavanje usposabljanja v tujini, potrdila o usposobljenosti, izvajalci usposabljanja, pooblastila za usposabljanje in evidenca o izdanih pooblastilih za usposabljanje), kar določa Uredba o potapljanju;
- nadzor strokovne usposobljenosti izvajalcev usposabljanja za potapljanje z avtonomno potapljaŐko opremo, tj. inŐtruktorjev za potapljanje.

Nadzor potapljanja z avtonomno potapljaŐko opremo je v popolni pristojnosti inŐpektorjev za Őport, medtem ko je tehnično potapljanje v popolni pristojnosti Uprave za zaŐcito in reŐevanje Ministrstva za obrambo.

Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami pri organiziranih športnih dejavnostih (v nadaljevanju pravilnik) kot podzakonski predpis ZVU določa ukrepe za zagotavljanje varstva pred utopitvami, ki jih je treba med izvajanjem organiziranih športnih dejavnosti na, v in ob vodi upoštevati (1. člen). Za organizirano športno dejavnost po tem pravilniku se šteje izvajanje vadbe, programov učenja plavanja in tekmovanja, za katere ni potrebo dovoljenje v skladu s prvim odstavkom 9. člena ZVU, ki jih na, v in ob vodi izvajajo športna društva in drugi izvajalci v skladu s predpisi o športu (2. člen pravilnika).

Pri izvajanju programov učenja plavanja zunaj kopališča ali zunaj obratovalnega časa kopališča mora izvajalec programa poleg strokovnega delavca v športu, ki vodi program učenja plavanja, zagotoviti tudi stalno prisotnost enega **reševalca iz vode**, ki mora biti prisoten tudi ves čas, ko se izvaja program učenja plavanja. V teh primerih reševalec iz vode opravlja naslednje naloge (3. člen pravilnika):

- neprekinjeno opazuje kopalne površine;
- rešuje iz vode;
- daje prvo pomoč;
- odpravlja vzroke, ki bi lahko privedli do nastanka nevarnosti za udeležence programa učenja plavanja.

Reševalec iz vode v času, ko je odgovoren za opravljanje navedenih nalog, ne sme opravljati drugih nalog. Opremljen mora biti s kompletom za prvo pomoč za avtomobiliste in reševalno tubo ali reševalnim obročem. Nositi mora uniformo, ki jo določa pravilnik, ki ureja ukrepe za varstvo pred utopitvami na kopališčih.

Ker gre za pristojnost inšpektorjev, je smiselno opozoriti, da prisotnost reševalcev iz vode pri izvajanju vadbe oziroma tekmovanja na, v in ob vodi ni potrebna, kadar te dejavnosti vodijo strokovni delavci v športu, usposobljeni za reševanje iz vode (4. člen pravilnika). Šteje se, da so strokovni delavci v športu usposobljeni za reševanje iz vode za posamezno športno panogo, če so usposobljeni po programih usposabljanja, ki obsegajo najmanj 10 pedagoških ur vsebin s področja poznavanja temeljnih postopkov oživljanja in najmanj 5 pedagoških ur z drugimi vsebinami reševanja iz vode glede na potrebe posamezne športne panoge. Število ur usposabljanja za posamezno športno panogo določi nosilec usposabljanja, torej PZS. Če strokovni delavec, ki izvaja vadbo oziroma tekmovanje na, v in ob vodi, ni usposobljen za reševanje iz vode, se lahko vadba in tekmovanje na, v in ob vodi izvajata samo ob prisotnosti vsaj enega reševalca iz vode.

Usposabljanje za **potapljanje z avtonomno potapljaško opremo** se izvaja v skladu s predpisi o športu (11. člen Uredbe o merilih za potapljanje). Usposabljanje za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo in **tehnično potapljanje** lahko opravljajo le **inštruktorji potapljanja**, ki pridobijo ustrezno pooblastilo za usposabljanje za potapljanje. To pooblastilo izdaja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (uprava) *oziroma organizacija, ki jo v skladu s predpisi o športu pooblasti minister, pristojen za šport*. Če se je oseba za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo usposobila v tujini, za potapljanje na območju Republike Slovenije lahko pridobi potrdilo o usposobljenosti, ki ga izda nosilec usposabljanja (PZS) v skladu s predpisi o športu. Potrdilo o usposobljenosti za tehnično potapljanje izda uprava (prvi odstavek 12. člena Uredbe o merilih za potapljanje).

Ker se inštruktorji potapljanja strokovni delavci na področju športa, usposobljeni po javnoveljavnem programu usposabljanja, ki ga po predpisanem postopku sprejme minister, pristojen za šport, na predlog NPŠZ (v tem primeru PZS) po pridobljenem mnenju akreditacijske komisije in je vpisan v razvid javno veljavnih programov usposabljanja, ki mora biti objavljen na spletni strani ministrstva, pristojnega za šport (51. člen ZSpo-1), sodi to področje ZVU tudi v pristojnost nadzora IŠŠ.

Usposabljanje za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo se izvaja v skladu s predpisi o športu (11. člen Uredbe o merilih za potapljanje). Izvajajo ga lahko fizične in pravne osebe. Neposredno lahko usposabljanje za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo ter preverjanje znanja izvajajo le inštruktorji potapljanja, ki imajo pooblastilo v skladu z uredbo, pri tem pa jim lahko pomagajo tudi druge osebe. Osebi, ki uspešno zaključi usposabljanje in opravi preizkus znanja, izda potrdilo o usposobljenosti izvajalec usposabljanja (13. člena uredbe), tj. PZS.

Usposabljanje inštruktorjev potapljanja organizirajo izvajalci usposabljanja, ki jih določi Strokovni svet Republike Slovenije za šport v skladu s predpisi o športu.

Minister, pristojen za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, predpiše v soglasju z ministrom, pristojnim za šport, programe usposabljanja za reševalce iz vode na bazenskih in naravnih kopališčih. V pristojnosti istega ministra je tudi, da v soglasju z ministroma, pristojnima za šport in zdravje, predpiše vrste kopališč ter kopališke znake. Iz navedenih pristojnosti ministra, pristojnega za šport, izhajajo tudi vsebinske pristojnosti inšpektorjev, pristojnih za šport, kot je razvidno iz preglednice 12.

Preglednica 12: Kršitve ZVU in sankcije v pristojnosti inšpektorjev

Prekršek	Sankcija
<p>Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, stori prekršek v zvezi z opravljanjem dejavnosti, tako da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pri športni dejavnosti v skladu s predpisi o športu, na, v in ob vodi, ne upošteva ukrepov varstva pred utopitvami in ne zagotovi prisotnosti zadostnega števila reševalcev iz vode oziroma oseb, usposobljenih za reševanje iz vode, ter predpisane reševalne opreme in sredstev za reševanje iz vode (drugi odstavek 9. člena ZVU) • kot organizator javne prireditve, športnih dejavnosti, raftinga, kajakaštva, soteskanja in drugih vodnih dejavnosti, izposojevalec opreme in sredstev, namenjenih športnim ter prostočasnim dejavnostim, ali delodajalec, zagotovi za varstvo pred utopitvami reševalce iz vode ali osebe, usposobljene za reševanje iz vode, ki niso usposobljene ali nimajo preizkusa usposobljenosti v skladu z zakonom (prvi, drugi in tretji odstavek 9. člena, prvi odstavek 10. člena in 11. člen ZVU) • izvaja usposabljanje za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo brez pooblastila za usposabljanje za potapljanje z avtonomno potapljaško opremo (prvi odstavek 18. člena ZVU) • ravna v nasprotju z odločitvijo inšpekcijske službe (35. člen ZVU) 	<p>Globa 1.200-4.000 evrov pravni osebi, samostojnemu podjetniku posamezniku ali posamezniku, ki samostojno opravlja dejavnost</p>
<p>Odgovorna oseba državnega organa ali samoupravne lokalne skupnosti ne omeji ali ne izda prepovedi za športno dejavnost ali dejavnosti v prostem času na delu vode, kjer obstaja posebna povečana nevarnost utopitve (četrti odstavek 8. člena ZVU)</p>	<p>Globa najmanj 400 evrov odgovorni osebi državnega organa ali samoupravne lokalne skupnosti</p>
<p>Posameznik ne dovoli postavitve predpisanih opozorilnih napisov ter reševalne opreme in sredstev (prvi odstavek 8. člena).Kdor opravlja naloge reševalca iz vode, pa za to ni usposobljen ali ni opravil predpisane preizkusa usposobljenosti (prvi, drugi in tretji odstavek 31. člena)</p>	<p>Globa najmanj 4.000 evrov osebi</p>
<p>Kdor opravlja naloge reševalca iz vode, pa za to ni usposobljen ali ni opravil predpisanega preizkusa usposobljenosti (prvi, drugi in tretji odstavek 31. člena)</p>	<p>Globa najmanj 4.000 evrov osebi</p>

V vseh pojavnih oblikah kršitev glede usposabljanja inštruktorjev potapljanja po ZVU in njegovih podzakonskih predpisih veljajo kazenske določbe, kot jih predpisuje 86. člen ZSpo-1 in so razvidne iz preglednice 10.

4.7 Nadzor na športnih prireditvah

Športne prireditve so organizirana športna srečanja in tekmovanja (72. člen ZSpo-1), na katerih je udeležba brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur (2. člen Uredbe o prireditvah). Pogosto je cilj športne prireditve, da pritegne čim večje zanimanje javnosti in da jo obišče čim več gledalcev (Bergant Rakočevič idr., 2008, str. 234).

Organizator¹⁴² športne prireditve je največkrat športno društvo, športna zveza ali od zveze pooblaščen organizator (organizacijski komite, gospodarska družba, ki jo v ta namen ustanovi zveza, ipd.), upravljelec športnega objekta ali pogodbenik, najemnik športnega objekta. Vsak organizator športne prireditve mora pri organizaciji športnega dogodka, ki sodi v kategorijo javnih zbiranj, ravnati skladno z Zakonom o javnih zbiranjih¹⁴³ (ZJZ) in uredbo. Športne prireditve v kolektivnih športnih panogah so po ZJZ (4. člen ZJZ) športna tekmovanja v košarki, nogometu, malem nogometu, rokometu, odbojki, odbojki na mivki, hokeju na ledu, hokeju in line, hokeju na travi, vaterpolu, ragbiju in bejzbolu.

Udeleženci športne prireditve so uradni udeleženci (športniki, trenerji in drugi člani ekip, sodniki, športni funkcionarji in novinarji) ter gledalci (3. člen uredbe). Ti se nahajajo na **prireditvenem prostoru**, kar je, v skladu z uredbo (4. člen), prostor, ki ga določi in na katerem vzdržuje red organizator. Sestavljajo ga športni objekti, na oziroma v katerih poteka tekmovanje, prostori za uradne udeležence in drugi prostori, ki so potrebni za izvedbo prireditve. Sem sodijo tudi prostori, namenjeni gledalcem, in parkirne površine, s katerimi razpolaga organizator med prireditvijo. ZJZ opredeljuje tudi tekmovalne športne prireditve, ki predstavljajo izredno uporabo javne ceste (21. člen).

Nadzor nad izvajanjem Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah, ki jo je na podlagi drugega odstavka 9. člena ZJZ izdala Vlada Republike Slovenije na predlog ministrice oziroma ministra, pristojnega za šport, izvaja inšpektor za šport, deloma pa tudi policija, in sicer v delu, ki se nanaša na zagotavljanje varnosti (navijaške skupine), organiziranje in izvajanje redarske službe in mesta njihove razporeditve (16., 17. in 18. člen uredbe).

¹⁴² ZJZ govori o organizatorju, čeprav se lahko uporablja tudi beseda prireditelj. Prireditelj je tisti, ki kaj priredi. Organizator prireditve naj bi bil fizična ali pravna oseba, za račun katere se izvede prireditve, in vsak, ki se javno razglašča za organizatorja ali kot organizator nastopa proti državnim organom (Bergant Rakočevič idr., 2008, str. 237).

¹⁴³ Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo.

4.7.1 Prijava športne prireditve in pridobitev dovoljenja

Organizatorji morajo športni dogodek, kjer gre za javno prireditev, prijaviti policijski postaji¹⁴⁴ na območju dogodka (7. člen ZJZ), in sicer najmanj pet dni pred dnevom prireditve (11. člen ZJZ). V določenih primerih, ko bi lahko prišlo do ogrožanja varnosti ali pravic drugih, mora organizator zaprositi krajevno pristojno UE tudi za **dovoljenje** (8. člen ZJZ). Dovoljenje je med drugim treba pridobiti za prireditev (13. člen ZJZ):

- na javni cesti, če gre za izredno uporabo ceste (npr. kolesarska tekmovanja, avto-moto tekmovanja ipd.),
- mednarodnega tipa (npr. evropsko prvenstvo, tekma lige prvakov v rokometu ...) in za članska tekmovanja v kolektivnih športih, če na njih sodeluje vsaj en klub prve državne lige (npr. 1. državna rokometna liga ...),
- na katerih se pričakuje več kot 3000 udeležencev,
- kjer obstaja nevarnost utopitve (npr. državno prvenstvo v sinhronem plavanju),
- z zbiranjem živali (npr. konjeniško grand prix tekmovanje).

Vlogo za dovoljenje mora organizator vložiti *najmanj deset dni pred dnevom prireditve*. Za tekmovalne športne prireditve v kolesarstvu ter avto-moto športu na cesti in druge prireditve na cesti, ki potekajo na območju dveh ali več UE, pa najmanj 30 dni pred dnevom prireditve. Pristojna UE izda dovoljenje za shod oziroma prireditev, če je organizator v postopku izkazal, da je predvidel zadostne ukrepe za zagotovitev reda, varnosti življenja in zdravja udeležencev in drugih oseb, varnosti premoženja ter da shod oziroma prireditev ne bo ogrožala javnega prometa in predstavljala nedopustne obremenitve okolja. V dovoljenju lahko UE organizatorju naloži dodatne ukrepe za večjo varnost ljudi in premoženja ter za vzdrževanje reda. O izdanem dovoljenju UE nemudoma obvesti pristojno policijsko postajo (16. člen ZJZ).

Vlogi za izdajo dovoljenja za tekmovalne športne prireditve v kolesarstvu ter avto-moto športu na javni cesti je treba poleg priloge (14. člena ZJZ) priložiti tudi **dovoljenje za zaporo ceste** pristojnega upravnega organa za promet in elaborat zapore ceste ali tipsko shemo začasne prometne ureditve, ki je podlaga za izdajo dovoljenja za zaporo ceste (21. b-člen ZJZ). Organizator prireditve na javni cesti mora zagotoviti, da na prireditveni progi reditelji in spremljevalno osebje spremljajo udeležence prireditve z vozili, označenimi s posebnim znakom, ki ga določi organizator prireditve in ki označuje, da se izvaja prireditev ter vrsto prireditve (21. c-člen ZJZ). Takoj po končani prireditvi mora

---

¹⁴⁴ Krajevna pristojnost policije ali upravnega organa (UE) se določa glede na kraj prireditve.

na javni cesti vzpostaviti prejšnje stanje tako, da odstrani s ceste naprave in predmete, ki so bili postavljeni za izvedbo prireditve ali v zvezi s prireditvijo, ter cesto očistiti (21.č-člen ZJZ).

Nadzor nad izvajanjem ZJZ izvaja policija, nad izvrševanjem ukrepov, določenih v drugem odstavku 16. člena (ta pravi, da lahko pristojni organ - UE - v dovoljenju organizatorju naloži dodatne ukrepe za večjo varnost ljudi in premoženja ter za vzdrževanje reda), tudi UE. Nad izvajanjem Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah, ki jo je na podlagi drugega odstavka 9. člena ZJZ izdala Vlada Republike Slovenije na predlog ministrice oziroma ministra, pristojnega za šport, izvajajo nadzor inšpektorji, pristojni za šport, nad posameznimi določbami pa tudi policija.

4.7.2 Ukrepi za zagotovitev reda, varnosti in premoženja na športnih prireditvah

Uredba o prireditvah določa splošne ukrepe, ki jih morajo lastniki oziroma upravljalci športnih objektov in organizatorji športnih prireditev v teh objektih izvajati za zagotovitev reda, varnosti udeležencev prireditev in drugih oseb ter premoženja na športnih prireditvah. Uredba ne velja za šolske prireditve, ki se organizirajo v mejah hišnega reda v šolskih prostorih. Splošni ukrepi se izvajajo ves čas trajanja prireditve, to je od začetka zbiranja udeležencev do njihovega razhoda, če ni določeno oziroma iz narave posameznega ukrepa ne izhaja, da se izvaja samo določen čas (5. člen uredbe o prireditvah). Uradnim osebam pristojnega organa oziroma organov je organizator dolžan omogočiti dostop na shod oziroma na prireditev.

Dolžna ravnanja za zagotovitev reda, varnosti in premoženja na športnih prireditvah se nanašajo na lastnika športnega objekta in organizatorja, ukrepi, ki sta jih dolžna upoštevati in izvajati, pa na celoten prireditveni prostor ves čas trajanja prireditve.

Lastnik lahko odda prireditveni prostor v uporabo organizatorju za izvedbo prireditve, če je takšna uporaba v skladu z namembnostjo športnega objekta. Medsebojna razmerja, ki se nanašajo na organizacijo prireditve in so vezana na športni objekt, uredita lastnik in organizator s pogodbo. Lastnik mora predati prireditveni prostor organizatorju v takšnem stanju, da je njegova uporaba varna, in mu zagotoviti tudi dežurno tehnično osebje, ki bo med prireditvijo skrbelo za nemoteno delovanje vgrajenih naprav, katerih delovanje je nujno za varno izvedbo prireditve (prezračevalnih naprav, razsvetljave, ozvočenja ipd.), razen če se dogovorita, da to obveznost prevzame organizator (7. člen

uredbe o prireditvah). Lastnik prireditvenega prostora, ki ima več vhodov in je razdeljen na posamezne dele (tribune, sektorje ipd.), mora posamezne vhode in dele prireditvenega prostora jasno označiti tako, da označbe omogočajo usmerjanje gledalcev na zanje določena mesta (6. člen uredbe o prireditvah). Za intervencijska vozila mora organizator zagotoviti proste poti na prireditvenem prostoru in zanje zagotoviti parkirne prostore (9. člen uredbe o prireditvah). Pred začetkom prireditve morata lastnik in organizator pregledati celoten prireditveni prostor in odstraniti vse predmete, ki bi lahko ogrožali varnost udeležencev in drugih oseb ter premoženja (11. člen uredbe).

Organizatorjeva dolžnost je prijava športnega dogodka po ZJZ. V prodajo sme dati le toliko vstopnic oziroma dovoliti vstop le toliko udeležencem, kot je za posamezen športni objekt ali del objekta, na katerem se izvaja prireditev, predpisan ali določen normativ števila gledalcev, zmanjšan za število udeležencev z brezplačnim vstopom. Zagotoviti mora, da so na vstopnicah s posebno oznako označeni vhodi, skozi katere bodo gledalci vstopali na prireditveni prostor, in določeni deli prireditvenega prostora (tribune, sektorji ipd.), kjer se lahko zadržujejo, če to prireditveni prostor omogoča in je to potrebno zaradi usmerjanja gledalcev. Na vhodih ali vstopnicah z grafičnim ali pisnim opozorilom mora opozoriti gledalce na predmete ali snovi, ki jih je prepovedano prinašati na prireditveni prostor (alkoholne pijače, orožje, eksplozivne snovi, pirotehnični izdelki, nevarni predmeti ali snovi), morebitno izvajanje nujnih ukrepov za vzdrževanje reda po ZJZ, ugotavljanje istovetnosti udeležencev, površinskega pregleda prtljage, površinskega pregleda vrhnjih oblačil ali notranjosti vozila ob vstopu, preprečitve vstopa, če udeleženec ugotavljanje istovetnosti ali pregled odkloni, in video nadzor. Če prostorska zasnova in vgrajena oprema v športnem objektu ne zadoščata za preprečevanje dostopa na nedovoljena območja (v druge sektorje, na tribune, v prostore za tekmovalce, sodnike, novinarje, do komunikacij ipd.), mora organizator dodatno poskrbeti za primerno varovanje z ograjo, mrežo ali reditelji, kar zapoveduje 10. člen uredbe o prireditvah. Organizator mora zagotoviti, da se v športni objekt ne prinašajo transparenti s sporočili in oznakami, ki vzpodbujajo k nasilju, in pred prireditvijo udeležence na primeren način opozoriti na prepovedi, ki veljajo na prireditvi, na mednarodnih prireditvah tudi v uradnem jeziku pristojne mednarodne panožne športne zveze. Zagotoviti mora, da bosta predstavnik domače in gostujoče ekipe, v primeru neredov, gledalce pozivala k primernemu obnašanju in športnemu navijanju. Po prireditvi mora organizator opraviti pregled prireditvenega prostora, da se odstrani puščene predmete in da se udeleženci ne zadržujejo na prireditvenem prostoru (12. do 23. člen uredbe o prireditvah).

Lastnik objekta oziroma organizator, ki na prireditvah zagotavlja točenje pijač, mora zagotoviti, da se bodo pijače točile le v plastične kozarce oziroma drugo embalažo, s katero ni mogoče ogrožanje udeležencev. Točilna mesta mora zavarovati tako, da je udeležencem onemogočen dostop do embalaže in drugih predmetov, ki bi lahko služili za napad na osebe ali premoženje (15. člen uredbe o prireditvah). Uredba v 19. členu tudi določa, da mora biti vodja prireditve med prireditvijo dosegljiv vodji policistov, inšpektorju oziroma drugim uradnim osebam.

4.7.3 Vsebina nadzora inšpektorjev na športni prireditvi

Uredba o prireditvah daje inšpektorju, pristojnemu za šport, pristojnost nadzora nad izvajanjem pretežnega dela njenih določb (24. člen uredbe o prireditvah). Tako je inšpektor pooblaščen, da na športni prireditvi preveri:

- prijavo prireditve,
- označbe vhodov in delov prireditvenega prostora,
- skladnost športnega objekta z njegovo namembnostjo, varno uporabo in prisotnost dežurnega tehničnega osebja,
- celoten prireditveni prostor pred prireditvijo,
- vidna opozorila prepovedi vnosa predmetov ali snovi na prireditveni prostor,
- vnos transparentov s sporočili ali oznakami, ki vzpodbujajo k nasilju,
- prodajo oziroma ponudbo alkoholnih pijač,
- primernost opozarjanja na prepovedi, ki veljajo na prireditvi,
- prireditveni prostor po prireditvi,
- ravnanje lastnika objekta ali organizatorja prireditve glede:
  - zagotovitve prostih poti za interventna vozila,
  - preprečevanja dostopa na nedovoljena območja,
  - vstopa v oz. na športni objekt primernemu številu obiskovalcev,
  - dosegljivosti vodje prireditve med prireditvijo,
  - zagotovitve vloge predstavnikov obeh ekip v primeru neredov.

Glede na številne pristojnosti je primerno, da inšpektor v inšpekcijskem upravnem nadzoru nadzor izvede in izvaja tako, da z organizatorjem pred prireditvijo opravi preventivni razgovor, v katerem ga opozori na obveznosti, ki mu jih nalagajo predpisi, oziroma skupaj preverita, če je športni dogodek organiziran skladno s predpisi. Med dogodkom inšpektor preveri dejansko stanje in po zaključku prireditve, če je treba, z organizatorjem prireditve in lastnikom objekta opravi preventivni pogovor, v katerem ju seznanj s svojimi ugotovitvami, in sestavi zapisnik o inšpekcijskem nadzoru.

4.7.4 Pojavne oblike kršitev na športnih prireditvah po ZJZ, ukrepi in sankcije

Inšpektor tudi na tem področju načeloma deluje preventivno. Ukrepe sprejema sorazmerno, glede na težo ugotovljenih pomanjkljivosti ali nepravilnosti v zvezi z organizacijo in izvedbo športne prireditve, ob neučinkovitosti takšnega pristopa pa lahko poseže po sankcioniranju in v nadaljevanju izvede prekrškovni postopek. V preglednici 13 so navedena ravnanja, ki predstavljajo kršitve ZJZ in se sankcionirajo. Po uredbi o prireditvah so v pristojnosti inšpektorjev IŠŠ.

Preglednica 13 (1. del): **Kršitve na športnih prireditvah, ukrepi in sankcije**

Prekršek	Sankcija
<p>Pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik, lastnik športnega objekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ne poskrbi za označenost vhodov in delov prireditvenega prostora (6. člen uredbe) • ne zagotovi uporabe športnega objekta skladno z njegovo namembnostjo, varno uporabo in zagotovljenim dežurnim tehničnim osebjem (7. člen uredbe) • ne opravi obveznosti lastnika objekta ko je organizator prireditve (8. člen uredbe) • organizatorju ne zagotovi proste poti na prireditveni prostor in ne zagotovi parkirnih prostorov za intervencijska vozila (9. člen uredbe) • opusti dolžno ravnanje lastnika objekta ali organizatorja prireditve (11. člen uredbe); • nepravilno ravna na točilnih mestih pijače (15. člen uredbe)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 100.000–1.000.000 tolarjev¹⁴⁵ samostojnemu podjetniku posamezniku ali lastniku športnega objekta • Globa 50.000–100.000 tolarjev tudi odgovorni osebi pravne osebe oziroma samostojnemu podjetniku posamezniku

¹⁴⁵ Zakonodajalec po uvedbi EUR v predpisu še ni valoriziral in spremenil zneskov. Inšpektor je dolžan pri izreku globe izvesti valorizacijo (preračun).

Preglednica 13 (2. del): **Kršitve na športnih prireditvah, ukrepi in sankcije**

Prekršek	Sankcija
<p>Organizator športne prireditve:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ne zagotovi prostih poti za interventna vozila (9. člen uredbe) • ne preprečuje dostopa na nedovoljena območja (10. člen uredbe) • ne pregleda celotnega prireditvenega prostora pred prireditvijo (11. člen uredbe) • ne zagotovi vstopa v oz. na športni objekt primernemu številu obiskovalcev (12. člen uredbe) • ne namesti vidnih opozoril prepovedi vnosa predmetov ali snovi na prireditveni prostor (prvi odstavek in 1. točka drugega odstavka 13. člena uredbe) • ne prepreči vnosa transparentov s sporočili ali oznakami, ki vzpodbujajo k nasilju (14. člen uredbe) • toči ali omogoči točenje alkoholnih pijač (15. člen uredbe) • ne zagotovi dosegljivosti vodje prireditve med prireditvijo (19. člen uredbe) • ne opozarja na prepovedi, ki veljajo na prireditvi (20. člen uredbe) • ne zagotovi, da v primeru neredov svojo vlogo opravi predstavnik obeh ekip (21. člen uredbe) • ne zagotovi varnega odhoda gostujoče ekipe (22. člen uredbe) • ne pregleda prireditvenega prostora po prireditvi (23. člen uredbe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 50.000–200.000 tolarjev organizatorju športne prireditve • Globa 200.000–1.000.000 tolarjev organizatorju pravni osebi (26. člen uredbe) • Globa 100.000–500.000 tolarjev samostojnemu podjetniku posamezniku • Globa 50.000–100.000 tolarjev odgovorni osebi pravne osebe oziroma samostojnega podjetnika posameznika

Če smo pri kršitvah na področju strokovnega dela v športu in usposabljanja strokovnih kadrov v športu (poglavje 4.4) inšpektorja usmerili k inšpekcijskim prekrškovnim postopkom, pa se pri ugotovljenih nepravilnostih pri inšpekcijskem nadzoru na športnih prireditvah napotuje k izrazitemu preventivnemu, upravnemu delovanju. Vsekakor pa je odločitev za vrsto inšpektorjevega ukrepanja odvisna tudi od varnostne ocene prireditve, konkretnega dogajanja na prireditvi in odnosa organizatorja do inšpektorjevih priporočil.

4.7.5 Prodaja oziroma ponudba alkoholnih pijač na športnih prireditvah

Kot smo že ugotovili, gre pri športnih prireditvah za javne prireditve po ZJZ. Prodajo oziroma ponudbo alkoholnih pijač med potekom javne prireditve v objektih in na pripadajočih zemljiščih ZOPA prepoveduje (12. člen), razen če organizator pridobi dovoljenje, ki ga izda UE na osnovi vloge za pridobitev dovoljenja (12. b-člen ZOPA). Dovoljenje, ki je na predpisanem obrazcu, se organizatorju izda za čas 12 mesecev in ni prenosljivo, mora pa biti v objektu ali na pripadajočih zemljiščih, kjer poteka prodaja oziroma ponudba alkoholnih pijač, vidno razstavljeno (12. c-člen ZOPA). Na vidnem mestu mora biti razstavljeno tudi eno od naslednjih opozoril: »Minister za zdravje opozarja: Uživanje alkohola lahko škoduje zdravju!« ali »Minister za zdravje opozarja: Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!« (šesti odstavek 12. člena ZOPA). Organizator mora v športnem objektu in na pripadajočih zemljiščih določiti in vidno označiti prostore ter površine, kjer sta dovoljena prodaja in uživanje alkoholnih pijač. Zagotoviti mora nadzor nad vnosom alkoholnih pijač v prostore in na površine, kjer uživanje ni dovoljeno (šesti odstavek 12. člena ZOPA).

Na celotnem športnem kompleksu je eno uro pred začetkom in med javno športno prireditvijo prepovedana prodaja oziroma ponudba alkoholnih pijač, ki vsebujejo več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola (drugi odstavek 12. člena ZOPA). Če pa gre za javno športno prireditev s srednjo ali visoko stopnjo tveganja, za katero je mogoče pričakovati hujše kršitve reda, javnega reda ali ogrožanje varnosti ljudi ali premoženja s strani udeležencev javne športne prireditve, se lahko organizator zaradi varovanja reda, javnega reda, varnosti premoženja ali ljudi odloči, da eno uro pred začetkom in med javno športno prireditvijo alkoholnih pijač sploh ne bo prodajal oziroma ponujal. O tem mora obvestiti pristojni organ ob predložitvi vloge za izdajo dovoljenja. V primeru javne športne prireditve z visoko stopnjo tveganja, za katero mora organizator pridobiti dovoljenje, lahko pristojni organ kot dodatni ukrep za večjo varnost ljudi in premoženja ter za vzdrževanje reda organizatorju določi prepoved prodaje oziroma ponudbe alkoholnih pijač z več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola. Pristojni organ lahko prepove prodajo oziroma ponudbo alkoholnih pijač na prireditvi, ko policija po uradni dolžnosti vzdržuje javni red in so izpolnjeni pogoji za pomoč policije pri vzdrževanju reda ali preprečevanju ogrožanja javnega reda na prireditvi (tretji odstavek 12. člena ZOPA).

Prodajalci alkoholnih pijač morajo imeti v prodaji vsaj dve različni vrsti brezalkoholnih pijač, ki sta cenovno enaki ali cenejši od najcenejše alkoholne pijače (13. člen ZOPA). Prodaja oziroma ponudba alkoholnih pijač je na športni prireditvi dovoljena le v odprti papirnati, plastični in pločevinasti embalaži za enkratno uporabo (četrti odstavek 12. člena ZOPA).

Ker nadzor nad izvajanjem ZOPA opravlja tudi IŠŠ, ima inšpektor pristojnost nadzirati tudi prikrito prodajo in ponudbo alkoholnih pijač. **Prikrita prodaja oziroma ponudba alkoholnih pijač** je način prodaje tovrstnih pijač, ko se prodaja oziroma ponudbo alkoholne pijače skuša prikriti z mešanjem alkoholnih z brezalkoholnimi ali drugimi pijačami oziroma napitki (15. člen ZOPA).

IŠŠ opravlja nadzor nad prepovedjo prodaje oziroma ponudbe alkoholnih pijač, ki vsebujejo več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola, v športnih objektih in na pripadajočih zemljiščih eno uro pred začetkom in med javno športno prireditvijo (15. člen ZOPA).

Preglednica 14 opisuje kršitvi ZOPA na športni prireditvi, ki sta v pristojnosti inšpektorjev.

Preglednica 14: Kršitve ZOPA na športnih prireditvah in sankcije v pristojnosti inšpektorjev

Prekršek	Sankcija
Organizator športne prireditve prodaja ali ponuja alkoholne pijače v nasprotju z 12. členom ZOPA (v športnih objektih in na pripadajočih zemljiščih eno uro pred začetkom)	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 4.000–33.000 evrov pravni osebi • Globa 1.600–8.000 evrov samostojnemu podjetniku posamezniku oziroma posamezniku, ki samostojno opravlja dejavnost • Globa 800–2.000 evrov odgovorni osebi pravne osebe, odgovorni osebi samostojnega podjetnika posameznika oziroma odgovorni osebi posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost
Organizator športne prireditve med javno športno prireditvijo prodaja oziroma ponuja alkoholne pijače, ki vsebujejo več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola	

Točenje in prodajo pijač na športni prireditvi tako urejata dva predpisa: uredba in ZOPA. Inšpektorja pooblaščata za nadzor in ukrepanje. Izkustveno vemo, da že prisotnost inšpektorja na prireditvi predstavlja precejšen preventivni ukrep, zato naj inšpektor pri nadzoru izvajanja ZOPA deluje, kolikor je le mogoče, preventivno, vsekakor pa sorazmerno obsegu kršitve in upoštevanja njegovega preventivnega delovanja.

4.8 Preprečevanje nasilja v športu in na športnih prireditvah

Nasilje v športu ni samo uporaba fizične sile za to, da bi poškodovali druge (pretepi med navijači), namerno poškodovali tujo lastnino, npr. inventar na stadionu, ali da bi ranili samopodobo (npr. žaljenje nasprotnikovih navijačev) (po Tomc v Repenšek, 2008, str. 59). Nasilje v športu predstavljajo tudi odklonilne, **za družbo nesprejemljive vedenjske oblike vseh udeležencev v športu in na športnih prireditvah**, kot so rasistična diskriminacija (npr. igralcev ali navijačev z afriškimi koreninami - temnopoltih, židov), ksenofobija, sovražni govor¹⁴⁶, homofobija (diskriminacija istospolno usmerjenih), nedostojno¹⁴⁷, nasilno vedenje, izgredi navijaških skupin, vandalizem, huliganizem, nasilje nad športniki (tako psihično kot telesno nasilje), nasilje nad športnicami (psihično ali telesno nasilje, predvsem spolno – spolno nadlegovanje, spolna zloraba), doping, nameščanje rezultatov¹⁴⁸s korupcijo in pranjem denarja, zloraba mladih športnikov itd.

Družba kot celota si mora prizadevati za humani šport¹⁴⁹ in sprejeti dogovor o »ničelni toleranci do nasilja v športu«. Problem nasilja na športnih prireditvah, predvsem nogometnih tekmah povod po Evropi in na Svetu so načeloma navijači. Odziv evropske družbe na vse večji problem tovrstnega nasilja je bil sprejem *Evropske konvencije o nasilju in nedostojnem obnašanju gledalcev na športnih prireditvah, zlasti na nogometnih tekmah leta 1985*¹⁵⁰. Primeroma je izpostavila nogomet, kjer je bila in še vedno je izpostavljenost problema največja. Konvencija je določila praktične ukrepe, ki naj bi jih izvajale športne organizacije in klubi skupaj z lastniki športne infrastrukture ter organi oblasti. Družbeni vidik športa, izpostavljen tudi v *Beli knjigi o športu*¹⁵¹, ki v prvem temeljnem vidiku športa, to je »socialna vključenost športa«, na prvo mesto postavlja *boj proti rasizmu in nestrpnosti, nasilju in nedostojnemu vedenju na športnih prireditvah*. Oba dokumenta določata akterje skupnega nastopanja pristojnih državnih organov in civilne športne sfere v boju proti tovrstnim

---

¹⁴⁶ T. i. »hate speech«.

¹⁴⁷ Nedostojno vedenje po Zakonu o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20) je vedenje posameznika ali skupine, s katerim povzroči vznemirjenje ali razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine ali kadar z žaljivimi besedami in dejanji škoduje ugledu posameznika ali skupine ali uradne osebe pri uradnem poslovanju.

¹⁴⁸ T. i. »match fixing«.

¹⁴⁹ NPŠ temelji na humanizmu in odgovornem ravnanju do okolja, zato si prizadeva za spoštovanje človekovih pravic, varstvo in krepitev etičnih vrednot v športu, upoštevanje njegovih pravil in predpisov ter trajnostni razvoj. Ključno preventivno delovanje na področju humanizma je športno obnašanje vseh udeležencev v športu, drugi ukrepi pa posegajo še na področja preprečevanja zlorab v športu (MIZŠ 2014).

¹⁵⁰ Evropska konvencija o nasilju in nedostojnem obnašanju gledalcev na športnih prireditvah, zlasti na nogometnih tekmah, je bila sprejeta 19. 8. 1985 v Strasburgu. Velja od 1. 11. 1985. V Uradnem listu SFRJ objavljena 10. 8. 1990, ratificirana pa leta 1992.

negativnim pojavnim oblikam v športu. Mednje sodijo tudi pristojni inšpekcijski organi, torej tudi IŠŠ, pristojen za nadzor športa v Republiki Sloveniji. Obveznosti v slovenski športni prostor prenaša NPŠ (poglavje 6.6.) in ZSpo-1 v 4. členu, ko govori o uresničevanju javnega interesa, zlasti na področju družbene (in okolijske) odgovornosti, ter v poglavju, ki inšpektorju daje pristojnost nadzora nad uresničevanjem javnega interesa. Konkretno tudi na področju preprečevanja nasilja v športu in na športnih prireditvah (81. člen ZSpo-1).

Zelo pomembno je, kako vsi udeleženci v športu (tekmovalci, gledalci, starši, učitelji in trenerji, sodniki, organizatorji, športni funkcionarji, sponzorji idr.) dojemajo športno tekmovanje in fair play. Sestavni del športa je vsekakor športno tekmovanje, na katerem želi športnik ali športna ekipa doseči čim boljši rezultat oziroma zmago. To predstavlja stres za tekmovalca pa tudi druge udeležence na športnem dogodku (funkcionarje, gledalce ...), zato je športno tekmovanje potencialni vir diskriminacije, nestrpnosti in nasilja. **Športno obnašanje** pomeni iskanje in zagotavljanje tekmovalne prednosti v športu skladno s pravili igre, brez namerne povzročitve telesne poškodbe in psihičnega oziroma besednega nadlegovanja (žaljivega navijanja, opazk idr.) ali uporabe nedovoljenih snovi ter metod. Pomeni dostojno prenašanje poraza in zmage, spoštljiv odnos do drugih udeležencev športnega tekmovanja, spoštovanje rezultata, ki je posledica vloženega truda, cenjenje svojega dosežka in dosežkov drugih. Pomembna sta spoštovanje drugačnosti, ki izhaja iz narodnosti, spolne usmerjenosti, sloga življenja, različnih mnenj in verovanj, ter krepitev drugih etičnih vrednot v športu (npr. pomoč šibkejšim) (NPŠ, 2014).

Strateški cilj, ki ga je za področje preprečevanja nasilja v športu in na športnih prireditvah določil NPŠ 2014-2023 je vzpostaviti pojmovanje športnega obnašanja kot najvišjo vrednoto pri športnem udejstvovanju.

Navajamo nekatere ukrepe za preprečevanje nasilja v športu in na športnih prireditvah, katerih izvajanje je v domeni nadzora IŠŠ:

- ločevanje nasprotnih skupin navijačev,
- strog nadzor prodaje vstopnic,
- prepoved vnosa in prodaje alkohola, varna embalaža,
- vidna opozorila za prepoved vnosa nevarnih predmetov, pirotehniko.

---

¹⁵¹ Prvi politični dokument, ki ga je leta 2007 pripravila Evropska komisija (EK) in predstavlja prvo celostno pobudo o športu, s katero želi Bruselj zagotoviti strateško usmeritev vloge športa v EU.

Predvsem na športnih prireditvah je priporočljivo, da inšpektor za šport name- ni pozornost obnašanju vseh udeležencev dogodka, evidentira pojave izraža- nja rasizma, nestrpnosti, nesprejemljivih politično ideoloških vsebin in drugih negativnih vedenjskih pojavnih oblik ter organizatorja športne prireditve nan- je opozori.

Pooblastilo za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad navedenimi vsebinami inšpektorju dajeta tudi ZJZ in Uredba o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah (obravnavano v poglavju 4.7). Nesporno dejstvo pa je, da organi zakona sami ne morejo odpraviti obstoječih vzrokov za nasilje v športu. K zmanjševanju negativnih odklonilnih pojavnih oblik v športu lahko s svojim aktivnim pristopom IŠŠ in vsak inšpektor kot posameznik zagotovo pomembno prispevata.

4.9 Delo na črno

Novosti na področju nadzora ustrezne strokovne izobrazbe oziroma usposobljenosti strokovnih delavcev v športu je že leta 2014 prinesel Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki za nadzor nad kršitvami tega zakona, ki se nanašajo na izpolnjevanje posebnih pogojev za opravljanje dejavnosti na področju športa, določa nadzorni organ, pristojen za področje športa.

Nadzor nad kršitvami določb ZPDZC-1, ki se nanašajo na izpolnjevanje posebnih pogojev za opravljanje dejavnosti, izvajajo nadzorni organi, pristojni za nadzor na področju kmetijstva in okolja, gozdarstva, energetike in prostora, zdravja, šolstva in športa ter notranjih zadev. Gre za nadzor, odkrivanje, vodnje postopka in odločanje o prekršku (drugi odstavek 18. člena ZPDZC-1).

4.9.1 Delo na črno, omogočanje dela na črno in zaposlovanje na črno (tudi v športu)

Deloma so kršitve dela na črno in zaposlovanja na črno v športu predstavljene že v poglavju 4.4. Ker ZPDZC-1 daje pooblastilo za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno tudi inšpektorju za šport, je smiselno, da pojavne oblike, kot jih določa ta zakon, prenesemo v šport tudi na tem mestu.

ZPDZC-1 kot **delo na črno** med drugim opredeljuje tudi opravljanje dejavnosti ali dela, če (3. člen):

- pravna oseba ali tuj pravni subjekt, ki je pravna oseba, opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu;
- samozaposlena oseba ali tuj pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti;
- pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba opravlja dejavnost kljub prepovedi opravljanja dejavnosti;
- tuj pravni subjekt opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji brez registrirane podružnice ali predpisanega dovoljenja;
- posameznik opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali nima priglašene delo, kakor to določa ta ali drugi zakoni.

Poleg dela na črno je z ZPDZC-1 prepovedano tudi omogočanje dela na črno, za kar šteje dejanje, s katerim delodajalec ali posameznik omogoči opravljanje dela na črno eni ali več osebam, za katere ve, da opravljajo delo na črno (prvi odstavek 4. člena ZPDZC-1). Prepovedano je tudi omogočanje dela na

črno, če delodajalec ali posameznik sklene pogodbo o opravljanju dela z drugo pravno osebo, tujim pravnim subjektom, samozaposleno osebo ali posameznikom, ki opravlja delo na črno (drugi odstavek 4. člena ZPDZC-1).

Kot možna pojavna oblika nedovoljenega v športu je tudi **zaposlovanje na črno**, za kar se šteje, če delodajalec (5. člen ZPDZC-1):

- omogoči delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe o zaposlitvi oziroma ga ni prijavil v *obvezna socialna zavarovanja* ali ga je v času trajanja delovnega razmerja odjavil iz obveznih socialnih zavarovanj;
- omogoči delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo, oziroma ki ga ni prijavil v obvezna socialna zavarovanja;
- z upokojencem ni sklenil pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela v skladu z zakonom, ki ureja trg dela;
- omogoči delo dijaku ali študentu v nasprotju s predpisi, ki urejajo občasno ali začasno delo dijakov in študentov;
- nezakonito zaposli državljana tretje države;
- v svojem imenu in za svoj račun zaposli posameznika, da zanj opravlja delo na črno.

Delo na črno, omogočanje dela na črno in zaposlovanje na črno so tudi v športu prepovedani.

4.9.2 Pojavne oblike kršitev dela na črno v športu, ukrepi in sankcije

Če pri izvajanju svojih pristojnosti inšpektor, pristojen za nadzor dela na črno na področju športa, ugotovi kršitve, z *odločbo prepove opravljanje dejavnosti ali dela na črno*. Če ugotovi, da obstaja sum neizpolnjevanja davčnih obveznosti oziroma neplačanih prispevkov za obvezna socialna zavarovanja, o tem *obvesti davčno upravo*. Premoženjska korist, pridobljena s kršitvijo 3. člena ZPDZC-1 (delo na črno), se odvzame. Glede odvzema premoženjske koristi ravna inšpektor v skladu z ZP-1, saj nihče ne more obdržati premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom ali zaradi njega (28. člen ZP-1).

Preglednica 15 (1. del): **Kršitve v športu po ZPDZC-1, ukrepi in sankcije**

Prekršek	Sankcija in ukrep
<p>Pravna oseba (npr. športno društvo) opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu (prva alineja 3. člena ZPDZC-1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 2.000–26.000 evrov pravni osebi • Globa 520–2.600 evrov odgovorni osebi pravne osebe, odgovorni osebi tujega pravnega subjekta, odgovorni osebi samozaposlene osebe, odgovorni osebi v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor kršitelju (pravni osebi) z upravno odločbo prepove opravljanje dejavnosti ali dela na črno.</p>
<p>Delodajalec, ki ni posameznik (npr. športna organizacija), omogoči opravljanje dela na črno eni ali več osebam, za katere ve, da opravljajo delo na črno, ali sklene pogodbo glede opravljanja dela z drugo pravno osebo, tujim pravnim subjektom, samozaposleno osebo ali posameznikom, ki opravlja delo na črno (4. člen ZPDZC-1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 2.600–15.600 evrov delodajalcu • Globa 420–1.600 evrov odgovorni osebi delodajalca <p><u>Ukrep:</u> Inšpektor kršitelju (pravni osebi) z upravno odločbo prepove opravljanje dejavnosti ali dela na črno.</p>

Preglednica 15 (2. del): **Kršitve v športu po ZPDZC-1, ukrepi in sankcije**

Prekršek	Sankcija in ukrep
<p>Delodajalec (npr. športna organizacija) omogoči delo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe o zaposlitvi oziroma ga ni prijavil v obvezna socialna zavarovanja ali ga je v času trajanja delovnega razmerja odjavil iz obveznih socialnih zavarovanj (1. alineja prvega odstavka 5. člena ZPDZC-1) • posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo, oziroma ga ni zavaroval v skladu z zakoni, ki urejajo obvezna socialna zavarovanja, ali z upokojencem ni sklenil pogodbe o opravljanju začasnega ali občasnega dela v skladu z zakonom, ki ureja trg dela (druga alineja prvega odstavka 5. člena ZPDZC-1) • dijaku ali študentu v nasprotju s predpisi, ki urejajo občasno ali začasno delo dijakov in študentov (tretja alineja prvega odstavka 5. člena ZPDZC-1) 	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 5.000–26.000 evrov delodajalcu, ki ni posameznik • Globa 500–2.500 evrov posamezniku, ki mu je delodajalec omogočil delo na enega od navedenih načinov
<p>Posameznik (npr. zasebni športni delavec) v svojem imenu in za svoj račun zaposli posameznika, ki zanj opravlja delo na črno (tretji odstavek 5. člena ZPDZC-1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globa 1.000–5.000 evrov kršitelju (posamezniku)

V preglednici 15 so naštetе vse pojavne oblike kršitev dela na črno, določene v ZPDZC-1, ki predstavljajo tudi kršitve v športu, ter ukrepi in sankcije zoper delodajalce, tj. tiste pravne ali fizične osebe, ki delo na črno omogočajo ali na črno zaposlujejo.

4.10 COVID-19 in šport

Poseben izziv dandanašnjega časa je spopad z boleznijo Covid 19. Od marca 2020 se cel svet ukvarja z zaježitvijo širitve te nalezljive bolezni. V Republiki Sloveniji so vsi inšpekcijski organi, vsak na svojem področju, pretežni del svojih aktivnosti usmerili v izvajanje inšpekcijskega nadzora nad spoštovanjem in upoštevanjem ukrepov, ki jih v razglašeni izjemnih razmerah namesto zakonodajalca, tj. državnega zbora, sprejema vlada¹⁵². Na tem mestu se ne bomo spuščali v pravne dileme glede ustavnosti poseganja vlade v pravice državljanov in državljanov Republike Slovenije ter zakonitosti sprejemanja ukrepov. Posvetili se bomo nalogam, ki posledično skoraj v celoti angažirajo resurse IŠŠ in ki od inšpektorjev zahtevajo izjemno dinamično, strokovno in operativno odzivanje za zakonito in hkrati učinkovito ter hitro izvajanje inšpekcijskih nadzorov. Kot velja tudi sicer, velja še posebej v tem izjemnem času in razmerah, da je v ospredje v celoti postavljen javni interes, to je ohranjanje zdravja oziroma zaježitev in obvladovanje epidemije COVID-19.

Pravni temelj omejevanja športa v državi so najpomembnejše dinamično spreminjajoče se različice Odloka o začasnih omejitvah pri izvajanju športnih programov¹⁵³, s katerim vlada zaradi zaježitve epidemije določačasne omejitve pri izvajanju športnih programov in športnih tekmovanj, prepoveduje športno-gibalno dejavnost, proces športne vadbe in strokovno delo v športu, pa hkrati določa izjeme. Odlok predpisuje, pod katerimi pogoji in kako *izjeme lahko izvajajo* proces športne vadbe in katere športne prireditve so dovoljene.

Na izvajanje športno-gibalne dejavnosti in športnih programov (poleg navedenega odloka) neposredno ali posredno vplivajo Zakon o nalezljivih boleznih¹⁵⁴ in naslednji odloki:

- Odlok o omejitvah in načinu izvajanja javnega prevoza potnikov na ozemlju Republike Slovenije (opredeljuje obratovanje žičniških naprav ter prevoz potnikov),
- Odlok o določitvi pogojev vstopa v Republiko Slovenijo zaradi zaježitve in obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19,
- Odlok o začasni omejitvi gibanja ljudi in prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2.

---

¹⁵² Nadzor nad spoštovanjem odlokov in priporočil NIJZ na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih ter PKP7 primarno izvajajo inšpekcijske službe, vključno z IŠŠ.

¹⁵³ Zadnji aktualni odlok: Uradni list RS, št. 146/21.

¹⁵⁴ Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/2020 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE in 15/21 – ZDUOP.

Vsi navedeni pravni akti dajejo IŠŠ pooblastilo za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem njihove vsebine. Za upoštevanje veljavnih ukrepov vseh deležnikov v športu je pomembno pravilno razumevanje pojmov prepoved – omejitev, usmeritev, s čim, kdaj in kako se kaj omejuje, za katero športno dejavnost, področje športa ter katere ciljne skupine športno aktivnega prebivalstva in izvajalce športnih programov omejitev ali prepoved velja. Na področju športa IŠŠ izvaja nadzor nad:

- izvajanjem športne vadbe (število vadečih glede na predpisano oddaljenost in razpoložljive prostorske možnosti),
- izvajanjem športnih tekmovanj (nivo tekmovanja, ki je dovoljen, upoštevanje predpisanih pogojev in zahtev glede upravičenosti prisotnih na tekmovanju, izvajanje predpisanih ukrepov itd.),
- izvajanjem športno-rekreativnih dejavnosti (organizirana, strokovno vodena vadba v pokritih športnih objektih, na zunanjih športnih površinah ali v naravi...),
- uporabo športnih objektov (glede na prepoved ali omejitev, upoštevanje zahtev ali priporočil pristojnih služb uporabnikov...),
- testiranjem športnikov na prisotnost virusa SARS-CoV-2,
- nošenjem mask in razkuževanjem,
- omejitvijo gibanja,
- pogoji vstopa športnikov v Republiko Slovenijo in prehajanjem meje,
- izvajanjem usposabljanja strokovnih delavcev v športu,
- upoštevanjem splošnih omejitev in priporočil NIJZ.

Delo inšpektorjev je ciljno usmerjeno v preventivno delovanje s stalno prisotnostjo na terenu ter obveščanjem športne javnosti o tem, kaj sprejeti ukrepi dovoljujejo, omejujejo ali prepovedujejo, komu in v kakšnem obsegu. V tem času še posebej prihaja do izraza načelo javnosti, ko ima IŠŠ organizirano stalno informacijsko točko, na katero se javnost obrača s konkretnimi vprašanji. Kljub temu ne gre zanemariti, da na terenu zaznavamo precejšen odklon od upoštevanja zapovedi in usmeritev, zato so inšpektorji ob ponavljajočih se kršitvah istih fizičnih ali pravnih oseb prisiljeni izvajati tudi hitre prekrškovne postopke z izrekanjem sankcij na kraju ugotovljenih kršitev z izdajanjem plačilnih nalogov ali po naknadno izvedenih ugotovitvenih postopkih. Gre predvsem za kršitve obveznega nošenja zaščitnih mask, nespoštovanje določenega števila istočasno vadečih v istem prostoru, nespoštovanje prepovedi izvajanja dejavnosti (predvsem v fitness centrih v lasti zasebnih pravnih subjektov) ipd. Ravno pri slednjih velja spoznanje, da je inšpektor pri izvajanju inšpekcijskega nadzora v pretežni meri nemočen, saj kljub evidentni, največkrat na samem kraju ugotovljeni kršitvi prepovedi izvajanja dejavnosti ne more vstopiti v objekt in izvesti postopka inšpekcijskega nadzora, četudi bi deloval le opozorilno.

5 Zaključek

Šport današnjega časa na vsak način zahteva tudi ustrezno pravno vrednotenje. Kot pomembna, a specifična družbena dejavnost naj bi bil po svoji definiciji avtonomen. Odkar sta profesionalizacija in komercializacija najpomembnejši značilnosti sodobnega vrhunškega športa, lahko govorimo le še o »nadzorovani avtonomiji športa« (Ilešič v: Bergant Rakočević, 2008, str. 39). Tudi zaradi (so)odvisnosti športa od javnih sredstev, pa naj gre za ustvarjanje treh ključnih pogojev za njegovo delovanje in razvoj (podpora športnemu društvenemu okolju, ki ustvarja bazo športnikov, razvoj strokovnih kadrov, ki s to bazo strokovno delajo, in zagotavljanje javne športne infrastrukture, na oziroma v kateri se športna dejavnost izvaja¹⁵⁵) država šport kot tudi številne dejavnosti, povezane z njim, pravno regulirala¹⁵⁶. Povsem razumljivo je, da je dožna poskrbeti tudi za uresničevanje predpisov, posledično pa tudi za nadzor njihovega izvajanja. S tem namenom je bil v prvem slovenskem zakonu za področje športa (ZSpo) leta 1998 uveden institut inšpektorja, pristojnega za šport, ki deluje v sklopu takrat ustanovljenega Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo in šport, organa v sestavi pristojnega ministrstva za šport. Delovanje inšpekcij je ena od ključnih javnih nalog v funkciji pravne države in učinkovite javne uprave. Urejen šport zagotovo predstavlja javni interes.

Temeljni namen nadzornega ali ožje inšpekcijskega upravnega postopka je zagotoviti spoštovanje predpisov, ki urejajo ravnanja posameznih subjektov na določenem področju bivanja in delovanja – v našem primeru športa. Inšpektorjeva naloga je torej nadzirati izvajanje predpisov, ki so mu zaupani v nadzor, in ob ugotovljenih pomanjkljivostih in nepravilnostih z zakonitimi ukrepi zavezanca spodbuditi k ravnanjem, ki zagotavljajo njihovo spoštovanje. Kar nekaj je predpisov, ki poleg področnega ZSpo-1, urejajo to področje in ki dajejo inšpektorju pooblastilo za nadzor njihovega upoštevanja in izvajanja. Načeloma je inšpektor dolžan to nalogo zagotoviti z ukrepi, ki so za zavezanca najmilejši, ob pogoju, da so vse ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti v določenem roku odpravljene. V nasprotnem primeru je inšpektor dolžan ukrepanje zoper zavezanca stopnjevati z vsemi zakonsko predpisanimi sredstvi, dokler ne izpolni njegovih zahtev. O učinkovitosti inšpekcijskega nadzora lahko govorimo, če se na podlagi preteklega ukrepanja kršitve v športu ne ponavljajo oziroma jih je tako področno kot generalno manj.

---

¹⁵⁵ Če odmislimo, da je narava največji športni poligon.

¹⁵⁶ Ni ravno značilnost vseh držav, da imajo šport zakonsko urejen s specialnim športnim predpisom, tj. Zakonom o športu (glej Repenšek, 2011). Številne države v EU šport in njegovo specifiko urejajo posredno, parcialno, prek drugih predpisov (npr. status profesionalnih športnikov ali profesionalnih klubov - Španija, Italija, Francija, delovna razmerja športnikov in trenerjev - Belgija ipd.).

Delovanje nadzornih ali inšpekcijskih organov naj bi bilo le preventivno, saj je namenjeno ne le spremljanju, temveč tudi zagotavljanju spoštovanja predpisov (zakonov, uredb, odlokov) ter s tem ustvarjanju in zagotavljanju pogojev – ne le za delovanje države kot skupnosti in bivanje njenih državljanov, temveč tudi za delovanje in sobivanje vseh ter vsakogar v širši družbeni skupnosti (Orel in Čas, 2016, str. 193).

Na podlagi ZSpo-1 in drugih zakonov, uredb ali odlokov, ki smo jih predstavili v tem delu, imajo inšpektorji tudi pooblastilo, da odločajo o prekrških, zato so hkrati tudi prekrškovni upravni organ. Zelo sta pomembni presoja in odločitev inšpektorjev, ali naj bo inšpekcijski nadzor prednostno preventivno ali represivno naravnani. Ker je temeljna predpostavka njihovega ukrepanja varovanje javnega interesa in javne koristi, inšpekcijski nadzor naj ne bi bil (le) policijsko usmerjen, temveč preventiven in tudi pri izjemnih skrajnih oblastnih ukrepih sorazmeren. Nenazadnje mora inšpektor, ko je v dvomu, vedno dajati prednost zakonitosti in varstvu ustavnih jamstev zavezanca. V kontekstu pravnega in družbenega sistema, v katerem naj predpisi služijo svojemu namenu, lahko ocenimo kot učinkovito le tisto, kar vodi k sistemskemu izboljšanju delovanja športa in dosega zastavljeni namen na zakonit in sorazmeren način. Cilj inšpekcijskega nadzora naj bo vzpostaviti šport, kjer bo izpolnjevanje obveznosti vsem, ki delujejo v njem, samoumeven ali vsaj povprečen standard, inšpekcijski nadzor pa le »orodje v skrajni sili«, ki bo sčasoma z zrelostjo družbe postala obrobni mehanizem in ne »paradni konj ideala pravne države« (po Kovač, 2016a, str. 25).

Odgovorno delo inšpektorjev, ki sicer sodijo v klasičen represiven organ, naj bo torej v odnosu do nadzorovanih subjektov usmerjeno v preventivno, podporno, izobraževalno, partnersko in povezovalno delovanje. Ob skupnem prizadevanju in od takšnega razumevanja vseh bo imel največ slovenski šport, na katerega smo tako ponosni. Če bo razumevanje vloge IŠŠ in inšpektorjev za šport v sistemu slovenskega športa sprejeto tako pri inšpektorjih kot zavezancih IŠŠ na način, kot smo ga predstavili v tej knjigi, ali jim bo vsaj v pomoč, potem smo s tem delom dosegli namen.

Literatura in viri

1. *Analiza inšpekcijskih nadzorov področja športa 2017 – 2019*. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Inšpektorat RS za šolstvo in šport, dokument z oznako: 010-51/2020, z dne 10. 12. 2020. *Bela knjiga o športu*. (2007). Evropska komisija.
2. BERGANT, RAKČEVIČ, B., GORNIK, M., GRILC, P., ILEŠIČ, M., JAGODIČ, T., LEVOVNIK, J., MOŽINA, D. & PODOBNIK, K. (2008). *Šport & pravo*. Ljubljana: GV Založba.
3. BIZJAK, D. (2010). *Zakon o inšpekcijskem nadzoru. Učno gradivo*. Ljubljana: Ministrstvo za javno upravo, Upravna akademija.
4. *Evropska konvencija o nasilju in nedostojnem obnašanju gledalcev na športnih prireditvah, zlasti na nogometnih tekmah*. Uradni list SFRJ (10. 8. 1990)-MP, št. 14-34/1990. Dostopno 12. 1. 2021 na: http://www.svetevrope.si/sl/dokumenti_in_publikacije/konvencije/120/index.html.
5. *Izvedbeni načrt Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2014 – 2023*. (2014). Sklep Vlade Republike Slovenije z dne 21. 8. 2014 in z dne 24. 5. 2018.
6. JEROVŠEK, T. (ur.), TRPIN, G. (ur.) idr. (2004): *Zakon o splošnem upravnem postopku s komentarjem*. Ljubljana: Pravna fakulteta, Inštitut za javno upravo in Nebra.
7. JEROVŠEK, T. in KOVAČ, P. (2010). *Upravni postopek in upravni spor*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
8. KAUČIČ, I., GRAD, F. (2003). *Ustavna ureditev Slovenije*. Tretja, spremenjena in dopolnjena izdaja. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
9. KERŠEVAN, E. (2006). *Inšpekcijske službe v funkciji prekrškovnega organa*. V: Zbornik 1. Dnevoev prekrškovnega prava. Ljubljana: GV Založba, str. 5–27.
10. KERŠEVAN, E. (2016). *Upravno-sodno in ustavno-sodno varstvo ter praksa na področju inšpekcijskega nadzora*. V: Kovač, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 34–42). Ljubljana: Uradni list RS.
11. KOLAR, E., JURAK, G., KOVAČ, M. (ur.) (2010). *Analiza Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2000-2010*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
12. KOVAČ, P. (ur.), RAKAR, I., REMIC, M. (2012). *Upravno-procesne dileme o rabi ZUP 2, 120 vprašanj iz prakse z odgovori in sodno prakso ter z uvodno študijo*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
13. KOVAČ, P. (ur.), REMIC, M., SEVER, T. (2015): *Upravno-procesne dileme o rabi ZUP 3 v posebnih upravnih postopkih, 90 vprašanj iz prakse z odgovori, sodno prakso in uvodno študijo*. Ljubljana: Uradni list RS.
14. KOVAČ, P. (ur.). (2016). *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona*. Ljubljana: Uradni list RS.
15. KOVAČ, P. (2016a). *Sistemska analiza problematike ureditve in izvajanja inšpekcijskega nadzora v Sloveniji in EU*. V KOVAČ, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 12–33). Ljubljana: Uradni list RS.
16. KOVAČ, P. (2016b). *Komentar ZIN k splošnim in končnim določbam*. V: Kovač, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 43–60). Ljubljana: Uradni list RS.

17. KOVAČ, P. (2016c). *Izhodišča za ureditev inšpekcijskega nadzora de lege ferenda*. V KOVAČ, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 214–229). Ljubljana: Uradni list RS.
18. LETNAR. Č. J. (2013). *Javni interes*. Dostopno 8. 3. 2021 na: <https://www.iusinfo.si/medijsko-sredisce/kolumne/97396>.
19. MIZŠ (2014). *Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji 2014-2023*. Ljubljana: Zavod za šport Republike Slovenije Planica.
20. MNZ (2014). *Opravljanje drugih dejavnosti in konflikt interesov – delovno mesto inšpektorja ter opravljanje dejavnosti sodnega izvedenstva – odgovor*. Dokument št. 100-752/2014-2 z dne 3. 6. 2014. Dostopno dne 6. 4. 2021 na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/Inspekcijski-svet-in-sistem-ins-nadzora/>.
21. MJU (2015). *Objava anonimiziranih inšpekcijskih odločb*. Dokument št. 013-97/2014/25 z dne 29. 1. 2015. Dostopno 6. 4. 2021 na <https://www.gov.si teme/sistem-inspekcijskega-nadzora/>.
22. *Odlok o začasnih omejitvah pri izvajanju športnih programov*. Ur. list RS, št. 47/21.
23. OREL, N. & ČAS, P. (2016). *Prekrškovni vidiki inšpekcijskega nadzora*. V: Kovač, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 189–213). Ljubljana: Uradni list RS.
24. OREL, N., ČAS, P. (2020). *Materialnopravna ureditev prava prekrškov, postopek o prekršku, praktična uporaba materialnopravnih določb in postopka iz ZP-1*. Učno gradivo. Ljubljana: Ministrstvo za javno upravo, Upravna akademija.
25. PEČARIČ, M. (2016). *Inšpekcije skozi čas in temeljna načela inšpiciranja*. V: Kovač, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 61–79). Ljubljana: Uradni list RS.
26. PEČARIČ, M. (2016a). *Organizacija inšpekcijskega nadzora in inšpektorji*. V: Kovač, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 80–120). Ljubljana: Uradni list RS.
27. PETEK, A. (2019). *Javna korist in javni interes v slovenskem pravu*. Dosegljivo na: https://sl.wikibooks.org/wiki/Javni_interes_v_upravnem_postopku.
28. PIRC, M. N. (2005). *Kako in kdaj uporabljati test javnega interesa?* Ministrstvo za javno upravo. Dosegljivo na: https://www.iprs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/brosure/test_javnega_interesa.pdf.
29. PIRNAT, R. (ur.) (2004): *Komentar zakonov s področja uprave (ZDU-1, ZJA, ZJU, ZSPJS, ZIN)*. Ljubljana: Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani in Nebra.
30. *Pravilnik o usposabljanju strokovnih delavcev v športu*. Ur. list RS, št. 49/18.
31. *Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami pri organiziranih športnih dejavnostih*. Ur. list RS, št. 17/11.
32. *Pravilnik o pogojih, merilih in postopku za razporeditev sredstev Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji*. Ur. list RS, št. 92/07, 86/10, 80/12 in 29/17 – ZŠpo-1.
33. PRODAN, I. (2016). *Pravna sredstva v upravnih zadevah*. Podjetje in delo, št. 2, str. 375. Dosegljivo 19. 4. 2021 na: <https://www.insolvinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/183553>.

34. RAKAR, I. idr. (2016). *Inšpekcijski nadzor na državni in lokalni ravni ter njegov prispevek k varnosti v občinah*. Varstvoslovje, letn. 18, št. 3, str. 251-269. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
35. Računsko sodišče Republike Slovenije (2006). *Revizijsko poročilo «Kdo in kako uresničuje javni interes na področju športa»*. Številka dokumenta: 1211-4/2005-19.
36. REMIC, M. (2016). *Upravno procesni vidiki inšpekcijskega nadzora*. V: Kovač, P. (ur.), *Inšpekcijski nadzor – razprave, sodna praksa in komentar zakona* (str. 121–188). Ljubljana: Uradni list RS.
37. REPENŠEK, D. (2011). *Vpliv organiziranosti športa na doseganje vrhunskih športnih rezultatov*. Magistrsko delo. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
38. *Resolucija o Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023*. Ur. list RS, št. 26/2014.
39. ROJS, B. (2020). *Nudjenje policijske asistencije pristojnim upravičencem*. Dostopno 8. 3. 2021 na: <http://www.varensvet.si/nudjenje-policijske-asistencije-pristojnim-upravicencem/>.
40. SSKJ, *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Dostopno 15. 3. 2021 na: <https://fran.si/130/sskj-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika>.
41. SSRŠ Strokovni svet Republike Slovenije za šport. (2017) *Pogoji, pravila in kriteriji za registriranje in kategoriziranje športnikov v Republiki Sloveniji*. Št. dokumenta: 013-21/2017/5.
42. ŠUGMAN, R. (1998). *Organiziranost športa doma in v svetu*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
43. ŠUGMAN, R., BEDNARIK, J., KOLARIČ, B. (2002). *Športni management*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
44. TOMC, G. (2008). *Nasilje v športu*. V: REPENŠEK, D. (ur) (2008). *Nasilje in nedostojno vedenje v športu in na športnih prireditvah*. Zbornik predstavitev konference (str. 59). Ljubljana: MŠŠ.
45. Uradniški svet RS. (2011). *Kodeks etike javnih uslužbencev v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti*. Št. dokumenta: 0130-5/2011/1.
46. *Uredba o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah*. Ur. list RS, št. št. 70/03 in 96/05.
47. *Uredba o merilih za potapljanje*. Ur. list RS, št. 81/03 in 26/07 – ZVU-A.
48. *Ustava Republike Slovenije*. Ur. list RS, št. 33/91.
49. Vlada Republike Slovenije (2016). *Zakon o športu – predlog za obravnavo*. Št. dokumenta: 0070-13/2015.
50. *Zakon o inšpekcijskem nadzoru*. Ur. list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14 – ZIN.
51. *Zakon o športu*. Ur. list RS, št. 22/98, 61/2006.
52. *Zakon o športu*. Ur. list RS, št. 29/2017, 21/2108 – ZN Org 82/2020 in 82/2020 – ZSpo-1. *Zakon o splošnem upravnem postopku*. Ur. list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13 – ZUP.
53. *Zakon o prekrških*. Ur. list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US in 175/20 – ZIUOPDVE – ZP-1.

55. *Zakon o društvih*. Ur. list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNORG - ZDru-1.
56. *Zakon o nevladnih organizacijah*. Ur. list RS, št. 21/2018 – ZNORG.
57. *Zakon o varstvu javnega reda in miru*. Ur. list RS, št. 70/06 in 139/20 - ZJRM-1.
58. *Zakona o javnih zbiranjih*. Ur. list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo – ZJZ.
59. *Zakon o omejevanju porabe alkohola*. Ur. list RS, št. 15/03 in 27/17 – ZOPA.
60. *Zakon o javnih uslužbencih*. (Ur. list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C in 203/20 – ZIUPOPĐVE).
61. *Zakon o ustanovah*. Ur. list RS, št. 70/05 – uradno prečiščeno besedilo in 91/05 – popr. – ZU.
62. *Zakon o zavodih*. Ur. list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP – ZZ.
63. *Zakon o lokalni samoupravi*. Ur. list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE.
64. *Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno*. Ur. list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19 – ZODZC-1.
65. *Zakon o varstvu pred utopitvami*. Ur. list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo in 9/11 ZVU.
66. *Zakon o obrambi*. Ur. list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20 - ZObr-F.
67. *Zakon o nalogah in pooblastilih policije*. Ur. list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US in 47/19 – ZNPPol..
68. *Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije*. Ur. list RS, št. 44/96, 47/97, 102/07, 26/11, 109/11, 58/12 in 29/17 – ZŠpo-1 – ZLPLS.
69. *Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja*. Ur. list RS., št. 16/2007 - uradno prečiščeno besedilo - ZOFVI- uradno prečiščeno besedilo 5 – ZOFVI.
70. *Zakon o javni rabi slovenščine*. Ur. list RS, št. 86/04 in 8/10 - ZJRS.
71. *Zakon o nalezljivih boleznih* (Ur. list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPĐVE in 15/21 – ZDUOP.

Priloga

Predpisi, ki v Republiki Sloveniji urejajo šport ali posegajo na področje športa

Predpis	Uradni list Republike Slovenije / dosegljivo na http://
Ustava Republike Slovenije	33/1991-I, 42/1997-UZS68, 66/2000-UZ80, 24/2003-UZ3a,47,68, 69/2004-UZ14, 69/2004-UZ43, 69/2004-UZ50, 68/2006-UZ121,140,143, 47/2013-UZ148, 47/2013-UZ90,97,99, 75/2016-UZ70a http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1
Zakon o športu	29/2017 in 21/2018 – ZNOrg http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6853#
Pravilnik o sofinanciranju izvajanja letnega programa športa na državni ravni	11/2018 http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13316
Pravilnik o usposabljanju strokovnih delavcev v športu	49/2018 http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13445
Pravilnik o povračilu stroškov izobraževanja in usposabljanja vrhunskih športnikov	46/2018 http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13455
Pravilnik o vodenju razvidov na področju športa	24/2018 http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13245
Pravilnik o delovanju in financiranju varuha športnikovih pravic	69/2017 http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13177
Pravilnik o merilih za določitev javnoveljavnih študijskih programov, ki dajejo kompetence za strokovno izobraževalnega delavca v športu	56/2017 http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13224
Sklep o postopku za kandidiranje in organiziranje velikih športnih prireditev v Republiki Sloveniji	64/1993, 22/1998 – ZSpo in 29/2017 – ZŠpo-1 http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLE1702

Resolucija o Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023	26/2014
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO99#
Izvedbeni načrt Nacionalnega programa športa v RS 2014-2023	Sklep Vlade Republike Slovenije (avgust 2014)
Spremembe in dopolnitve Izvedbenega načrta (IN) Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji 2014-2023	Sklep Vlade Republike Slovenije št. 60300-4/2018/4 z dne 25. 5. 2018
Zakon o Nordijskem centru Planica	86/2010
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5835
Zakon o Bloudkovih priznanjih	56/1994, 112/2005
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO356
Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije	44/1996, 47/1997, 102/2007, 26/2011, 109/2011, 58/2012 in 29/2017 – ZŠpo-1
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO465
Zakon o ratifikaciji Mednarodne konvencije proti uporabi nedovoljenih snovi v športu	15/2007
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5230
Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa	34/2017
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7683
Zakon o varstvu pred utopitvami	42/2007, 9/2011
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2067
Uredba o merilih za potapljanje	81/2003 in 26/2007 81/03 - ZVU-A
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED3017
Zakon o društvih	64/2011, 21/2018 – ZNOrg
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4242
Zakon o ustanovah	70/2005, 91/2005 – popr.
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO428

Zakon o zavodih	12/1991, 8/1996, 36/2000 – ZPDZC in 127/2006 – ZJZP
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO10
Zakon o varstvu pred utopitvami	42/2007, 9/2011
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2067
Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami pri organiziranih športnih dejavnostih	17/2011
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV10529
Uredba o merilih za potapljanje	81/03, 26/07 – ZVU-A
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED3017
Zakon o igrah na srečo	14/2011, 108/2012, 11/2014 – popr. in 40/2014 – ZIN-B
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO409
Pravilnik o pogojih, merilih in postopku za razporeditev sredstev Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.	92/07, 86/10, 80/12 in 29/17 – ZŠpo-1
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV8616
Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev	39/2016
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7077
Zakon o javnih uslužbencih	63/2007, 69/2008
Zakon o državni upravi	113/2005-UPB-4, 126/2007-ZUP-E, 48/2009
Zakon o gospodarskih družbah	65/2009, 33/2011, 91/2011, 32/2012, 57/2012, 44/2013 – odl. US, 82/2013, 55/2015, 15/2017, 22/2019 – ZPosS, 158/2020 – ZIntPK-C in 18/2021
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4291
Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno	32/2014, 47/2015 – ZZSDT in 43/2019
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6765
Zakon o zadrugah	62/2007
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO217

Obrtni zakon	40/2004, 117/2006, 102/2007, 117/2006 – ZDavP-2, 102/2007, 30/2013 in 36/2013 – popr.
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO355
Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja	16/07, 36/2008, 58/2009, 64/2009 – popr., 65/2009 – popr., 20/2011, 40/2012 – ZUJF, 57/2012 – ZPCP-2D, 47/2015, 46/2016, 49/2016 – popr. in 25/2917 – ZVa
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445
Zakon o vrtcih	100/2005, 25/2008, 98/2009 – ZIUZGK, 36/2010, 62/2010 – ZUPJS, 94/2010 – ZIU, 40/2012 – ZUJF, 14/2015 – ZUUJFO, 55/2017 in 18/2021
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO447
Zakon o osnovni šoli	81/2006, 102/2007, 107/2010, 87/2011, 40/12 – ZUJF, 63/2013 in 46/2016 – ZOFVI-L
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO448
Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju	79/2006, 68/2017, 46/2019
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4325
Zakon o gimnazijah	1/2007, 68/2017, 6/2018 – ZIO-1, 46/2019)
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO450
Zakonu o visokem šolstvu	32/2012, 40/2012 – ZUJF, 57/2012 – ZPCP-2D, 109/2012, 85/2014, 75/2016, 61/2017 – ZUPŠ, 65/2017 in 175/2020 – ZIUOPDVE
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO172
Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju	76/2008, 40/2012 – ZUJF, 57/2012 – ZPCP-2D, 109/2012, 85/2014, 75/2016, 61/2017 – ZUPŠ, 65/2017 in 175/2020 – ZIUOPDVE
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO172
Zakon o orožju	23/-05, 85/09
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1440
Zakon o Kobilarni Lipica	6/2018
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7567
Zakon o obrambi	št. 103/2004, 95/2015, 139/20
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO532

Zakon o policiji	66/2009, 22/2010, 26/2011 – odl. US, 58/2011 – ZDT-1, 40/2012 – ZUJF, 96/2012 – ZPIZ-2, 15/2013 – ZNPPol in 15/2013
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1016
Zakon o javnih zbiranjih	64/2011
	pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1455
Zakon o varstvu javnega reda in miru	70/2006 in 139/2020
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3891
Zakon o lokalni samoupravi	št. 94/2007, 76/2008, 79/2009, 51/2010, 40/2012 – ZUJF, 14/2015 – ZUUJFO, 11/2018 – ZSPDLS-1, 3020/18, 61/2020 – ZIUZEOP-A in 80/2020 – ZIUOOPE
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO307
Zakon o financiranju občin	123/2006, 57/2008, 36/2011, 14/2015 – ZUUJFO, 71/2017, 21/2018 – popr., 80/2020 – ZIUOOPE in 189/2020 – ZFRO
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4615
Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti	11/2018 in 79/2018
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7148
Mednarodna konvencija proti uporabi nedovoljenih snovi v športu, ratificirana dne 11.12.2007 z Zakonom o ratifikaciji Mednarodne konvencije proti uporabi nedovoljenih snovi v športu	15/2007, 102/2007
	http://www.pisrs.si/Pis.web/mednarodnaPogodba?id=UN%20UNESCO-20051019/01M http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5230
Zakon o nalezljivih boleznih	33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/2020 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE in 15/21 – ZDUOP.
	http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO433
Odlok o začasnih omejitvah pri izvajanju športnih programov	20/2021, 25/2021, 27/2021, 30/2021, 35/2021, 40/2021, 43/2021, 47/2021, 55/2021, 63/2021, 135/2021, 136/2021
	http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO2314
Odlok o načinu izpolnjevanja pogoja prebolevnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2	146/202

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo